

ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป
ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

สิงหาคม 2560

ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป
ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

สิงหาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป
ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

สิงหาคม 2560

เบญจวรรณ เกษร. (2560). *ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษา*

วิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารและการจัดการการศึกษา). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์:

อาจารย์ ดร. จักรกฤษณ์ โปณะทอง.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตาม เพศ กลุ่มสาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และสถานที่ที่ศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และ 2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2559 รวมทั้งสิ้น 383 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท จำนวน 40 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.974 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเห็นด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2) นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านอาคารสถานที่ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน และด้านการวัดและประเมินผล ที่ไม่พบความแตกต่าง 3) นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง 5) นิสิตที่ศึกษาสถานที่ที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

THE OPINIONS OF STUDENTS TOWARDS BACHELOR DEGREE PROGRAMS TEACHING
AND LEARNING GENERAL EDUCATION AT THE INNOVATIVE LEARNING CENTER,
SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

Presented in Partial Fulfillment of the Requirement for the
Master of Education Degree in Education Administration and Management
at Srinakharinwirot University

August 2017

Benjawan Gesorn. (2017). *The Opinions of Students towards Bachelor Degree Programs Teaching and Learning General Education at the Innovative learning Center, Srinakharinwirot University*. Master's Thesis, M.Ed. Research (Education Administration and Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee. Dr. Chakrit Ponathong.

This research aims to study and compare the opinions of undergraduate education regarding general education at the Office of Learning Innovation University Course in four aspects, including teaching media and materials. The premises and measurement and evaluation by gender and, field of study, academic achievement in high school and where they studied. The sample used in this research was composed of undergraduate students in first and second year university students in 2016 with a total of three hundred and eighty three participants and the instrument used was a scale questionnaire with five point rating scale by Likert with a confidence of 0.974 The statistics used for data analysis were frequency, percentage, points on average, standards deviation one-way analysis of variance, testing difference in pairs by Scheffe.

The research found the following: 1) students have opinions about general education studies, and learning innovation management at Srinakharinwirot University and on each side were moderate; 2) female and male students have opinions regarding general education studies and learning innovation management at Srinakharinwirot University. There were no overall differences at a statistically significant at a level of .05 and considering that the course content differ at a statistically significant at at a level of .05, except for the aspects of teaching media, teaching equipment and measurement and evaluation found no differences; 3) students who study different disciplines with opinions about general education studies and learning at Srinakharinwirot University and each with a different and statistically significant level of .05; 4) the students with academic achievements in high school different opinions about general education management at the Office of Learning Innovation at Srinakharinwirot University. The difference was statistically significant at a level .05, when considering each. The difference was statistically significant at the .05 level, while the other aspects revealed no differences; 5) students who learn about the different opinions about the general education management at the Office of Learning Innovation at Srinakharinwirot University, the difference was statistically significant at a level of .05, when considering each aspect of premises. The difference was statistically significant at a level of .05, with the other aspects revealed no differences.

ปริญญาานิพนธ์

เรื่อง

ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป

ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ของ

เบญจวรรณ เกษร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

วันที่ เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2560

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษาหลัก

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ประภาศิริ พรหมประกาย)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ให้แนวคิด ข้อเสนอแนะ อีกทั้งสละเวลาเพื่อตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิจัยตั้งแต่ เริ่มต้นจนสำเร็จสมบูรณ์จาก อาจารย์ ดร. จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์หลัก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุพรรณ ตั้งสมรพงษ์ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา และอาจารย์ ดร.ประภาศรี รัตนสุวรรณ กรรมการพิจารณา/สอบเค้าโครงปริญญานิพนธ์ ที่ให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และ อาจารย์ ดร.ประภาศรี พรหมประกาย กรรมการสอบปากเปล่า ที่ให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา และอาจารย์ ดร. ประภาศรี พรหมประกาย ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาการอุดมศึกษา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และ ประสิทธิภาพประสิทธิภาพความรู้แก่ผู้วิจัย ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโททุกคนที่ช่วยให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในด้านต่างๆ

ขอขอบคุณนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถามเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับบิดา มารดา และครอบครัว ที่ได้อบรมสั่งสอน สนับสนุนในการศึกษา เป็นกำลังใจสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คุณค่าของปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และบุคคลที่เคารพรักทุกท่าน

เบญจวรรณ เกษร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดและความรู้เกี่ยวกับวิชาศึกษาทั่วไป.....	10
ความหมายของวิชาศึกษาทั่วไป.....	10
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์รวมแห่งตน.....	12
ความเป็นมาของวิชาศึกษาทั่วไป.....	14
จุดมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไป.....	17
ความสำคัญของวิชาศึกษาทั่วไป.....	19
รูปแบบการจัดการและการบริหารวิชาศึกษาทั่วไป.....	20
มาตรฐานวิชาศึกษาทั่วไป.....	22
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไประดับอุดมศึกษา.....	23
ด้านเนื้อหาวิชา.....	23
ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน.....	28
ด้านอาคารสถานที่.....	44
ด้านการวัดและประเมินผล.....	46
ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป.....	49
เพศ.....	49
กลุ่มสาขาวิชา.....	49
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	51
สถานที่ที่ศึกษา.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้	
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	53
วัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป.....	55
โครงสร้างของวิชาศึกษาทั่วไป.....	56
การบริหารของวิชาศึกษาทั่วไป.....	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	57
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
ลักษณะของเครื่องมือ.....	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	85
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	85
วิธีดำเนินการวิจัย.....	85
สรุปผลการวิจัย.....	86
การอภิปรายผล.....	87
ข้อเสนอแนะ.....	94
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	95

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	96
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก.....	105
ภาคผนวก ข.....	107
ภาคผนวก ค.....	109
ภาคผนวก ง.....	116
ภาคผนวก จ.....	121
ภาคผนวก ฉ.....	123
ภาคผนวก ช.....	127
ภาคผนวก ซ.....	129
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	134

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่นิสิตระดับปริญญาตรี.....	57
2 จำนวนและร้อยละของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	63
3 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน ใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา รายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมิน.....	65
4 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านเนื้อหา รายวิชา เป็นรายชื่อ.....	66
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายชื่อ ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน.....	67
6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายชื่อ ด้านอาคารสถานที่.....	68
7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายชื่อ ด้านการวัดและประเมินผล.....	70
8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านจำแนกตามเพศ.....	71
9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านจำแนกตามสาขาวิชา.....	72

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	73
11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสถานที่ที่ศึกษา...	73
12 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ.....	74
13 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสาขาวิชา.....	75
14 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านเนื้อหารายวิชา จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาเป็นรายคู่.....	76
15 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา เป็นรายคู่.....	77
16 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอาคารสถานที่ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาเป็นรายคู่.....	78
17 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาเป็นรายคู่.....	79

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
18 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตระดับ ปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา เป็นรายคู่.....	79
19 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษา วิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และในแต่ละด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย....	80
20 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตระดับ ปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอาคารสถานที่ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา เป็นรายคู่.....	81
21 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตระดับ ปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม 4 ด้าน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา เป็นรายคู่...	82
22 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษา วิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสถานที่ที่ศึกษา.....	82
23 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษา วิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล จากแบบสอบถามปลายเปิด.....	83

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
-----------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยอยู่ในช่วงเวลาที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบอย่างรุนแรง ซึ่งมีผลต่อการบริหารจัดการการอุดมศึกษา เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้เตรียมความพร้อมให้ดำรงอยู่ได้ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงจำเป็นต้องสร้างความพร้อมให้สามารถใช้โอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างรู้เท่าทันและสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศให้เข้มแข็ง โดยยึดหลักการปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปณิธานคำนิยม วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาที่สั่งสมอันเป็นมรดกของชาติ เพื่อให้คนไทยสามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมั่นคง อย่างไรก็ตาม การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ยังเป็นประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย โดยเฉพาะการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ วิธีการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมออนไลน์ มีการสื่อสารไร้พรมแดน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม มีการให้ความสำคัญกับคุณภาพและมาตรฐานในด้านต่างๆ ด้านการศึกษามากขึ้น รวมทั้ง มีความขัดแย้งทางความคิดด้านสังคมและการเมือง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาอุดมศึกษาไทย ซึ่งเป็นแหล่งความรู้ที่ตอบสนองการแก้ไขปัญหาวิกฤติ และชี้นำการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ ผลิดักำลังคนที่มีศักยภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถทำงานเพื่อดำรงชีพและเพื่อช่วยเหลือสังคม มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และมีสุขภาวะทั้งร่างกายและจิตใจ มีการจัดการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยใช้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของประเทศไทย โดยต้องอาศัยการบริหารจัดการอุดมศึกษาเชิงรุก (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2556: 4-6)

องค์ประกอบที่สำคัญในการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาที่ให้ความรู้ทักษะทางวิชาชีพ อุดมศึกษาเป็นการศึกษาอีกระดับหนึ่งที่ทำหน้าที่สำคัญในการผลิตกำลังคนระดับกลางและระดับสูง สร้างและพัฒนาองค์ความรู้ ค้นคว้าวิจัย บริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การศึกษาระดับอุดมศึกษานอกจากจะใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาประเทศที่มีการกำหนดนโยบายและแรงผลักดันทางเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ยังเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมที่พึงปรารถนาด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 2)

ในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้มีประกาศ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ไว้ว่า มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาเป็นส่วนหนึ่งของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ซึ่งเป็นกลไกในการนำแนวนโยบายในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะด้านมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขา/สาขาวิชานั้นๆ ผลการเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือบัณฑิตที่มีความสำคัญในสังคมปัจจุบันที่เป็นสังคมฐานความรู้ เนื่องจากบัณฑิตจะต้องใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพ สร้างความมั่นคงให้แก่ตนเอง สังคม และประเทศชาติ และผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขา/สาขาวิชาหนึ่งอย่างน้อยต้องมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ขั้นต่ำของสาขา/สาขาวิชานั้นๆ เพื่อให้ความมั่นใจแก่สังคมว่าผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนมีความรู้ความสามารถที่เพียงพอในการทำงานตามสาขา/สาขาวิชานั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชานี้ให้หลักประกันมาตรฐานผลการเรียนรู้ของทุกหลักสูตรที่ดำเนินการตามแนวคิดของกรอบมาตรฐานคุณวุฒินี้ และเป็นประโยชน์ในการให้แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสาขา/สาขาวิชา และให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจแก่ผู้เรียนที่สนใจเข้าศึกษา ผู้ต้องการใช้บัณฑิตและผู้ประเมินหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552: 34-35) นอกจากนั้นจากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 กำหนดโครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย วิชาศึกษาทั่วไป วิชาเฉพาะ วิชาเลือกเสรี สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใดๆ ก็ได้ โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต (ราชกิจจานุเบกษา. 2558ก: 5-6) ด้วยความสำคัญของการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปเริ่มมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคนให้เป็นคนที่มีพื้นฐานความเป็นมนุษย์ที่ดีมีความปรารถนาดี เป็นคนมีปัญญา เป็นคนดีมีคุณธรรม ซึ่งคนที่ดียังจริง ๆ มีศัพท์เดิมเรียกว่า “บัณฑิต” การศึกษาในหมวดนี้ก็คือพัฒนามนุษย์ให้เป็นบัณฑิต พัฒนาความเป็นมนุษย์ของผู้นั้นให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สถาบันการศึกษาต้องเอาวิชาเหล่านี้มารวมไว้ในคนเดียวกันให้ได้ ต้องทำให้คนมีความพร้อมทั้งความเป็นบัณฑิตและมีเครื่องมือที่ดีมีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์สังคม สร้างความเจริญก้าวหน้าให้ประเทศชาติ (พระพรหมคุณาภรณ์. 2550: 15-19) ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 โดยเน้นการจัด

การศึกษาให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่างๆ อย่างรวดเร็วของสังคมและของโลก จึงส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปที่แตกต่างกันไปและมีการพัฒนาการจัดวิชาศึกษาทั่วไปกันอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไปดังกล่าว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นสถาบันการศึกษาที่พัฒนามาจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง สถาปนาเมื่อ พ.ศ. 2492 และพัฒนามาเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา สถาปนาเมื่อ พ.ศ. 2496 และพัฒนามาเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ พ.ศ. 2517 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หรือ มศว มีความหมายว่า มหาวิทยาลัยที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานคร ปรัชญา คือ การศึกษาคือความเจริญงอกงาม (Education is Growth) ปณิธานของมหาวิทยาลัย คือ ประชาคมวิชาการแห่งผู้มีความรู้ประจักษ์นักปราชญ์และมีความประพฤติประจักษ์ผู้ทรงศีลสมฐานะของผู้นำทางปัญญา ซึ่งมหาวิทยาลัยได้กำหนดอัตลักษณ์เฉพาะของนิสิต 9 ประการ ประกอบด้วย 1) เรียนรู้ตลอดชีวิต 2) คิดเป็นทำเป็น 3) นักเอาเบาสู้ 4) รู้กาลเทศะ 5) เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ 6) มีทักษะสื่อสาร 7) อ่อนน้อมถ่อมตน 8) งามด้วยบุคลิก 9) พร้อมด้วยศาสตร์และศิลป์ ซึ่งปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้พัฒนาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยกลางเมืองที่ทันสมัยก้าวหน้า ในปีการศึกษา 2558 มีการจัดการศึกษาครอบคลุมทั้งด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ รวมมีหลักสูตรที่เปิดสอนทั้งหมด 153 หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรระดับปริญญาตรี 79 หลักสูตร และหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา 74 หลักสูตร (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2558: ออนไลน์)

การจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ก่อนปี พ.ศ. 2533 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ว่าให้นิสิตมีความรู้และทักษะทางภาษา รู้คุณค่าของมนุษย์และศิลปวัฒนธรรม สามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีความรู้ความเข้าใจในสภาพสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ดี มีพลานามัยแข็งแรง และให้มีความรู้พื้นฐานสาขาวิชาต่างๆ เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2530: 138) จากนั้น มหาวิทยาลัยได้มีการปรับปรุงหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปในปี พ.ศ. 2533 เริ่มใช้ปี พ.ศ. 2534 และมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรายวิชาต่างๆ อีกตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมและสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยมีวัตถุประสงค์ไว้ว่าให้นิสิตเป็นผู้มีความสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นผู้มีความสุจริต เป็นผู้มีคุณธรรม เป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้มีความสามารถ เป็นผู้ที่มีสุขภาพดีทั้งกายและใจ เป็นผู้มีความจริงใจและสามารถคิดอย่างมีเหตุผล และเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมและถือเป็นสาขาวิชาบังคับที่นิสิตทุกคนจะต้องเรียน มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2542: 1)

สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ เป็นส่วนงานในกำกับของมหาวิทยาลัยที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งขึ้นจากการรวม 2 หน่วยงาน คือ ศูนย์บริหารจัดการศึกษาทั่วไป และ ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในระยะแรกสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มีบุคลากรจำกัด แต่มีการกิจเร่งด่วนที่ปฏิบัติจึงเน้นการบริหารจัดการการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยและตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาให้นิสิตมีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติของตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้ง สามารถใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต เพื่อให้เกิดความสงบสุขในสังคมภายใต้ภาวะวิกฤติและพลวัตของกระแสโลกาภิวัตน์ ประเด็นหลักที่สำนักฯ ควรได้รับการพัฒนาและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง คือ จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ เมื่อเทียบกับภาระงานของสำนักฯ บุคลากรสาขาวิชาการส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ด้านการเขียนผลงานวิชาการ งานวิจัย ส่งผลให้ยังไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ และงบประมาณที่ได้รับจัดสรรลดลงไม่สอดคล้องกับภาระงานของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2557: 7-27) ปัจจุบันสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอน วิชาศึกษาทั่วไป ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553 ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ เพิ่มวัตถุประสงค์เรื่องความสามารถคิดอย่างมีเหตุผล มีทักษะการสื่อสาร มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทยและนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี (สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2552: 1)

เพื่อให้เห็นทัศนคติและความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ในปีการศึกษา 2559 ผู้วิจัยจึงได้ไปสัมภาษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 34 คน (นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2560: สัมภาษณ์) พบว่า สภาพการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านรายวิชาศึกษาทั่วไป ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล มีลักษณะดังนี้

ด้านเนื้อหารายวิชา พบว่า เนื้อหาในรายวิชาที่เรียนไม่สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ โดยบางรายวิชามีความคล้ายคลึงกันและมีเนื้อหาที่มากเกินไปแต่ขาดความหลากหลายและทันสมัย ควรเน้นรายวิชาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลและเพิ่มเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานต่างๆ ให้มากขึ้น โดยเฉพาะเนื้อหาในรายวิชา SWU English มีความง่ายถ้าเทียบกับการเรียนในระดับอุดมศึกษา

ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน พบว่า อาจารย์ผู้สอนเป็นอาจารย์ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาจากขาดประสบการณ์เกี่ยวกับรายวิชาที่สอน อาจารย์มอบหมายงานไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน และเนื้อหาวิชาไม่สอดคล้องกับข้อสอบ อาจารย์มักจะสอนจากเนื้อหาที่เตรียมมาในโปรแกรมพาวเวอร์พอยต์ ควรทำเอกสารตำราหรือหนังสือเพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมได้ นอกจากนี้ สื่อ และอุปกรณ์การสอนยังไม่ค่อยดึงดูดและน่าสนใจ ทำให้นักเรียนรู้สึกสนใจเท่าที่ควร บางห้องเรียน สื่อ และอุปกรณ์การสอนมีสภาพไม่พร้อมใช้งาน ทำให้เกิดปัญหาโดยเฉพาะรายวิชาที่ต้องเรียนหรือสอบเกี่ยวกับ Listening

ด้านอาคารสถานที่ พบว่า เนื่องจากการจัดห้องเรียนมีผู้รับผิดชอบหลายหน่วยงาน ดังนั้น การประสานงานจึงประสบปัญหาทำให้ห้องเรียนไม่เพียงพอ ลิฟต์มีจำนวนไม่เพียงพอ และห้องน้ำไม่ค่อยสะอาด และการจัดกิจกรรมต่างๆ มีขั้นตอนการติดต่อขอใช้สถานที่ที่ยุ่งยาก

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า เกณฑ์การให้คะแนนในบางรายวิชาตัดคะแนนสูงเกินไป ควรมีเกณฑ์การตัดคะแนนด้วยมาตรฐานเดียวกัน บางรายวิชามีการวัดและประเมินผลไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ไม่ยุติธรรมเหมือนให้แบบสุ่มเกรด นิสิตส่งงานครบแต่อาจารย์ให้เกรด 1

จากการศึกษาความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล โดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นของนิสิต เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ และบุคคลที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ กลุ่มสาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และสถานที่ที่ศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารและอาจารย์ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้เหมาะสมและตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และ 2 ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 9,506 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น

1.1 เพศ จำแนกเป็น

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 กลุ่มสาขาวิชา จำแนกเป็น

1.2.1 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

1.2.2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

1.2.3 กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกเป็น

1.3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง (ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01-4.00)

1.3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง (ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

2.01-3.00)

1.3.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ (ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมน้อยกว่าหรือ

เท่ากับ 2.00)

1.4 สถานที่ที่ศึกษา จำแนกเป็น

1.4.1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1.4.2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษา วิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้าน คือ

2.1 ด้านเนื้อหาวิชา

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน

2.3 ด้านอาคารสถานที่

2.4 ด้านการวัดและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกด้านความรู้สึกของแต่ละบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการพูด การเขียน และมีพื้นความรู้ ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม และอารมณ์เป็นส่วนประกอบ ในการแสดงความคิดเห็นที่สามารถแสดงออกมาในลักษณะที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ชอบหรือไม่ชอบ สัมผัสไม่ได้แต่รู้สึกได้ ในการวิจัยนี้ ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนิสิตระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้าน ดังนี้ ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์ การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล

1.1 ด้านเนื้อหารายวิชา หมายถึง การจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาศึกษาศึกษาทั่วไป การกำหนดจุดมุ่งหมายของรายวิชา การกำหนดหน่วยกิตของรายวิชา ความทันสมัยของเนื้อหา การจัด เนื้อหาของรายวิชาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและตรงกับความต้องการของผู้เรียน

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน หมายถึง การจัดทำเนื้องาน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน การกำหนดอาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ ความสามารถในวิชาที่สอน การใช้เทคนิคในการสอน การจัดการเรียนรู้และประสบการณ์ของอาจารย์ ผู้สอน การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อที่เหมาะสม ทันสมัย และเพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน วิธีการสอนและการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับรายวิชา การจัดการเรียนการสอนกลุ่มย่อย เพื่อให้นิสิตสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง การจัดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การเชิญวิทยากรภายนอก มาให้ความรู้ รวมทั้ง การจัดอุปกรณ์การสอนให้มีความเหมาะสม

1.3 ด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ขนาดของ ห้องเรียนและการจัดสภาพห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน มีการจัดห้องปฏิบัติการที่เหมาะสมและ เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน มีบรรยากาศ แสงสว่าง และอุณหภูมิที่เหมาะสมและถ่ายเทอากาศได้ดี ปราศจากเสียงรบกวนภายนอก หอสมุดมีหนังสือ ตำรา วารสารทางวิชาการและคอมพิวเตอร์ที่ใช้ศึกษา ค้นคว้าในแต่ละรายวิชาอย่างเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน มีการจัดสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ และ พัฒนาสุนทรียภาพโดยรวมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการรักษาความสะอาดของอาคาร และจัดเก็บขยะอย่าง เป็นระเบียบเรียบร้อย มีการดูแลรักษาความสะอาดของห้องน้ำและอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อม ใช้งาน มีการจัดสถานที่สำหรับการติดต่อและนั่งพักผ่อนที่เพียงพอ มีป้ายบอกทาง และมีจุดให้บริการ ต่างๆ ที่ชัดเจน

1.4 ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง การจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผลกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล การใช้ระบบการวัดและประเมินผล การตรวจสอบ คุณภาพการเรียนการสอน ลักษณะของข้อสอบ วิธีการที่ผู้สอนใช้ในการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน การแจ้งผลการประเมินให้นิสิตทราบ รวมทั้ง การประเมินสิ่งที่ให้เห็นถึงจุดแข็งและ จุดอ่อนของการเรียนการสอน

2. กลุ่มสาขาวิชา หมายถึง สาขาวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

3. นิสิต หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2559 ชั้นปีที่ 1-2

4. ชั้นปีที่ศึกษา หมายถึง ระดับชั้นปี 1-2 ที่นิสิตกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2559

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง ผลการเรียนรู้คะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิตในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

5.1 ระดับสูง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.01-4.00

5.2 ระดับปานกลาง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.01-3.00

5.3 ระดับต่ำ หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.00

6. สถานที่ศึกษา หมายถึง สถานที่ที่มีการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และองครักษ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

- 1.1 เพศ จำแนกเป็น
 - 1.1.1 ชาย
 - 1.1.2 หญิง
- 1.2 กลุ่มสาขาวิชา จำแนกเป็น
 - 1.2.1 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
 - 1.2.2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
 - 1.2.3 กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
- 1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกเป็น
 - 1.3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง
 - 1.3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง
 - 1.3.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ
- 1.4 สถานที่ที่ศึกษา จำแนกเป็น
 - 1.4.1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 - 1.4.2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

ตัวแปรตาม

ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้าน ได้แก่

- 2.1 ด้านเนื้อหาการเรียน
- 2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน
- 2.3 ด้านอาคารสถานที่
- 2.4 ด้านการวัดและประเมินผล

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นิสิตชายและหญิง มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
2. นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
3. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
4. นิสิตที่ศึกษาสถานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดและความรู้เกี่ยวกับวิชาศึกษาทั่วไป
2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไประดับอุดมศึกษา
3. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป
4. การจัดการศึกษาทั่วไปของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แนวคิดและความรู้เกี่ยวกับวิชาศึกษาทั่วไป

1.1 ความหมายของวิชาศึกษาทั่วไป

คำที่ใช้กับหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปนี้มีอยู่ 3 คำ วิชาศึกษาทั่วไปหรือวิชาการศึกษาทั่วไป เป็นคำเดียวกันใช้ตรงกับภาษาอังกฤษ General Education ซึ่งเป็นคำที่ใช้อยู่ทั่วไป ส่วนอีกคำหนึ่งคือ วิชาพื้นฐานทั่วไป (Foundation Education) ใช้ในความหมายเดียวกันแต่โดยเนื้อหา มีลักษณะเดียวกัน คือ วิชาที่เป็นพื้นฐานของชีวิต เป็นหลักวิธีการดำเนินชีวิต ส่วนอีกคำหนึ่งคือวิชาการศึกษาเสรี (Liberal Education) หรือศิลปศาสตรศึกษา (Liberal Arts) เป็นคำที่มีใช้ตั้งแต่สมัยกรีกและโรมัน หมายถึง การศึกษาประเภทมนุษยธรรม เป็นการพัฒนาทางด้านสติปัญญาและจิตใจ เป็นการศึกษาที่ให้แก่นักเรียนเพื่อไปสู่การเป็นปัญญาชนที่สมบูรณ์ (วิจิตร ศรีสอ้าน. 2518: 79)

ส่วนวิชาศึกษาทั่วไปของอุดมศึกษาไทย คำนิยมที่เป็นทางการอาจถือค่านิยมตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีของที่มีพัฒนาการมาเป็นลำดับ โดยเกณฑ์มาตรฐานว่าด้วย หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2517 ใช้คำว่า วิชาพื้นฐานทั่วไป (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2550: 6)

เลฟวิน (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2549: 5; อ้างอิงจาก Levine. 1979) ให้ความหมายของวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง วิชาพื้นฐานก่อนที่จะเรียนวิชาเฉพาะ เช่น เรียนวิชาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมนั้น คำใหม่ที่ใช้กันมากในวงการการศึกษาของสหรัฐอเมริกา หมายถึง การศึกษาที่จำเป็นสำหรับทุกคนเป็น การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการเป็นพลเมืองดี ความหมาย ในเชิงของการพัฒนาสติปัญญา ความรู้สึกรัก คิด นิยามในความหมายของการเป็นคนดี คนที่มีคุณธรรม จริยธรรมสูง นิยามในเชิงความสามารถในการที่จะรู้จัก เข้าใจสังคม แก้ปัญหาสังคม

ทบวงมหาวิทยาลัย (2544: 53) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2542 ว่า หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง วิชาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา (2549: 14-15) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 ว่า หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

วิทย์ วิศทเวทย์ (2542: 2) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปไว้ว่า วิชาศึกษาทั่วไปมีมาตั้งแต่ประเทศไทยเริ่มมีแผนการศึกษา โดยใช้คำว่า สามัญศึกษาและวิสามัญศึกษา สามัญศึกษาคือวิชาความรู้ที่คนทั่วไปควรมี ส่วนวิสามัญศึกษาเป็นความรู้เฉพาะที่จะนำไปประกอบอาชีพ วิชาศึกษาทั่วไปคือวิชาความรู้ที่ทุกคนควรมีไม่ว่าจะประกอบอาชีพหรือทำงาน ด้านใดก็ตาม

สุวิชัย โกศลยะวัฒน์ (2537: 1) ได้ให้ความหมายของวิชาศึกษาทั่วไปไว้ว่า เป็นการศึกษาลักษณะกว้างมิได้เจาะลึกในเนื้อหาโดยตรงแต่เป็นการศึกษาเพื่อการปรับตัวให้เข้ากับการเรียนในมหาวิทยาลัยเพื่อให้มีโลกทัศน์และวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลออกไปมากกว่าการศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ อีกทั้งเป็นการศึกษาเพื่อเสริมสร้างและปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนเพื่อความเป็นบัณฑิต

ส่วนเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 (ราชกิจจานุเบกษา. 2548: 8-11) ได้ให้ความหมายของวิชาศึกษาทั่วไปไว้ว่า เป็นวิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 (ราชกิจจานุเบกษา. 2558ก: 5) ได้ให้ความหมายของวิชาศึกษาทั่วไปไว้ว่า เป็นหมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง เข้าใจ และเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น สังคม ศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ ใส่ใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม พร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก

สรุปได้ว่า วิชาศึกษาทั่วไปเป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานของชีวิต เป็นหลักวิธีการดำเนินชีวิต พัฒนาทางด้านสติปัญญาและจิตใจ ให้แก่ชนชั้นปัญญาชนเพื่อนำไปสู่การเป็นปัญญาชนที่สมบูรณ์เพื่อการเป็นพลเมืองดี เป็นคนดี คนที่มีคุณธรรม จริยธรรมสูง มุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งเป็นวิชาความรู้ที่ทุกคนควรมีไม่ว่าจะประกอบอาชีพหรือทำงาน เนื่องจากมีเนื้อหาเกี่ยวกับการปรับตัว เสริมสร้าง และปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน เพื่อความเป็นบัณฑิต สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี พร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก

1.2 ความเป็นมาของวิชาศึกษาทั่วไป

วิชาพื้นฐานทั่วไปหรือการศึกษาทั่วไป มาจากภาษาอังกฤษว่า “General Education” วิชาศึกษาทั่วไปเป็นส่วนหนึ่งของวิชาศิลปศาสตร์ (Liberal Education) ซึ่ง 2 คำนี้อาจใช้แทนกันได้ ในความหมายทำนองเดียวกัน คำว่า ศิลปศาสตร์ (Liberal Education) นั้น มีใช้กันตั้งแต่สมัยกรีกและโรมัน ดังนั้นแนวคิดในการจัดหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปจึงเริ่มมาตั้งแต่สมัยกรีกและโรมัน แต่อยู่ในรูปของวิชาศิลปศาสตร์ (Liberal Education) หมายถึง การศึกษาซึ่งเน้นภูมิปัญญาและเป็นการศึกษาสำหรับชนชั้นปัญญาชน (Intellectual Elite) แต่ไม่ใช้การศึกษาที่ให้แกทุกคน (วิจิตร ศรีสอาน. 2518: 79)

หลักสูตรศิลปศาสตร์ เป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นสูงมุ่งเน้นความรู้เฉพาะในทางวิชาชีพเป็นสำคัญ ซึ่งวิชาศิลปศาสตร์ในสมัยกรีกประกอบด้วย ยิมนาสติกหรือพลศึกษา (Gymnastics) ดนตรี (Music) ไวยากรณ์ (Grammar) เลขคณิต (Arithmetic) เลขเรขาคณิต (Geometry) ดาราศาสตร์ (Astronomy) และปรัชญา (Philosophy) ซึ่งต่อมาสมัยโรมันได้ปรับปรุงเป็น 2 ระดับ คือ ระดับต้นประกอบด้วย ไวยากรณ์ วาทศิลป์ และตรรกวิทยา และระดับปลาย ประกอบด้วย เลขคณิต เรขาคณิต ดาราศาสตร์ และดนตรี รวมเรียกว่า ศิลปศาสตร์ 7 ประการ ซึ่งใช้เป็นหลักสูตรที่ใช้สืบต่อกันมาในสถาบันการศึกษาระดับสูงในยุโรปและอเมริกา

ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงวิชาด้านศิลปศาสตร์ในระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 18 และ 20 จากความมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อชนชั้นปัญญาชน ซึ่งเป็นคนส่วนน้อยเป็นการศึกษาเพื่อมวลชน วิชาศิลปศาสตร์จึงได้รับการปรับเปลี่ยนเป็นวิชาสำหรับคนจำนวนมากขึ้น และได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอีกครั้งเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ เนื้อหาวิชาที่เดิมจำกัดอยู่เฉพาะทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ซึ่งไม่เหมาะสมกับยุคสมัยที่พลเมืองทุกคนจะต้องมีความรู้กว้างขวางเพื่อการเป็นพลเมืองดีมิใช่เพื่อไปสู่การเป็นปัญญาชนที่สมบูรณ์อย่างเดียว ควรจะรอบรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ด้วย ดังนั้นจึงได้มีคำว่า “วิชาศึกษาทั่วไป” (General Education) เกิดขึ้นแทนที่วิชาศิลปศาสตร์ (Liberal Education) เป็นคำใหม่ที่ใช้กันมากในวงการการศึกษาของสหรัฐอเมริกา ต่อมาได้มีการคิดค้นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาอีกหลากหลายรูปแบบ เช่น ในปี ค.ศ. 1914 วิทยาลัยแอมเฮิร์สท (Amherst College) ได้จัดวิชาสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 ชื่อ “สถาบันเศรษฐกิจและสังคม” (Social and Economic Institution) โดยเน้นการศึกษาวิชาเบื้องต้นของสาขาอักษรศาสตร์ เพื่อให้บัณฑิตได้เรียนรู้เกี่ยวกับ “ความจริงเกี่ยวกับสภาพของมนุษย์” และสอนเกี่ยวกับจริยธรรม ตระกูลวิทยา ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ กฎหมายและการปกครอง เป็นการบูรณาการวิชาสังคมศาสตร์อันนับได้ว่าเป็นรูปแบบแรกของวิชาพื้นฐานทั่วไป

นอกจากนี้ ยังมีอีกวิชาหนึ่งที่เปิดสอนในสมัยแรกของวิชาศึกษาทั่วไป คือ “วิชาอารยธรรมร่วมสมัย” (Contemporary Civilization) ของการที่สหรัฐเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ 1 อันจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีความคิดที่กว้างขวางขึ้น ต่อมาได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอีกครั้งเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ เนื้อหาวิชาเดิมที่จำกัดอยู่เฉพาะทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งไม่เหมาะสมกับยุคสมัยที่พลเมืองทุกคนจะต้องมีความรู้กว้างขวางเพื่อการเป็นพลเมืองดี มิใช่เพื่อไปสู่การเป็นปัญญาชนที่สมบูรณ์อย่างเดียว ควรจะรอบรู้ในสาขาวิชาอื่นด้วย ดังนั้น จึงได้มีคำว่า วิชาศึกษาทั่วไป (General Education) เกิดขึ้นแทนที่เป็นคำใหม่ที่ใช้กันมากในวงการการศึกษาของสหรัฐอเมริกา (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2546: 7-8)

หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปในสมัยเริ่มแรกจัดเป็นหลักสูตรแบบแกนเป็นการจัดหลักสูตรให้นิสิตได้ความรู้ทางกว้างและบังคับให้นิสิตทุกคนต้องเรียน ในตอนต้นและตอนกลางศตวรรษที่ 19 วิชาศึกษาทั่วไปได้รับการยกย่องว่าเป็นการศึกษาเพื่อฝึกฝนจิต เป็นการสร้างรากฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพต่อไป เป็นวิชาที่ช่วยพัฒนาลักษณะนิสัยและจริยธรรมของนิสิตและช่วยในการจัดการศึกษาทางด้านศิลปศาสตร์ (ชมพันธ์ ฤกษ์ ฤกษ์ ฤกษ์. 2530: 129-130)

สรุปได้ว่า เริ่มมาตั้งแต่สมัยกรีกและโรมันอยู่ในรูปของวิชาศิลปศาสตร์เป็นการศึกษาซึ่งเน้น ภูมิปัญญาและเป็นการศึกษาสำหรับชนชั้นปัญญาชน มุ่งเน้นความรู้เฉพาะในทางวิชาชีพเป็นสำคัญ ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงความมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อชนชั้นปัญญาชน นอกจากนี้ ยังมีอีกวิชาหนึ่งที่เปิดสอนในสมัยแรกของวิชาศึกษาทั่วไป คือ “วิชาอรรถธรรมร่วมสมัย” ช่วยให้ผู้เรียนได้มีความคิดที่กว้างขวางขึ้น ต่อมาได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอีกครั้งเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคม และความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ เนื้อหาวิชาเดิมที่จำกัดอยู่เฉพาะทาง มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งไม่เหมาะกับยุคสมัยที่พลเมืองทุกคนจะต้องมีความรู้กว้างขวางเพื่อ การเป็นพลเมืองดี มิใช่เพื่อไปสู่การเป็นปัญญาชนที่สมบูรณ์อย่างเดียว ควรจะรอบรู้ในสาขาวิชาอื่น ด้วย ต่อมาวิชาศึกษาทั่วไปได้รับการยกย่องว่าเป็นการศึกษาเพื่อฝึกฝนจิต เป็นการศึกษาสร้างรากฐานที่ จำเป็นต่อการประกอบอาชีพต่อไป เป็นวิชาที่ช่วยพัฒนาลักษณะนิสัยและจริยธรรมของนิสิตและช่วย ในการจัดการศึกษาทางด้านศิลปศาสตร์

ความเป็นมาของวิชาศึกษาทั่วไปในประเทศไทย

การจัดวิชาศึกษาทั่วไปได้เริ่มต้นครั้งแรกในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2500 ในคณะ ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้ชื่อว่าหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปมี 54-58 หน่วยกิต สำหรับ หลักสูตรระดับปริญญาตรี จัดให้สัมพันธ์กับวิชาครุศาสตร์ตลอดทั้ง 4 ปี และระบุดัตถุประสงค์ไว้ว่าการศึกษา ทั่วไปนี้เป็นหมวดวิชาที่มีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยนิสิตให้มีพื้นฐานความรู้เพื่อเข้าใจสภาพแวดล้อม สังคม และ การครองชีพประจำวันให้ดีขึ้น โดยจัดให้ศึกษาหลายๆ ด้าน เพื่อเป็นความรู้ประกอบอย่างกว้างขวางของ ครู เป็นรากฐานที่จะช่วยแก้ปัญหาชีวิตของคนได้เป็นอย่างดี สมเป็นบัณฑิตในสังคมประชาธิปไตยของ ประเทศไทย

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นสถาบันแรกที่จัดหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปอย่างจริงจัง ทั้งทั้งมหาวิทยาลัย โดยเริ่มจัดหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 สำหรับนิสิตทุกคนะ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2505 ลักษณะของการจัดหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปเป็นแบบวิชาผสมผสาน และวิชา เบื้องต้น โดยมีคณะศิลปศาสตร์เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ จัดใน 3 สาขาวิชา คือ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ โดยมีจำนวน 88 หน่วยกิต ต่อมาในปี พ.ศ. 2506 ได้ลง จำนวนหน่วยกิตลงเหลือ 50 หน่วยกิต และได้จัดให้มีการเรียนการสอนเฉพาะในชั้นปีที่ 1 เนื่องจากได้มี การคัดค้านจากอาจารย์และนิสิตด้วยเหตุผลที่ว่าจำนวนหน่วยกิตของวิชาศึกษาทั่วไปมากเกินไป (มณี ช้างเผือก. 2539: 21)

วิชาศึกษาทั่วไปได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางจากสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง ในประเทศไทย นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา เนื่องจากทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้น โดยกำหนดให้หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี

ต้องมีวิชาศึกษาทั่วไปอย่างน้อย 30 หน่วยกิต ใน 4 กลุ่มวิชา กลุ่มวิชาละไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต คือ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ต่อมาทบวงมหาวิทยาลัยได้ยกเลิกเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2517 และให้ใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2525 แทน ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาระดับอุดมศึกษาของชาติและสอดคล้องกับปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษากับความต้องการของสังคมปัจจุบัน สภาพสังคม เศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป การศึกษาก็ต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยกำหนดให้มีวิชาศึกษาทั่วไปไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต คือ หมวดวิชาสังคมศาสตร์ หมวดวิชามนุษยศาสตร์ หมวดวิชาภาษา หมวดวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2532 ทบวงมหาวิทยาลัยได้ประกาศยกเลิกเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2525 และให้ใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญา พ.ศ. 2532 แทน โดยมีปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2532: 2)

1. ให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ
2. ให้สอดคล้องกับปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา
3. ให้ได้มาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพของสาขาวิชานั้น
4. ให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

ซึ่งโครงสร้างหมวดวิชาศึกษาทั่วไปได้กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการ ผสมผสานเนื้อหาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ สัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2532: 2)

ทบวงมหาวิทยาลัย (2543: 21-22) พิจารณาเห็นว่า ควรที่จะมีการปรับปรุงโครงสร้างของหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรให้ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี โดยจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการ

ผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา และกลุ่มวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป โดยมีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

2. หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพ และวิชาชีพ ที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติงานได้ โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมดังนี้

1) หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต

2) หลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 114 หน่วยกิต

3) หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า 6 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะ รวมไม่น้อยกว่า 174 หน่วยกิต

4) หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต

โดยอาจจัดในลักษณะวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกคู่หรือวิชาเอก และวิชาโท วิชาเอกต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และวิชาโทต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต ในกรณีที่จัดหลักสูตรแบบวิชาเอกคู่ต้องเพิ่มจำนวนหน่วยกิตของวิชาเอกอีกไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต

3. หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใดๆ ในหลักสูตร โดยมีจำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

สรุปได้ว่า การจัดวิชาศึกษาทั่วไปได้เริ่มต้นครั้งแรกในประเทศไทยมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยนิสิตให้มีพื้นฐานความรู้เพื่อเข้าใจสภาพแวดล้อม สังคม และการครองชีพประจำวันให้ดีขึ้น โดยจัดให้ศึกษาหลายๆ ด้าน เพื่อเป็นความรู้ประกอบอย่างกว้างขวางของครู เป็นรากฐานที่จะช่วยแก้ปัญหาชีวิตของคนได้เป็นอย่างดี สมเป็นบัณฑิตในสังคมประชาธิปไตยของประเทศไทย ต่อมาได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้น โดยกำหนดให้หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีต้องมีวิชาศึกษาทั่วไปอย่างน้อย 30 หน่วยกิต ใน 4 กลุ่มวิชา กลุ่มวิชาละไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต คือ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาระดับอุดมศึกษาของชาติและสอดคล้องกับปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษากับความต้องการของสังคมปัจจุบัน สภาพสังคม

เศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป การศึกษาก็ต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน เป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการ ผสมผสานเนื้อหาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ สัดส่วนที่เหมาะสม ต่อมา มีการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี

1.3 จุดมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไป

การกำหนดจุดมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไปส่วนใหญ่จะสอดคล้องกับความหมายของวิชาศึกษาทั่วไปและการจัดการเรียนการสอน จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเป็นตัวกำหนดแนวทางในการประเมินหลักสูตร นักการศึกษาและสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไปไว้ในทัศนะต่างๆ ดังนี้

เมฮิว (มณี ช้างเผือก. 2539: 14; อ้างอิงจาก Mayhew. 1967: 222) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไปว่า เพื่อให้ความรู้พื้นฐานแก่ผู้เรียนในทุกสาขาวิชา โดยที่มิใช่ความรู้ทางวิชาชีพเฉพาะ และเพื่อให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ รู้จักใช้เวลาว่างอย่างมีคุณค่า ดำรงชีวิตครอบครัวอย่างมีคุณภาพและมีการปรับตัวได้ดีในสังคม

มูลนิธิคาร์เนกี (มณี ช้างเผือก. 2539: 14; อ้างอิงจาก The Carnegie Foundation. 1978: 164-165) ได้เสนอจุดมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไปไว้ว่า เพื่อสร้างทักษะในการศึกษาขั้นสูงและการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อจัดเวลาให้นักศึกษาได้ศึกษาและคิดที่สำคัญ ตลอดจนความหมายของแนวคิดนั้น ทางด้านมนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศิลปะ และเมื่อก่อนให้เกิดการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการที่ให้นักศึกษามีใจกว้างขวางและเข้าใจในวิชาการในแนวที่กว้าง

ปทีป เมธาคูณวุฒิ (2544: 4) กล่าวว่า การจัดการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บัณฑิตมีความสมบูรณ์ทั้งในแง่ความเป็นคน (Manhood) และกำลังคน (Manpower) ดังนั้น จุดมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไปจึงสรุปได้เป็น 3 ประการ คือ

1. เพื่อให้ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับทุกคน หมายถึง ให้การศึกษาทั่วไปเป็นความรู้พื้นฐานสำหรับการเป็นพลเมืองที่ดี
2. เพื่อเพิ่มพูนความเจริญงอกงามทางสติปัญญา ให้ผู้เรียนได้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาชีวิตและช่วยทำให้สังคมเจริญรุ่งเรือง
3. เพื่อช่วยพัฒนาบุคลิกภาพและอุปนิสัย มุ่งที่จะช่วยให้คนที่สมบูรณ์ขึ้น มีบุคลิกภาพ ทัศนคติ และอุดมคติ เหมาะสมกับการเป็นปัญญาชน

สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์ (2541: 4) กล่าวว่า ตามจุดมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไปเป็นการศึกษาในลักษณะกว้าง มิได้เจาะลึกในเนื้อหาโดยตรง แต่เป็นการศึกษาเพื่อการปรับตัวให้เข้ากับการเรียนในมหาวิทยาลัย เพื่อให้มีโลกทัศน์และวิสัยที่กว้างไกลออกไปมากกว่าในสาขาแก่ผู้เรียนเพื่อความเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์

นอกจากนี้ จากผลการสรุปการสังเคราะห์เอกสารเรื่องรูปแบบการจัดวิชาศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (ปทีป เมธาคุณวุฒิ. 2544) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้กว้างในสาขาวิชาต่างๆ มองเห็นความสัมพันธ์และความเกี่ยวเนื่องประสานกันของสาขาวิชาต่างๆ
2. มีความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร
3. ให้มีปัญญารู้จักคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ มีความคิดริเริ่ม รักความก้าวหน้า มองเห็นการณ์ไกลอย่างมีโลกทัศน์ และเป็นตัวของตัวเอง
4. รู้จักตนเอง เข้าใจสังคม มองเห็นปัญหาในสังคมพร้อมที่จะรับผิดชอบและแก้ไข ปัญหาของตนเองและผู้อื่นได้เหมาะสม และสามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
5. เห็นคุณค่าและมีสุนทรีย์ในศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีไทย
6. มีความเป็นไทย มีคุณธรรมและจริยธรรมสูง

ซึ่งสอดคล้องกับวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2552: 1) ที่กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งสร้างบัณฑิตให้เป็นผู้มีคุณลักษณะดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล มีทักษะสื่อสาร มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทยและนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตและดำรงอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้มีอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีปัญญาและความสามารถที่จะสร้างสรรค์ความรู้ มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ความจริง และสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. เพื่อให้ผู้เรียนรู้เท่าทันที่มาของความรู้ในศาสตร์ต่างๆ รวมทั้งการเข้าถึงความรู้ที่มีความสัมพันธ์กับธรรมชาติ คน และสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และสุนทรีย์ในการดำรงชีวิต

สรุปได้ว่า วิชาศึกษาทั่วไปมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความรู้พื้นฐานแก่ผู้เรียนในทุกสาขาวิชา โดยที่ไม่ใช่ความรู้ทางวิชาชีพเฉพาะ และเพื่อให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ รู้จักใช้เวลาว่างอย่างมีคุณค่า ดำรงชีวิตครอบครัวอย่างมีคุณภาพและมีการปรับตัวได้ดีในสังคม สร้างทักษะในการศึกษาขั้นสูงและการศึกษาตลอดชีวิต ก่อให้เกิดการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการที่ทำให้ผู้เรียนมีจิตใฝ่หาความรู้และเข้าใจในวิชาการในแนวที่กว้าง เป็นการศึกษาเพื่อการปรับตัวให้เข้ากับการเรียนในมหาวิทยาลัย ให้มีโลกทัศน์และวิสัยที่กว้างไกลออกไปมากกว่าในสาขาแก่ผู้เรียนเพื่อความเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์

1.4 ความสำคัญของวิชาศึกษาทั่วไป

พนม พงษ์ไพบูลย์ (2535: 9-10) ได้สรุปเกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติของบัณฑิตที่สมบูรณ์ไว้ 2 ประการ คือ

1. สาเหตุเกี่ยวกับวิชาศึกษาทั่วไปทั้งที่โครงสร้างหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดเป้าหมายที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ แต่มหาวิทยาลัยหลายแห่งกับสร้างหลักสูตรในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อให้เป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาชีพหรือวิชาเอก เพื่อให้เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยไม่มีการบูรณาการหลักสูตร

2. สาเหตุเกี่ยวกับการสอนวิชาศึกษาทั่วไปมีดังนี้ คือ อาจารย์ไม่ได้รับการฝึกสอนจึงทำให้อาจารย์ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมสอนที่เน้นการเรียนรู้แบบท่องจำ ยังไม่มีกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมและจริยธรรมแก่เยาวชน ผู้เรียนเรียนรู้เป็นส่วนๆ ขบวนการเรียนการสอนไม่ทำให้เกิดการพัฒนาให้เข้าใจมนุษย์ สังคม สิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงกัน

วรารักษ์ สามโกเศศ (2551: 8) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวิชาศึกษาทั่วไปว่า วิชาศึกษาทั่วไปมีความสำคัญอย่างยิ่ง ทำให้คนมีความรู้กว้างขวาง เป็นคนสมบูรณ์ เข้าใจปัญหารอบข้าง และสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับมาผสมผสานกับสาขาวิชาอื่นได้ เปรียบเหมือนการทำให้บัณฑิตมองเห็นป่าทั้งป่า มิใช่เห็นต้นไม้เพียงต้นเดียว ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงควรทำความเข้าใจให้ตรงกันในนิยามของวิชาศึกษาทั่วไปว่าวิชาศึกษาทั่วไปมิใช่วิชาเบื้องต้น มิใช่วิชาพื้นฐานวิชาชีพหรือวิชาทดลอง แต่เป็นวิชาที่ช่วยสร้างให้คนเป็นคนที่สมบูรณ์ เข้าใจโลก สังคมและชีวิต สามารถนำความรู้ที่นำมาพัฒนาความคิดวิเคราะห์ สื่อความคิดได้ เรียนรู้ด้วยตนเองได้

สุภาพ ณ นคร (2551: 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวิชาศึกษาทั่วไปว่า หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (General Education) เป็นศาสตร์ในการหล่อหลอมบุคคลด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ความคิด สติปัญญาและจิตวิญญาณ

ศรีเพ็ญ สุภาพิตยาคุณ (2551: 21-23) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวิชาศึกษาทั่วไปว่า บทบาทของวิชาศึกษาทั่วไปในศตวรรษที่ 21 จะต้องพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะสำคัญ 7 ประการ คือ 1) เข้าใจและตระหนักในคุณค่าของมนุษย์ คุณค่าของสังคม และคุณค่าของธรรมชาติมากขึ้น

2) มีความเข้าใจและภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) เปิดใจศึกษาและรับรู้วัฒนธรรมเพื่อนบ้าน วัฒนธรรมโลก รวมทั้งปรัชญาแนวคิดของเขา 4) มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ 5) มีความงดงามในความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ 6) รู้จักใช้ปัญญาในการแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติธรรมและสันติวิธี 7) รู้จักกระบวนการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต

สรุปได้ว่า วิชาศึกษาทั่วไปมีความสำคัญเป็นวิชาที่ช่วยสร้างให้คนเป็นคนที่สมบูรณ์ เข้าใจโลก สังคม และชีวิต สามารถนำความรู้ที่นำมาพัฒนา คิดวิเคราะห์ สื่อความคิดได้ เรียนรู้ด้วยตนเองได้ และสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับมาผสมผสานกับสาขาวิชาอื่นได้ เป็นศาสตร์ในการหล่อหลอมบุคคล ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ความคิด สติปัญญาและจิตวิญญาณ โดยบทบาทของวิชาศึกษาทั่วไป ในศตวรรษที่ 21 จะต้องพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะสำคัญ 7 ประการ คือ 1) เข้าใจและตระหนักในคุณค่าของมนุษย์ คุณค่าของสังคม และคุณค่าของธรรมชาติมากขึ้น 2) มีความเข้าใจและภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) เปิดใจศึกษาและรับรู้วัฒนธรรมเพื่อนบ้าน วัฒนธรรมโลก รวมทั้งปรัชญาแนวคิดของเขา 4) มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ 5) มีความงดงามในความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ 6) รู้จักใช้ปัญญาในการแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติธรรมและสันติวิธี 7) รู้จักกระบวนการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต

1.5 รูปแบบการจัดการและการบริหารวิชาศึกษาทั่วไป

รูปแบบของวิชาศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาของไทยที่จัดสอนนั้น เมื่อพิจารณาแล้วสามารถแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2550: 73-90)

1. แบบบังคับร่วม (Core Curriculum) เป็นหลักสูตรที่จัดวิชาให้ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนเหมือนกันทั้งมหาวิทยาลัย โดยมีจุดมุ่งหมายหลักคือต้องการให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ แนวคิด ค่านิยม และทักษะที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน วิธีการจัดหลักสูตรแบบบังคับร่วมนี้ มหาวิทยาลัยจะจัดวิชาหลักจำนวนหนึ่งไว้ให้นิสิตทุกคนทั้งมหาวิทยาลัยเรียน อาจจะเป็นวิชาเดียวกันให้เรียนกันทั้งมหาวิทยาลัยหรือวิชาที่ใกล้เคียงกันให้นิสิตเลือกได้ ลักษณะรายวิชามักจะเป็นรายวิชาในเชิงของสหวิทยาการหรือบูรณาการ และมีลักษณะกว้างมากกว่าเจาะเฉพาะสาขาวิชา ปัจจุบันมหาวิทยาลัยที่มีการจัดแบบบังคับร่วมชัดเจน คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยทักษิณ และมหาวิทยาลัยราชภัฏ

2. แบบบังคับกระจายหรือบังคับเลือก (Distribution Requirements) เป็นหลักสูตรบังคับที่ทุกคนจะต้องเรียน แต่ทุกคนเลือกเรียนวิชาต่างๆ กระจายกันออกไปได้แล้วแต่ว่าหลักสูตรใหม่คณะใด สนใจจะให้เรียนวิชาบังคับแบบใดบ้าง แนวคิดของการบังคับกระจายนี้เน้นที่ความแตกต่างของบุคคลหรือของศาสตร์ เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตได้มีโอกาสสัมผัสและคุ้นเคยกับสาขาวิชาอื่นๆ นอกจากวิชาเอกของตนเอง หลักสูตรแบบบังคับกระจายนี้ยังแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

2.1 บัณฑิตบางวิชาเลือกบางวิชา เป็นการกำหนดหมวดวิชาบังคับไว้แล้วให้ผู้เรียนเรียนวิชาบังคับในหมวดวิชาที่กำหนดไว้ส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรายวิชาตามความสนใจจากหมวดวิชาที่กำหนดไว้ เช่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

2.2 บัณฑิตรายวิชาไว้ เป็นการกำหนดรายวิชาบังคับไว้ ผู้เรียนจะต้องเรียนรายวิชาเหล่านี้ให้ครบจึงจะจบหลักสูตร รายวิชาที่จัดนั้นมักจะเลือกจากคณะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชา คือ สาขาสังคมศาสตร์ สาขามนุษยศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์

2.3 บัณฑิตหน่วยกิตเลือกรายวิชาเอง รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่บังคับกระจายเต็มรูป คือหลักสูตรจะกำหนดไว้เป็นหมวดใหญ่ๆ ซึ่งโดยทั่วไปก็จะครอบคลุม 2-3 หมวดหลักๆ คือ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และหรือภาษา แล้วก็จะกำหนดรายวิชาในแต่ละหมวดไว้ให้จำนวนหนึ่ง หรือบางทีก็ไม่กำหนดเลย แต่ให้ผู้เรียนเลือกเรียนเองจากคณะวิชาที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดหน่วยกิตบังคับไว้ในแต่ละหมวดวิชา มหาวิทยาลัยที่ใช้แนวคิดนี้อย่างเต็มที่โดยให้นิสิตเลือกอย่างมีอิสระ หลักสูตรในปัจจุบันของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่จัดโดยสำนักงานจัดการศึกษาทั่วไป 18 หน่วยกิต แยกเป็นกลุ่มวิชาของกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และกลุ่มวิชาสหศาสตร์ โดยมหาวิทยาลัยจะกำหนดเพียงว่ากลุ่มวิชาต่างๆ ให้นิสิตนักศึกษาเลือกเรียนอย่างน้อย 3 หน่วยกิตจากกลุ่มวิชาทั้งหมด

จากการศึกษางานวิจัยของอุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ และคณะ (2549: 30-31) เรื่อง การประเมินหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า รูปแบบหรือแนวทางการบริหารวิชาศึกษาทั่วไป จากอดีตจนถึงปัจจุบัน สรุปได้เป็น 3 รูปแบบใหญ่ๆ ดังนี้

1) บริหารโดยภาควิชา ภาควิชามีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนการสอนเฉพาะสาขาวิชา เมื่อรับผิดชอบวิชาศึกษาทั่วไปจึงจัดรายวิชาในลักษณะวิชาเบื้องต้นของวิชาเอก และจัดการเรียนการสอนแบบกระจาย กล่าวคือ คณะวิชาต่างๆ จะให้แต่ละภาควิชากำหนดรายวิชาศึกษาทั่วไปขึ้นตามลักษณะของวิชาในแต่ละภาควิชาแล้วให้นักศึกษาเลือกเรียน เช่น วิชาปรัชญาเบื้องต้น แผนกวิชาปรัชญาในคณะอักษรศาสตร์เป็นผู้จัดอาจารย์ผู้สอน และมักจะสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปเหมือนนิวิชาชีพ คือ มุ่งให้รายละเอียดแก่นักศึกษาเหมือนเตรียมเรียนนิวิชาชีพ ซึ่งจะได้ผลไม่ตรงกับความต้องการของวิชาพื้นฐานทั่วไป

2) บริหารโดยคณะกรรมการวิชาศึกษาทั่วไป การบริหารรูปแบบนี้ มหาวิทยาลัย Harvard เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกๆ ที่ดำเนินการในลักษณะนี้ โดยเชื่อว่าจะบรรลุจุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทั่วไปได้ในสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง คณะกรรมการฯ มีมติเสนอให้รางวัลความก้าวหน้าทางวิชาการแก่อาจารย์ผู้สอนนิวิชาพื้นฐานทั่วไปด้วย การบริหารวิชาพื้นฐานทั่วไป โดยคณะกรรมการนี้

เหมาะสมด้วยเหตุผลและสามารถปฏิบัติได้จริงเท่ากับให้หัวหน้าแผนกวิชาเป็นผู้บริหาร เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบาย เนื้อหา ผู้สอน การวัดและการประเมินผล รวมถึงการพัฒนาหลักสูตร แต่การดำเนินการเรียนการสอนยังคงเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะและภาควิชา

3) บริหารโดยหน่วยงานอิสระ การบริหารรูปแบบนี้เป็นการบริหารที่ทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายวิชาพื้นฐานทั่วไปอย่างแท้จริง เพราะเป็นหน่วยงานที่มีคณบดีหรือผู้อำนวยการเป็นประธาน มีคณะผู้ร่วมงานคอยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนและมีงบประมาณเป็นของตนเอง เป็นการบริหารแบบที่ประสบความสำเร็จมากกว่าแบบอื่นๆ เพราะสามารถจัดวิชาที่บูรณาการได้อย่างสมบูรณ์ และรับผิดชอบในการผสมผสานศาสตร์หลายสาขาเข้าด้วยกัน

สรุปได้ว่า รูปแบบของวิชาศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาของไทยที่จัดสอนแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ 1) แบบบังคับร่วม เป็นการจัดวิชาให้ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนเหมือนกัน โดยมีจุดมุ่งหมายหลักคือต้องการให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ แนวคิด ค่านิยม และทักษะที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ลักษณะรายวิชามักจะเป็นรายวิชาในเชิงของสหวิทยาการหรือบูรณาการ และมีลักษณะกว้างมากกว่าเจาะเฉพาะสาขาวิชา 2) แบบบังคับกระจายหรือบังคับเลือก เป็นการจัดวิชาให้ผู้เรียนทุกคนเลือกเรียนวิชาต่างๆ กระจายกันออกไปได้ เปิดโอกาสให้นิสิตได้มีโอกาสสัมผัสและคุ้นเคยกับสาขาวิชาอื่นๆ นอกจากวิชาเอกของตนเอง

1.6 มาตรฐานวิชาศึกษาทั่วไป

ทบวงมหาวิทยาลัย (2544: 54) ได้กำหนดมาตรฐานและโครงสร้างวิชาศึกษาทั่วไปไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2542 ว่าสถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือบูรณาการใดๆ ก็ได้โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระสำคัญของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษาและกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในสัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต ถ้าได้มีการจัดสอนตามหลักสูตรที่มีสาระของกลุ่มวิชาเอกหรือวิชาโทที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไปในส่วนใดแล้วก็ได้ให้การยกเว้นไม่ต้องกำหนดวิชาเหล่านั้นในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปอีก โดยถือว่าได้เรียนครบตามวัตถุประสงค์แล้ว ทั้งนี้ ในส่วนที่ได้รับการยกเว้นดังกล่าวจะต้องไม่เกิน 12 หน่วยกิต

จากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 (ราชกิจจานุเบกษา, 2558ข: 26) ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปไว้ว่า วิชาศึกษาทั่วไปมีเจตนารมณ์เพื่อเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยให้ศึกษารายวิชาต่างๆ จนเกิดความซาบซึ้งและสามารถติดตามความก้าวหน้าในสาขาวิชานั้นได้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนการสอนควรจัดให้มีเนื้อหาวิชาที่เบ็ดเสร็จในรายวิชาเดียว ไม่ควรมีรายวิชาต่อเนื่องหรือรายวิชาขั้นสูงอีก และไม่ควรนำรายวิชาเบื้องต้นหรือรายวิชาพื้นฐานของวิชาเฉพาะมาจัดเป็นวิชาศึกษาทั่วไป

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใดๆ ก็ได้ โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษาและกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต อนึ่ง การจัดวิชาศึกษาทั่วไปสำหรับหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) อาจได้รับการยกเว้นรายวิชาที่ได้ศึกษามาแล้วในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือระดับอนุปริญญา ทั้งนี้ จำนวนหน่วยกิตของรายวิชาที่ได้รับการยกเว้นดังกล่าว เมื่อนับรวมกับรายวิชาที่จะศึกษาเพิ่มเติมให้หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ต้องไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต (ราชกิจจานุเบกษา, 2558ก: 5-6)

สรุปได้ว่า มาตรฐานวิชาศึกษาทั่วไป มีโครงสร้างจำนวนหน่วยกิต 30 หน่วยกิต ไม่เปลี่ยนแปลง แต่แตกต่างกันในข้อยกเว้น โดยมาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีข้อยกเว้นกลุ่มวิชาเอกหรือวิชาโทที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป ส่วนมาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 กำหนดให้มีข้อยกเว้นกรณีหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง)

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไประดับอุดมศึกษา

การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการสำคัญที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต้องมีกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามเป้าหมายที่ต้องการตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษามีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล

ด้านเนื้อหาวิชา

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2550: 46) ได้กล่าวถึงลักษณะรายวิชาของวิชาศึกษาทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะรายวิชาเดี่ยว เป็นวิชาที่ใช้เนื้อหาและวิธีการต่างๆ เฉพาะในสาขาวิชาเท่านั้น ไม่อาศัยหรือไปรวมกับวิชาอื่นๆ แล้วนำมาสอนร่วมกัน แนวคิดและเนื้อหา รวมทั้งวิธีการที่ใช้นั้นจะใช้เฉพาะในสาขาของตนเอง ซึ่งอาจแบ่งได้เป็นรายวิชาเนื้อหาและรายวิชาประยุกต์

2. ลักษณะรายวิชาผสม การจัดในลักษณะรายวิชาผสม คือ จัดรายวิชาที่ผสมผสานรายวิชาต่างๆ อย่างน้อย 2 วิชาเข้าด้วยกันในลักษณะของบูรณาการหรือผสมผสานเนื้อหาวิชาเข้าด้วยกัน โดยมีเป้าหมายทางรายวิชาเป็นสำคัญ

2.1 รายวิชาผสมเพื่อเป้าหมายทางวิชาการ เน้นการผสมผสานรายวิชาเพื่อการเข้าใจหรือการเรียนรู้วิชาการที่สมบูรณ์ เพื่อให้เรียนรู้ เข้าใจเนื้อหาวิชาที่กว้างขวางลึกซึ้งขึ้น ส่งเสริมให้เข้าใจสาขาต่างๆ ให้ดีขึ้น สมบูรณ์ขึ้น เช่น วิทยาศาสตร์กับสังคม ปรัชญากับศาสนา

2.2 รายวิชาผสมผสานเพื่อเป้าหมายชีวิต/มนุษย์ การผสมผสานในแนวนอนนี้เน้นให้ผู้เรียนได้เข้าใจชีวิต เข้าใจความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น วิชามนุษย์กับการใช้เหตุผล มนุษย์กับวรรณกรรม การพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.3 รายวิชาผสมเพื่อเข้าใจสังคม/สิ่งแวดล้อม เป็นการจรรายวิชาที่ผสมผสานสาระหรือสาขาวิชาเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจสังคมหรือสิ่งแวดล้อมได้อย่างดี กว้างขวาง และลึกซึ้ง รายวิชาในกลุ่มนี้มีการจัดสอนกันมาก รายวิชาที่พบมาก คือ วิชามนุษย์กับสังคม มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มนุษย์กับการเมือง การเมืองการปกครองไทย มนุษย์กับเศรษฐกิจ ภาวะการณ์โลก

2.4 รายวิชาผสมผสานทางด้านเทคโนโลยี เป็นการผสมผสานสาระวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้าด้วยกัน เพื่อให้รู้และเข้าใจประเด็นปัญหาและ/หรือสาระทางด้านเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน เช่น วิชาวิทยาศาสตร์กับสังคม เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา ธรรมชาติวิทยา สิ่งแวดล้อมกับวิทยาศาสตร์

3. รายวิชาพิเศษอื่นๆ

3.1 วิชาอมตะวิทยา การจัดหลักสูตรในแนวอมตะวิทยาหรือหนังสือหลัก (Great Book Approach) มีหลักการสำคัญตามแนวคิดของฮัชชินส์กล่าวว่าวิชาศึกษาทั่วไปควรประกอบด้วยเรื่องของโลกตะวันตก ศิลปะของการอ่าน การเขียนและการคิด รวมทั้งคณิตศาสตร์และเรื่องเหล่านี้จะช่วยให้คนรู้จักใช้สติปัญญาในการกระทำต่างๆ เพราะเขาได้รู้วามมนุษย์เราได้ทำอะไรบ้างแล้วในอดีตคนสำคัญของโลกเขาคิดอย่างไร

3.2 วิชาสัมมนา แนวคิดนี้เน้นที่กระบวนการมากกว่าเนื้อหา วิธีการจัดในลักษณะนี้มีหลักการคือให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้พบปะและพูดคุยกับอาจารย์ให้มากที่สุด

3.3 วิชาที่เป็นประโยชน์กับชีวิตประจำวัน (Functional Subjectmatter Courses) เป็นวิชาที่แยกตัวออกมาจากแนวคิดของศิลปศาสตร์เดิม (Liberal Arts)

3.4 วิชาสัมพันธ์ การจัดในลักษณะวิชาสัมพันธ์ทำกันหลายรูปแบบที่เป็นการจรรายวิชาปกติ ให้นิสิตทุกคนลงทะเบียนเรียน จัดบรรยายอภิปรายพิเศษ แล้วให้นิสิตทุกคนเข้าฟังก็มี นอกจากนั้นก็ยังจัดให้ผู้เรียนได้ไปร่วมกิจกรรมและคลุกคลีกับชาวชนบทหรือชาวสลัมในเมือง ในบางประเทศถือเป็นข้อบังคับในหลักสูตรได้เลยว่าผู้ที่จบการศึกษาได้นั้นจะต้องไปทำงานหรือไปร่วมกิจกรรมในชนบทเสียก่อนระยะหนึ่งเพื่อให้บัณฑิตได้มีประสบการณ์ตรงและคุ้นเคยกับปัญหาจริงแล้วจึงจะมีสิทธิรับปริญญาได้

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2550: 112-114) ได้กล่าวถึงลักษณะเนื้อหาของวิชาศึกษาทั่วไปไว้ดังนี้

เนื้อหาแรก คือ การเลือกเนื้อหาที่เป็นเบื้องต้นของวิชานั้นๆ หรือเป็นวิชาในลักษณะที่เรียกว่า Introductory Course ให้เรียนเบื้องต้นเพื่อจะได้เป็นพื้นฐานสำหรับจะเรียนวิชาที่สูงขึ้นไป เนื้อหาในลักษณะนี้จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่ไม่ลึกซึ้ง ไม่เข้มข้น ไม่ซับซ้อน แต่เป็นพื้นฐานของวิชาอื่นๆ ต่อไป

เนื้อหาที่สอง คือ เป็นหลักการหรือทฤษฎีในสาขาหรือวิชานั้นๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้หลักการสำคัญของวิชาที่สอน โดยผู้สอนจะประมวลแนวคิด ทฤษฎี หรือหลักการของศาสตร์นั้นๆ มาให้ผู้เรียนเรียนรู้วิเคราะห์วิจารณ์ตามแต่จะเห็นเหมาะสมในแต่ละศาสตร์

เนื้อหาที่สาม คือ เน้นที่วิธีการโดยเฉพาะวิธีการแสวงหาความรู้หรือวิธีการที่จะได้มาซึ่งความรู้ของวิชาการในศาสตร์นั้น เนื้อหาและแนวนี้จะไม่เน้นมากนัก แต่จะเน้นการให้ความรู้การวิเคราะห์ความรู้ การประเมินความรู้ได้ เน้นการวิเคราะห์เป็นหลัก

เนื้อหาที่สี่ คือ เป็นเนื้อหาที่เน้นในทางกว้าง เป็นความรู้ทั่วไป ลักษณะสำรวจพร้อมกับวิเคราะห์วิจารณ์ให้ผู้เรียนมีมุมมองและโลกทัศน์ที่กว้าง

เนื้อหาที่ห้า คือ เนื้อหาที่เน้นในสังคมสิ่งแวดล้อม โลกนานาชาติเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักเข้าใจสังคม สิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนของโลกได้อย่างเข้าใจ และก้าวทันความเปลี่ยนแปลง โดยนำหลักวิชาที่เรียนมาวิเคราะห์ได้

เนื้อหาที่หก คือ การคัดเลือกเนื้อหาในลักษณะให้ผู้รู้จักเห็นใจตนเองและผู้อื่นอย่างดีพอเพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเข้าใจ มีความสุข รู้จักปรับตัว เป็นการนำวิชาความรู้มาใช้เพื่ออธิบายตนเองและผู้อื่น

เนื้อหาที่เจ็ด คือ การนำความรู้ วิธีการเรียนไปในชีวิตประจำวัน นำมาประยุกต์วิเคราะห์เลือกเนื้อหาที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเป็นหลัก ไม่เน้นการวิเคราะห์ทางวิชาการ ทางสังคม หรือทางเลือกของสังคมด้านต่างๆ อย่างมากพอ

เนื้อหาที่แปด คือ การเน้นศิลปะ วัฒนธรรม คุณธรรมจริยธรรม เป็นการเชื่อมโยงเนื้อหาที่สอนเข้ากับสภาพแวดล้อมทางด้านสังคม วัฒนธรรมของชาติและของนานาชาติเพื่อจะได้เข้าใจและรู้จักชีวิตของได้ดีพอ พร้อมทั้งอธิบาย วิเคราะห์ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมของบุคคลและสังคมได้อย่างเต็มที่

เนื้อหาที่เก้า คือ การเน้นเนื้อหาทักษะหลักของความเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะ การคิดวิเคราะห์ การใช้ปัญญา การหาความรู้ การสื่อความคิดความรู้

ประติษฐ์ มีสุข (2535: 4-5) ได้กล่าวถึงประเภทของรายวิชาและเนื้อหาวิชาการศึกษาทั่วไปไว้ว่า

1. รายวิชาเบื้องต้น (Introductory Disciplinary Course) จัดในลักษณะความรู้ทั่วไปเบื้องต้นโดยจัดเป็นรายวิชาเดี่ยว เช่น ชีววิทยาเบื้องต้น สังคมวิทยาเบื้องต้น การศึกษาเบื้องต้นเป็นลักษณะรายวิชาที่มีมากที่สุด

2. รายวิชาระดับสูง (Advanced Disciplinary Course) หมายถึง รายวิชาเฉพาะในแต่ละสาขาวิชาที่จัดอยู่ในระดับสูงขึ้นไป ในสหรัฐอเมริกา มีการจัดรายวิชาในลักษณะนี้กว้างขวางมาก เช่น วิชาการแกะสลักของยุโรปและอเมริกา การศึกษาเรื่องเซลล์ การจัดหลักสูตรวิชาพื้นฐานที่แบบนี้จะจัดกันมากในวิทยาลัยชุมชน

3. รายวิชาสหวิทยาการ (Interdisciplinary Course) คือ รายวิชาที่เชื่อมโยงสาขาวิชาต่างๆ ตั้งแต่ 2 สาขาวิชาขึ้นไป มีความมุ่งหมายให้นักศึกษาเข้าใจความเชื่อมโยงของสาขาวิชาต่างๆ ที่มีต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้และการแก้ปัญหา รวมทั้งวิชาเหล่านั้นจะสามารถเอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในโลกปัจจุบันได้ วิชาแบบนี้ได้รับการยกย่องว่าเป็นลักษณะของวิชาศึกษาทั่วไปที่ควรจัดให้นักศึกษาได้เรียน

อามร บัวศรี (2542: 222) ได้ให้ความหมายของเนื้อหาวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง ข้อมูลความรู้ หรือสิ่งอันเป็นสาระ ซึ่งได้ถูกเลือกสรรจากวิชาต่างๆ เมื่อนำมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 82-83) ได้กล่าวถึงการเลือกเนื้อหาวิชาในหลักสูตรต้องมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ (Significance)
2. มีความถูกต้องทันสมัย (Validity)
3. มีความน่าสนใจ (Interest)
4. เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ (Learnability)
5. สอดคล้องกับจุดประสงค์ (Appropriateness to Objectives)
6. เป็นสิ่งที่มีประโยชน์แก่ผู้เรียน (Usefulness)
7. เป็นสิ่งที่สามารถจัดให้ผู้เรียนได้ (Feasibility)

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหาวิชาศึกษามีดังนี้

ศรีลา บุญระหงส์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพต่อรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป พบว่า ด้านเนื้อหาวิชาและการนำไปใช้ เนื้อหาที่ได้เรียนทำให้ผู้เรียนเข้าใจ มองเห็นปัญหา สามารถแก้ปัญหาและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี แต่ผู้เรียนบางส่วนเห็นว่าเนื้อหาบางรายวิชาไม่ชัดเจนทำให้ผู้เรียนสับสน เข้าใจยาก ควรปรับปรุงตำราและเอกสารให้ได้มาตรฐานและควรยกตัวอย่างเพิ่มเติมในขณะที่สอนด้วย

ปริศนา ชัยดวง และคนอื่นๆ (2551: 290) ได้ประเมินหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พบว่า ผลการประเมินบริบทของหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยความก้าวหน้าทันสมัยและเนื้อหาสาระของหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปเมื่อเทียบกับหลักสูตรชั้นนำทั้งในและต่างประเทศอยู่ในระดับใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยทั่วไป ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระของหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และรายวิชาอยู่ในระดับมาก รวมถึงความเหมาะสมของปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปอยู่ระดับมาก

บัณฑิต ถนนชาติ (2547: 96) ได้ศึกษาเรื่องแนวโน้มรูปแบบหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในทศวรรษหน้า พบว่า ในด้านปรัชญาของหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้างและเนื้อหาสาระ อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าการกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตรศึกษาทั่วไปของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในทศวรรษหน้านั้นจะเป็นเนื้อหาสาระที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตและจะปรับเปลี่ยนไปตามความจำเป็นของสังคม เป็นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับความเป็นโลกาภิวัตน์และเนื้อหาที่มีลักษณะบูรณาการโดยมุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องราวต่างๆ รวมทั้งมีลักษณะประยุกต์ใช้ ลักษณะของรายวิชาจะเป็นรายวิชาที่มีลักษณะบูรณาการและรายวิชาเดี่ยว

สุภาพ ณ นคร และจินตนา กนกปรารถ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป (หลักสูตร พ.ศ. 2548) ที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2549 พบว่า ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี โดย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดรายวิชาศึกษาทั่วไปให้อย่างหลากหลาย การกำหนดสัดส่วนหน่วยกิตการเรียนวิชาศึกษาทั่วไปที่เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่วนด้านเนื้อหาความเห็นของนักศึกษาพบว่าทุกรายวิชาในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี โดยนักศึกษาเห็นว่าวิชาศึกษาทั่วไปเป็นวิชาที่มีเนื้อหาดี สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ แต่บางรายวิชาต้องพัฒนาปรับแก้เนื่องจากมีเนื้อหามากเกินไป ซ้ำซ้อน และเข้าใจยาก

กิตติพร ไชยประการ และ กฤตยา ไชยศิริวามงคล (2546: 54) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของบัณฑิตมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีต่อวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ พบว่า วิชาที่เป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริงของบัณฑิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ซึ่ง 3 ลำดับแรก คือ เข้าใจและสามารถวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องราวและสภาพสังคมหรือสภาพแวดล้อมได้ ช่วยพัฒนาความคิดอ่านได้ทันโลกทันเหตุการณ์ และเสริมสร้างให้มีความสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม สำหรับวิชาที่ช่วยให้มีโลกทัศน์กว้างไกล คิดอย่างมีเหตุผลและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ วิชามนุษยกับสังคม เศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจเบื้องต้น มนุษย์กับอารยธรรม และวัฒนธรรมไทยในอดีตและปัจจุบัน นอกจากนี้บัณฑิตยังมีความเห็นว่าควรเพิ่มเนื้อหาสาระเกี่ยวกับกฎหมาย จิตวิทยา และวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วย

ปัทมาสน์ บุญทรง (2555: 27) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า นักศึกษาให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรมีการปรับหลักสูตรเพื่อจัดเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน ควรเพิ่มรายวิชาและให้ความสำคัญกับวิชาในหมวดภาษาเพราะมีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพ ควรมีรายวิชาให้นักศึกษาได้เลือกศึกษาเพิ่มขึ้น ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรมีการประเมินหลักสูตรเพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา มีความหลากหลายและเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามความสนใจ

จันทิพร ยะบุญวัน (2554: 61) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่ามหาวิทยาลัยควรมีหน่วยงานดูแลและประสานงานการจัดรายวิชาในหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป การปรับ/สร้างเนื้อหาวิชาให้เพื่อเป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป ควรมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุกๆ 5 ปี ปรับเนื้อหาหลักสูตรให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน มีความหลากหลาย และเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามความสนใจ

สรุปได้ว่า เนื้อหาวิชาศึกษาทั่วไป เป็นวิชาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย หน่วยกิต และมีความทันสมัย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และตรงกับความต้องการผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนได้เข้าใจชีวิต เข้าใจความเป็นมนุษย์ เข้าใจสังคมหรือสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังต้องผสมผสานรายวิชาทางด้านเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน

ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน

ทิตนา แหมมณี (2545: 4-5) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ของการเรียนการสอนที่ได้รับการจัดไว้ให้มีความสัมพันธ์และส่งเสริมกันอย่างเป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544: 10) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง กระบวนการดำเนินการด้านการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้เกิดผลที่เป้าหมายคือผู้เรียน ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตร ผู้สอน วิธีการเรียนการสอน การประเมินผล อุปกรณ์ สิ่งแวดล้อม และเงื่อนไขอื่นๆ

กิดานันท์ มลิทอง (2540: 79) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอน หมายถึง สื่อใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิทยู โทรทัศน์ วีดิทัศน์ แผนภูมิ รูปภาพ ฯลฯ ซึ่งเป็นวัสดุบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน หรือเป็นอุปกรณ์ เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาจากวัสดุ เป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับทำให้การสอนของผู้สอนส่งไปถึงผู้เรียนทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่สอนวางไว้เป็นอย่างดี ส่วนเครื่องมือและอุปกรณ์เป็นทรัพยากรทางการเรียนรู้เพื่อช่วยในการผลิต หรือใช้ร่วมกับทรัพยากรอื่นๆ ส่วนมากเป็นเครื่องมือใช้ต่างๆ ที่นำมาใช้ประกอบหรืออำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายเอกสาร

ฐาปนีย์ ธรรมเมธา (2539: 29) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอน หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยนำและถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนหรือแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียนทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งใจ

วัลลภา เทพหัสดิน (2544: 4-5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ดังนี้

1. การสร้างองค์ความรู้ การถ่ายทอดศาสตร์สาขาใดในระดับอุดมศึกษา ทำให้เกิดการวิจัยค้นคว้า สืบทอดความรู้ออกไปอย่างกว้างขวางมากขึ้น ผิดกับศาสตร์บางสาขาที่ไม่มีการเรียนการสอน อาจทำให้ความรู้ที่สืบลบเลือนไปจากสังคม จนอาจไม่มีผู้ใดทราบเรื่องนั้นต่อไป การให้มีการเรียนการสอนจึงเป็นการพัฒนาศาสตร์ให้มีความลึกซึ้งและเป็นที่ยอมรับมากขึ้น

2. การสร้างบัณฑิต การเรียนการสอนจะแยกออกจากกันไม่ได้เพราะบทบาทของการสอน คือ มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ การสอนจึงมีความสำคัญต่อการสร้างบัณฑิตในสองลักษณะคือ สร้างผู้ที่มีความรอบรู้ทางวิชาชีพและวิชาการ ทำให้เข้าใจศาสตร์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพในอนาคต นอกจากสร้างคนให้เป็นผู้รู้แล้วการสอนยังทำให้คนมีความคิดและพฤติกรรมที่ถูกต้องเป็นที่ยอมรับในสังคม โดยเฉพาะผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาย่อมเป็นที่พึงของครอบครัวที่พึงของสังคมและประเทศชาติ เนื่องจากได้รับความรู้และการอบรมมาเพียงพอที่บุคคลนั้นจะสามารถดำรงชีวิตที่มีคุณค่ามีอาชีพที่สุจริตและทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้

ส่วนความสำคัญและคุณค่าของสื่อการเรียนการสอนมีดังนี้

1. เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจ เนื้อหา การเรียนได้ง่ายขึ้น และช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็ว

2. สื่อจะช่วยกระตุ้น และสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสนุกสนาน และไม่รู้สึกลำบากในการเรียน

3. การใช้สื่อจำทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน หากเป็นเรื่องยากต่อความเข้าใจ และช่วยให้เกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียน

4. สื่อช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดี ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

5. สร้างเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์

6. ช่วยแก้ปัญหาเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล

สมบุญ สงวนญาติ (2534: 55) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการเรียนการสอนต่อกระบวนการเรียนการสอนดังนี้

1. เป็นเสมือนตัวกลางในการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน
2. เป็นเสมือนแหล่งข้อมูลที่มีความหมายต่อผู้เรียน
3. เป็นตัวช่วยให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ
4. เป็นเสมือนชุดเตรียมสำหรับครู ในการทำงานวิจัย และซ่อมเสริมเพื่อให้การสอนทันสมัย
5. เป็นเสมือนผู้ช่วยครูในการนำเสนอเนื้อหาที่มีประสิทธิภาพ
6. เป็นเสมือนแหล่งตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนโดยมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นจุดหมายปลายทางและมีเนื้อหาเป็นสื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนารวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุน ประกอบด้วย ผู้สอน เทคนิคการสอน การใช้สื่อในการเรียนรู้ที่จะช่วยในการส่งเสริมการจัดการกิจกรรมให้บังเกิดผล (นาราวดี ศิริโรจน์. 2543: 32; อ้างอิงจาก Saylor; & Alexander. 1973: 98-102)

การจัดการเรียนการสอนเป็นงานสำคัญและเป็นงานหลักของสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากทุกสถาบันการศึกษามีจุดมุ่งหมายให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนนั้น ตามแผนพัฒนาการอุดมศึกษาระยะยาวที่ระบุว่าพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นไปเพื่อสร้างบัณฑิตที่มีความรู้ความเข้าใจให้ผู้เรียนได้รับความรู้ด้านเนื้อหาสาระ พัฒนาทักษะ กระบวนการคิด เตรียมการเพื่อเผชิญสถานการณ์ รวมถึงการประยุกต์ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเน้นการศึกษาตลอดชีวิต สอดคล้องกับหลักการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หลัก 4 ประการ ของ ยูเนสโก คือ การเรียนเพื่อรู้ การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง การเรียนรู้เพื่ออยู่ร่วมกัน และการเรียนรู้เพื่อชีวิต (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. 2543: 155, 176)

การดำเนินการด้านการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นศิลปะที่ยากและเป็นศาสตร์ที่ลึกซึ้ง เพราะต้องใช้เทคนิคหลายประการจะต้องมีความรู้ในวิชาการ ความรู้ในตัวผู้สอน กระบวนการสอน อุปกรณ์และสภาพการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้มากที่สุดและสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนได้ (สงวน สุทธิเลิศอรุณ. ม.ป.ป.: 55)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ชัดเจนว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2544: 10-13)

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544: 16-25) ได้จำแนกรูปแบบการเรียนการสอนตามแหล่งการเรียนรู้ออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นการเรียนรู้จากครู เป็นวิธีการเรียนการสอนที่เป็นครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้และผู้เรียนทำหน้าที่เป็นผู้เรียนรู้จากการรับรู้ข้อความรู้และประสบการณ์ต่างๆ จากผู้เรียนโดยตรง รูปแบบการเรียนการสอนประเภทนี้ ได้แก่ การบรรยาย (Lecture) การสอนเป็นทีม (Team Teaching) การสอนโดยตรง (Direct Instruction) การเรียนรู้จากสิ่งเฝ้า (Learning from Simulations)

2. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้จากผู้เรียนร่วมชั้นเป็นวิธีการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนร่วมชั้น รูปแบบการเรียนการสอนประเภทนี้ ได้แก่ การสอนโดยเพื่อนร่วมชั้น (Peer Teaching) การอภิปราย (Small Group Discussion) การสัมมนา (Seminar) การเรียนรู้แบบหุ้นส่วน (Partners in Learning) การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) การสอนแบบกลุ่มสืบค้น (Group Investigation) การสอนแบบสมดุล (Equilibrium Teaching)

3. รูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ เป็นวิธีการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งต่างๆ เช่น ตำรา เอกสาร ชุดการเรียน สิ่งพิมพ์ โทรศัพท์ วิทยุ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต รูปแบบการเรียนการสอนประเภทนี้ ได้แก่ การเรียนการสอนตามบทเรียนสำเร็จรูป (Programmed Instruction) การสอนแบบระบบรายบุคคลหรือแบบของเคลเลอร์ (The Personalized of Instruction of Keller Plan) การเรียนการสอนจากโมดูล (Module Instruction) การเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ (Computer-Based Instruction) การเรียนการสอนโดยใช้อุปกรณ์โสต (Audio-tutorial Instruction) การเรียนการสอนโดยใช้ทัศนูปกรณ์ (Visual-based Instruction) การเรียนการสอนผ่านฐานการเรียนรู้จากเครือข่าย (Web-based Instruction)

4. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นวิธีการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเรียนรู้ได้จากการกระทำด้วยตนเองหรือการฝึกปฏิบัติ รูปแบบการเรียนการสอนประเภทนี้ ได้แก่ การฝึกปฏิบัติ (Laboratory Teaching หรือ Direct Experience) การสอนในคลินิก (Clinical Teaching)

5. รูปแบบการสอนที่เน้นการเรียนรู้แบบผสมผสาน ปัจจุบันการเรียนการสอนในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ เน้นในเรื่องการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้จากแหล่งความรู้หลายทาง รูปแบบการเรียนการสอนประเภทนี้ ได้แก่ รูปแบบการสอนแบบอุปนัย (Inductive Method) รูปแบบการสอนแบบนิรนัย (Deductive Method) รูปแบบการสอนแบบให้มโนทัศน์กว้างล่วงหน้า (Advance Organizer) รูปแบบการสอนแบบแก้ปัญหา (Problem-Solving Method)

ลีปพนธ์ เกตุทัต (2543: 2) ได้กล่าวถึงแนวทางการปฏิรูปที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า ชีวิตจะมีความสุขได้ ชีวิตต้องเรียนรู้ คือ เรียนรู้เรื่องความจริง เรียนรู้เรื่องความเป็นธรรม และเรียนรู้เรื่องทางสังคมศาสตร์ ซึ่งต้องเรียนรู้ตลอดเวลา ตลอดชีวิต ในขณะที่วงการการศึกษาไทยรับแนวคิดและแนวทางต่างๆ จากต่างประเทศเข้ามาเผยแพร่และใช้ในประเทศไทยนั้น ได้มีนักคิด นักการศึกษาไทยจำนวนหนึ่งพยายามค้นคิดและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนหรือกระบวนการเรียนการสอนขึ้นจากความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของตน หรือประยุกต์จากทฤษฎีและหลักการทั้งของไทยและต่างประเทศที่ได้รับการยอมรับอยู่แล้ว

ทศนา เขมมณี (2548: 130) ได้กล่าวถึงแนวทางการปฏิรูปที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนใดจะกลายเป็นรูปแบบได้นั้นต้องผ่านการจัดองค์ประกอบต่างๆ ให้เป็นระบบเสียก่อน ซึ่งในการจัดระบบจะต้องคำนึงถึงทฤษฎีและหลักการรวมทั้งสภาพการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทพวงมหาวิทยาลัย (2538: 101) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ต้องพิจารณาในการจัดวิชาศึกษาทั่วไปไว้ว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปควรมีความรู้และประสบการณ์อย่างดียิ่ง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และทราบปรัชญาการสอนวิชาศึกษาทั่วไปเป็นอย่างดี ตลอดจนเข้าใจคำว่าบูรณาการและเป็นผู้จัดการประสานงานที่ดี รวมถึงควรมีการจัดสัมมนาอาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปอย่างสม่ำเสมอ

นิพนธ์ คันทะเสวี (2537: 21) ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้การศึกษาทั่วไปสำเร็จตามเป้าหมายคือ การสอน ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนจะต้องเป็นผู้มีประสบการณ์และเชี่ยวชาญในวิชานั้นๆ มากจนสามารถสอนเรื่องที่ยาก และลึกซึ้งให้เข้าใจง่าย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545: 53) ได้ให้ความหมายของการสอนว่า หมายถึง การถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่นักเรียน ประกอบด้วย เนื้อหาวิชา ทักษะกระบวนการ และการประเมินผล

การสอนจะดำเนินไปด้วยดี โดยคำนึงถึงการจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบดังนี้

1. ตัวป้อน (Input) หมายถึง ผู้เรียน ผู้สอน เนื้อหาวิชา สื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก
2. กระบวนการ (Process) หมายถึง กระบวนการจัดการสอนเป็นการวางแผนและการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการสอน และการประเมินการสอน
3. ผลผลิต (Product) เป็นผลสมบูรณของผู้เรียนจากการวัดและประเมินผล การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปทางที่ปรารถนาของผู้เรียนเป็นไปตามความคาดหวังของหลักสูตร

บวร เทศารินทร์ (2554: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงการสอนที่ดีว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. มีการส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนด้วยการกระทำ การได้ลงมือทำจริงให้ประสบการณ์ที่ดีความหมาย
 2. มีการส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนด้วยการทำงานเป็นกลุ่ม ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การทำงานร่วมกับผู้อื่น
 3. มีการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน เรียนด้วยความสุข ความสนใจ กระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่างๆ
 4. มีการสอนให้สัมพันธ์ระหว่างวิชาที่เรียนกับวิชาอื่นๆ ในหลักสูตรเป็นอย่างดี
 5. มีการใช้สื่อการสอน จำพวกโสตทัศนวัสดุ เพื่อสร้างความสนใจ ช่วยผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น
 6. มีกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อสร้างความสนใจ ผู้เรียนสนุกสนาน ได้ลงมือปฏิบัติจริงและดูผลการปฏิบัติของตนเอง
 7. มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอยู่เสมอ ด้วยการซักถาม หรือให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ
 8. มีการส่งเสริมความคิดริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมการคิดทำสิ่งใหม่ๆ ที่ดีมีประโยชน์ไม่เลียนแบบใคร
 9. มีการใช้การชักจูง ในระหว่างเรียน เช่น รางวัล การชมเชย คะแนนแข่งขัน เครื่องเชิดชูเกียรติ การลงโทษ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสนใจ ตั้งใจ ขยันหมั่นเพียรในการเรียน
 10. มีการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นมีการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ยกย่องความคิดเห็นที่ดี ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกับผู้สอน
 11. มีการสร้างความสนใจก่อนลงมือทำการสอนเสมอ
 12. มีการประเมินผลตลอดเวลา โดยวิธีการต่างๆ เช่น การสังเกต การซักถาม การทดสอบ เพื่อให้แน่ใจว่าการสอนของผู้สอนตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด
- การสอนเป็นการให้บุคคลได้รับความรู้ ได้ใช้ประโยชน์จากโอกาสที่ได้ มีความสัมพันธ์กันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนควรคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการสอน ดังนี้ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2545: 54-55)
1. เพื่อเป็นแหล่งของข้อมูลให้กับผู้เรียน
 2. ชี้ให้เห็นถึงประสบการณ์ที่ได้รับ เพื่อให้ผู้ที่เข้ารับการศึกษาได้มีโอกาสรับประสบการณ์

3. เพื่อให้บุคคลที่อยู่ในวัยเดียวกันหรือต่างกัน ได้มีโอกาสที่จะแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้

4. เพื่อให้บุคคลแต่ละคนหรือกลุ่ม ได้ใช้เวลา วัสดุอุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

5. เพื่อช่วยให้บุคคลแต่ละคนหรือกลุ่ม ได้ตีความหมายและประเมินผลร่วมกัน

6. เพื่อช่วยให้บุคคลแต่ละคนหรือกลุ่ม ได้เข้าใจถึงคุณค่า ทักษะจากประสบการณ์ที่ได้รับ

เสริมศรี ไชยศรี (2539: 147-149) ได้อธิบายองค์ประกอบของแผนการสอนทั่วไปไว้ดังนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ อาจเขียนเป็นจุดประสงค์เฉพาะเจาะจง (จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม) ระบุพฤติกรรมของผู้เรียนที่ต้องการให้เกิดขึ้นไว้อย่างชัดเจนหรืออาจเขียนไว้ทั้งจุดประสงค์ทั่วไป และจุดประสงค์เฉพาะประกอบกันไปก็ได้

2. เนื้อหา นิยมเขียนสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาไว้ในแผนการสอนหรืออาจจัดทำเป็นหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อยไว้ก็ได้

3. กิจกรรมการเรียนรู้ ระบุวิธีการสอนหรือกิจกรรมที่จะใช้สอนตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการหาทวิวิธีต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเรียนสนใจเรื่องที่กำลังจะสอน ขั้นกิจกรรมหลักโดยทั่วไปเรียนกว่า ขั้นสอน อาจมีข้อแย้งว่าผู้สอนสอนมาตั้งแต่ขั้นนำแล้ว คือผู้สอนสอนทุกขั้นนั่นเอง ขั้นกิจกรรมหลัก จึงอาจสื่อความหมายได้ตรงกว่า ขั้นสรุปบทเรียนนั้นไม่ได้หมายถึงผู้สอนเป็นผู้สรุปอย่างเดียว ผู้สอนอาจคิดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้กระทำเพื่อเป็นการสรุปความรู้หรือแสดงความสามารถในการประยุกต์ความรู้ที่ ซึ่งก็ย่อมจะบังเกิดผลดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

4. สื่อประกอบการสอน เป็นการสรุปว่าในการสอนเรื่องนั้นจะมีการใช้สื่อ วัสดุ เอกสาร อุปกรณ์ บุคลากร และสถานที่อะไรบ้าง เพื่อสะดวกในการตรวจสอบความพร้อมก่อนสอน

5. การประเมินผล ระบุลักษณะหรือวิธีการ รวมทั้งเครื่องมือการประเมินผลที่จะใช้ประเมินความรู้ ทักษะหรือเจตคติของผู้เรียนในเรื่องที่สอน

การพัฒนาการสอนระดับอุดมศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้สอนจะต้องพิจารณาระบบการสอนโดยวิเคราะห์สถานการณ์ สาระการสอน สภาพผู้เรียน ดังนั้น วิธีการสอนของอาจารย์จึงจำเป็นต้องมีความหลากหลาย รู้จักเลือกให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระและความสนใจของผู้เรียน วิธีการสอนที่ใช้ทั่วไปในการสอนระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย การปาฐกถา การบรรยาย การอภิปรายอนุกรม การอภิปรายเป็นคณะ การสอนโดยใช้โทรทัศน์ การใช้คอมพิวเตอร์ ช่วยสอน การอภิปรายกลุ่มย่อย การสัมมนา การศึกษาเฉพาะกรณีหรือโครงการ การฝึกปฏิบัติ การสาธิต การสอนเป็นรายบุคคล การสอนแบบโปรแกรม การฝึกประสบการณ์ตรง (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2544: 19-21)

อุทุมพร จามรมาน (2541: 1-2) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนไว้ว่า การเรียนการสอนเป็นงานที่ระหว่างนักศึกษา และอาจารย์ การสอนที่ดีคือการสอนที่นักศึกษาเรียนได้ดี มีวินัยในการเรียน มีกระบวนการคิดวิเคราะห์และสามารถสื่อสารกับคนอื่นได้ อีกทั้งรับรู้ข่าวสาร ความรู้ กรองข่าวสาร และความรู้เหล่านั้นได้

พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์ และคณะ (2543: 15) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนไว้ว่า การสอนคือการเพิ่มพูนความสามารถในการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนจะมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องหาวิธีการต่างๆ ในการส่งถ่ายความรู้ไปยังผู้เรียน

เสริมศรี ไชยศร (2539: 62-63) ได้กล่าวถึงการแบ่งวิธีการสอน ออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. แบ่งตามจำนวนผู้เรียน ได้แก่ วิธีสอนกลุ่มใหญ่ (Large-group Methods) วิธีสอนกลุ่มย่อย (Small-group Methods) และวิธีการสอนเป็นรายบุคคล (Individual-learning Methods) ซึ่งวิธีการสอนที่ใช้กับการสอนกลุ่มใหญ่นั้นมีหลากหลาย เช่น การบรรยาย การจัดอภิปรายเป็นคณะ การฉายภาพยนตร์ สไลด์ การจัดทัศนศึกษา ส่วนวิธีการสอนที่ใช้กับการสอนกลุ่มย่อย ได้แก่ วิธีการทุกอย่างที่ใช้กับการสอนกลุ่มใหญ่ รวมถึงการอภิปราย การซักถาม การแสดงบทบาทสมมติและกิจกรรมกลุ่ม สำหรับวิธีการสอนเป็นรายบุคคลมีทั้งการสอนตัวต่อตัวโดยมีครูหรือเพื่อเป็นผู้สอน รวมถึงการให้เรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคลจากสื่อประเภทต่างๆ และการให้ทำโครงการเป็นรายบุคคล

2. แบ่งตามจำนวนผู้สอน ได้แก่ การสอนเดี่ยวโดยครูคนเดียว และการสอนเป็นคณะ (team-teaching)

3. แบ่งตามลักษณะเนื้อหาที่สอน ได้แก่ การสอนข้อเท็จจริง การสอนให้คิด การสอนทักษะการสอนเจตคติ ค่านิยม และคุณธรรม การสอนความคิดริเริ่ม

นอกจากนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545: 69-70) ได้กล่าวถึง หลักการเลือกวิธีการสอนว่าควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของเรื่องที่สอน เพื่อจะได้บรรลุวัตถุประสงค์ทั้งกำหนดไว้
2. เนื้อหาวิชาที่สอน เช่น เนื้อหาที่เป็นหลักการทฤษฎีก็สามารถใช้วิธีบรรยาย แต่ถ้าเป็นงานที่ต้องการฝึกทักษะควรจะใช้วิธีฝึกทักษะปฏิบัติหรือใช้ทั้งบรรยายและฝึกปฏิบัติควบคู่กันไป
3. เหมาะกับความถนัดของผู้สอน
4. เหมาะกับชั่วโมงสอนในหลักสูตร ซึ่งข้อจำกัดของเวลาเป็นตัวกำหนดวิธีสอน
5. เหมาะกับจำนวนผู้เรียนและขนาดห้องเรียน เช่น การสอนแบบบรรยายสามารถสอนผู้เรียนได้มากกว่าการอภิปราย

6. เหมาะกับผู้เรียน เช่น ความรู้เดิม ความสนใจของผู้เรียนเป็นข้อพิจารณาในการเลือกวิธีสอน

สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์ (2541: 9) เสนอว่า วิธีการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปควรใช้เทคนิควิธีและเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยประกอบการเรียนการสอนให้ดูมีชีวิตชีวา น่าสนใจน่าเรียนมากขึ้น รวมทั้งการจัดกลุ่มแบ่งชั้นเรียนไม่ควรเป็นกลุ่มใหญ่ใช้ห้องเรียนรวมอย่างเดียว ถ้าเป็นไปได้ควรสอนเป็นกลุ่มย่อยหรือขนาดกลางด้วยวิธีการสัมมนา วิเคราะห์ วิวิจารณ์ เสนอความคิดเห็น หรือแลกเปลี่ยนทัศนะระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544: 72) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนที่ดีไว้ว่า การที่ผู้สอนรู้จักวิธีการถ่ายทอดความรู้ ความคิดให้ผู้เรียน โดยวิธีการแตกต่างกันออกไปอย่างเหมาะสมและน่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้ ความคิด ตามความมุ่งหมายของผู้สอน นอกจากนี้ ควรมีความเข้าใจต่อผู้เรียนตลอดจนความศรัทธาในวิชาชีพอาจารย์ด้วย

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2535: 93) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการเรียน หมายถึง การกระทำสิ่งต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยผู้เรียนเป็นผู้แสดงการกระทำ หรือครูและผู้เรียนเป็นผู้กระทำร่วมกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

อุทุมพร จามรมาน (2542: 5) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การระบุดัตุประสงค์ในการสอนของอาจารย์และการเรียนของนักศึกษา การระบุเทคนิคการสอนของอาจารย์ เทคนิคการเรียนของนักศึกษา ตลอดจนบรรยากาศของการเรียนการสอน สื่อต่างๆ ที่ช่วยให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จและการวัดผลการเรียนรู้ของนักศึกษา การสอนของอาจารย์และการประเมินผล

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546: 73) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมกัน
2. เพื่อสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนทุกคน ซึ่งแต่ละคนจะแตกต่างกัน
3. เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนด้วยความเพลิดเพลิน ไม่เกิดความรู้สึกละเลินเล่อหน่ายในการเรียน
4. เพื่อสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร ให้ผู้เรียนได้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เกิดทักษะกระบวนการให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุขและมีความเป็นไทย
5. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก และมีส่วนร่วมในการเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการทำงานร่วมกันของผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนและผลการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ควรคำนึงถึงหลักการดังนี้ (อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2546: 76)

1. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร หลักสูตรฉบับปัจจุบันมีความมุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทย สามารถค้นคว้าแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นคนใฝ่รู้ใฝ่เรียน และรักการเรียนรู้ ผู้สอนจึงต้องสอนวิธีคิด วิธีการทำ วิธีการแก้ปัญหา และสอนอย่างมีลำดับขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามที่หลักสูตรมุ่งหวัง

2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน ผู้สอนต้องพิจารณาว่าจุดประสงค์การสอนในครั้งนั้นมุ่งเน้นพฤติกรรมด้านใด เช่น การสอนครั้งนี้มีจุดประสงค์เน้นพฤติกรรมด้านทักษะ ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะ

3. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาชอบเรียนป่วนเล่น ผู้สอนจึงควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาท ได้แข่งขัน ได้เล่นเกม ได้ร้องเพลง ได้เต้น ผู้เรียนจะเรียนด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน

4. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาวิชา เนื้อหาวิชามีหลายประเภท เช่น ประเภทข้อเท็จจริง การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ ทักษะ เจตคติ และค่านิยม เนื้อหาวิชาแต่ละประเภทต้องอาศัยเทคนิควิธีการสอน หรือการจัดกิจกรรมที่แตกต่าง

5. จัดกิจกรรมให้มีลำดับขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง ไม่สับสน และสามารถโยงความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่เรียนได้

6. จัดกิจกรรมให้น่าสนใจ โดยใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม

7. จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำการกิจกรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก ความรู้เป็นผลพลอยได้จากการทำกิจกรรม ระหว่างทำกิจกรรมผู้เรียนจะได้รับผล คือ เกิดการพัฒนาตนเองทางความคิด การปฏิบัติ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน การวางแผนจัดการ และเทคนิควิธีการต่างๆ

8. จัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการที่ทำทลายความคิดความสามารถของผู้เรียน ฝึกฝนวิธีการแสวงหาความรู้ และการแก้ปัญหาด้วยตนเอง จะทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและได้รับประโยชน์จากการเรียนอย่างแท้จริง เช่น การสัมภาษณ์ การศึกษานอกสถานที่ หรือจัดนิทรรศการแสดงผล ฯลฯ จัดได้ว่าที่ ฯลฯ

9. จัดกิจกรรมโดยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน และเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ในการสอนแต่ละเนื้อหาวิชาและแต่ละครั้ง ผู้สอนไม่ควรใช้วิธีเดียวกันตลอด ควรคิดกิจกรรมการเรียนการสอนให้น่าสนใจ เลือกใช้เทคนิควิธีสอนที่สอดคล้องกับลักษณะเนื้อหาวิชา

10. จัดกิจกรรมโดยให้มีบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนาน และเป็นกันเอง เพราะทำให้ ผู้เรียนเรียนด้วยความเป็นสุข สบายใจ ไม่ตึงเครียด อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน บรรยากาศจะเป็นเช่นไร ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของผู้สอนเป็นสำคัญ ถ้าผู้สอนเข้มงวด เคร่งขรึม และเคร่งเครียด บรรยากาศจะตึงเครียดทำให้ผู้เรียนรู้สึกอึดอัด แต่ถ้าผู้สอนเข้าใจผู้เรียน ให้ความเมตตา มีบุคลิกภาพที่ร่าเริง แจ่มใส ไม่เข้มงวด ให้อิสระผู้เรียนในการซักถามปัญหา และปรึกษาหารือกันระหว่างทำกิจกรรม จะเป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมการทำกิจกรรมได้ดี

11. จัดกิจกรรมแล้วต้องมีการวัดผลการใช้กิจกรรมนั้นทุกครั้ง เพื่อค้นหาข้อดี ข้อบกพร่อง แล้วนำผลไปปรับปรุงแก้ไขสำหรับใช้ในครั้งต่อไป ในการวัดผลควรมีทั้งการวัดผลระหว่างที่ผู้เรียนทำกิจกรรม และภายหลังการทำกิจกรรม โดยผู้สอนอาจใช้วิธีสังเกต ซักถาม ตรวจผลงานหรือทดสอบ เมื่อวัดผลแล้วถ้าพบว่ากิจกรรมนั้นทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีก็นำไปใช้ต่อไปได้ แต่ถ้าผู้เรียนพบปัญหาขณะปฏิบัติกิจกรรม ผู้สอนควรได้วิเคราะห์หาสาเหตุแล้วแก้ไขให้ตรงจุด

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดการเรียนการสอนสื่อ และอุปกรณ์การสอนมีดังนี้

พนม หวัดสว่าง (2542: 64) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการเพื่อเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นต่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและเตรียมพร้อมตลอดเวลา ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและสามารถนำเสนอความรู้ทั้งวิเคราะห์และวิจารณ์

วิณุ ทองพวง (2542: 107-114) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษา กรุงเทพฯ ตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาใน 6 ด้าน ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการนักศึกษา ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา และด้านอาคารสถานที่ พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนนักศึกษามีข้อเสนอแนะว่าควรเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล การทำแผนการเรียนการสอน เพื่อสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสร่วมประเมินการสอนของอาจารย์

กาตเซลลา (พนม หวัดสว่าง. 2542: 19; อ้างอิงจาก Gadzella. 1974: 9) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อาจารย์ในอุดมคติของนักศึกษาในวิทยาลัยรัฐวอชิงตันตะวันตก (Western Washington Stote College) พบว่า ลักษณะที่สำคัญที่สุดของอาจารย์ในอุดมคติของนักศึกษาตามลำดับความสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ มีความสนใจและกระตือรือร้นในวิชาที่สอน สามารถที่จะอธิบายเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างชัดเจนแจ่มแจ้งในสภาพที่ผู้เรียนมีความแตกต่างกัน มีความรู้ดีทั้งเนื้อหาวิชา และเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน วัดผลด้วยความรอบคอบ และยุติธรรมในการให้เกรด และวางแผนการสอนกำหนดหัวข้อการเรียนอย่างมีระบบ ตลอดจนมีรายชื่อหนังสือประกอบการเรียน

บาติस्ता และ จอห์น (ทัตนีเย์ ศรีธาร. 2544: 38; อ้างอิงจาก Batista; & John. 1976) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมของครูที่ดีจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า พฤติกรรมของครูที่ดีประกอบด้วย การเป็นผู้ที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย มีความรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน มีความรู้ในวิธีการประเมินจุดมุ่งหมายของวิชาอย่างเหมาะสม มีคุณธรรมในวิชาชีพ เป็นผู้ทำงานด้วยการให้บริการกับสถาบันและชุมชน ให้บริการวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อครู นิสิต นักศึกษา และสถาบัน

นිරนุช ภาชนะทิพย์ และ คนอื่นๆ (2550: 230) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการติดตามผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาบูรณาการหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ทิศทางการพัฒนาวิชาบูรณาการหมวดวิชาศึกษาทั่วไปด้านอาจารย์ผู้สอนตามความเห็นของผู้บริหารนั้นควรมีการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนวิชาบูรณาการหมวดวิชาศึกษาทั่วไปโดยคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนที่ประสบการณ์หลากหลายเพื่อให้เกิดการบูรณาการอย่างแท้จริง มีการปรับเนื้อหาสาระให้ทันสมัย โดยเฉพาะรายวิชาในกลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ส่วนกลุ่มอาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการรายวิชา พบว่า อาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการรายวิชาบูรณาการหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีประสบการณ์การสอนที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 64.1 โดยมีประสบการณ์การสอนวิชาบูรณาการและ/หรือดูแลรับผิดชอบการบริหารจัดการเรียนการสอนวิชาบูรณาการหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมากกว่า 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 53.8 โดยกลุ่มอาจารย์เห็นว่าความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาบูรณาการหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีความเหมาะสมในระดับมาก นอกจากนี้ ยังเสนอว่าควรเพิ่มจำนวนผู้สอน ความหลากหลายด้านประสบการณ์ และความรู้ของผู้สอน และมีการจัดสัมมนาเพื่อเปิดโลกทัศน์ในสถาบันอื่นๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการจัดการเรียนการสอนให้แก่อาจารย์ด้วย

กิตติพร โชประการ และ กฤตยา ไชยศิริวามงคล (2546: 56) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของบัณฑิตมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีต่อวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ พบว่า ผู้สอนควรเป็นอาจารย์ประจำเพราะหากเป็นอาจารย์พิเศษ เมื่อนักศึกษามีข้อสงสัยก็ต้องรอจนกว่าอาจารย์มาสอนในอาทิตย์ถัดไปทำให้ไม่ทันบทเรียนและเกิดความเบื่อหน่าย นอกจากนี้ ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิที่ชำนาญในบางหัวข้อมาสอนหรือเล่าประสบการณ์ให้นักศึกษาฟังจะทำให้มีโลกทัศน์กว้างไกลขึ้น รวมถึงการมีผู้สอนหลายคนในวิชาเดียวกันก็ควรมีทิศทางในการสอนและเนื้อหาที่สอดคล้องกัน

ศรีลา บุญระหงส์ (2544: 66) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพต่อรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในด้านผู้สอน และวิธีการสอน รายการที่นักศึกษาเห็นด้วยอย่างยิ่งมากที่สุดมีอยู่ 4 รายการ ได้แก่ ผู้สอนมีความตั้งใจในการสอนทุกชั่วโมง มีทัศนคติที่ดีต่อรายวิชาและเนื้อหาที่สอน มีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพ และมีความรู้ความสามารถในรายวิชาที่สอน

มณี ช้างเผือก (2539: 71) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปในหลักสูตรปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา พบว่า ด้านวิธีสอนโดยรวมมีความเหมาะสมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเรื่องที่เหมาะสมมาก ได้แก่ เรื่องที่ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของรายวิชาก่อนสอน และผู้สอนใช้วิธีการสอนหลายๆ วิธี ซึ่งขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา และผู้สอนเปิดโอกาสให้นิสิตแสดงความคิดเห็น หรือซักถามร่วมอภิปราย และผู้สอนให้ความสำคัญด้านการปฏิบัติควบคู่กับทฤษฎี ผู้สอนมีเอกสารหรืออุปกรณ์ประกอบการสอน ผู้สอนเปิดโอกาสให้นิสิตได้เลือกทำงานหรือค้นคว้าตามหัวข้อที่สนใจภายในขอบข่ายเนื้อหาวิชา เรื่องที่เห็นว่าเหมาะสมปานกลาง คือ เรื่องที่ผู้สอนแนะนำเอกสารและตำราที่ใช้ประกอบการสอนสำหรับการศึกษาค้นคว้าของนิสิต ผู้สอนสอดแทรกเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมในกระบวนการเรียนการสอน ในขณะสอนผู้สอนใช้วิธีการและกิจกรรมเพื่อมุ่งให้นิสิตคิดวิเคราะห์เป็น และผู้สอนใช้วิธีการและกิจกรรมที่กระตุ้นให้นิสิตเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

เปรมจิตต์ แทนสถิตม์ และ เรวดี วัฒนานุกุลกิจ (2540: 52) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องเทคนิคการสอนแบบ Participatory / Problem-Based Approach กับวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งมีลักษณะสหศาสตร์ พบว่า การเรียนการสอนแบบให้นิสิตมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในวิชาที่มีลักษณะสหศาสตร์กับนิสิตที่มาจากต่างสาขา จะทำให้เกิดผลคือได้พัฒนาเครื่องมือการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต เช่น ทักษะเชิงวิจารณ์ การเรียนรู้ด้วยการแก้ปัญหาเป็นหลัก ส่วนจุดอ่อนของวิธีการนี้ คือ ต้องใช้ระยะเวลานานในการวางแผน ต้องใช้ทักษะทั้งของอาจารย์และนิสิต

ศรีลา บุญระหงส์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพต่อรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในด้านผู้สอนและวิธีสอน พบว่า นักศึกษาเห็นด้วย 10 รายการ (ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป) สำหรับรายการที่นักศึกษาเห็นด้วยเกินร้อยละ 60 มี 3 รายการ ได้แก่ ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดในเค้าโครงรายวิชาได้ชัดเจน ผู้สอนได้อธิบายวัตถุประสงค์ตามเค้าโครงรายวิชา และผู้สอนได้เตรียมการสอนในรายวิชาที่สอนได้เป็นอย่างดี ส่วนรายการที่นักศึกษาไม่แน่ใจมากที่สุด 5 รายการ ได้แก่ ผู้สอนมีการติดตามผลการสอนอย่างสม่ำเสมอ ผู้สอนมีวิธีสอนที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถคิดอย่างมีระบบ ผู้สอนมีเทคนิคในการกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง และผู้สอนใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม มีผู้เรียนบางส่วนเสนอให้มีการสื่อการสอนที่หลากหลายและเป็นสื่อที่สนุก น่าเรียน เพื่อเสริมเนื้อหาให้เข้าใจง่ายขึ้น

บัณฑิต ถนอมชาติ (2547: 96) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวโน้มรูปแบบหลักสูตร วิชาศึกษาทั่วไปในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในทศวรรษหน้า พบว่า ในด้านการจัดการเรียนการสอน วิชาศึกษาทั่วไป อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนนั้นจะมีการใช้สื่อ เทคโนโลยีหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอนและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มมากขึ้น และสื่อส่วนใหญ่จะเป็นประเภทสิ่งพิมพ์ เอกสารประกอบการเรียน วิชาศึกษาทั่วไปจะใช้บทความที่ทันสมัยและเอกสารประกอบการสอนที่ได้จากการปรับและเรียบเรียงเนื้อหาจากตำราหลักในศาสตร์ต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์ร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมทำกิจกรรมมากขึ้น นอกจากนี้ กิจกรรมประกอบการเรียน วิชาศึกษาทั่วไปจะมีความหลากหลายมากขึ้น โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงและได้รับประสบการณ์จริง ลักษณะการจัดกิจกรรมจะเป็นกิจกรรมประกอบรายวิชาโดยจัดทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

ชุติมา สุวรรณทะ (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหา การจัดการเรียนการสอนกระบวนวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปยึดความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ กระบวนวิชา โดยใช้แหล่งข้อมูลจากการประชุมชี้แจงระหว่างอาจารย์ที่สอนกระบวนวิชา กิจกรรมที่ใช้ในการเริ่มต้นบทเรียนใหม่ คือ บอกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบและทบทวนความรู้เดิมที่ต้องนำมาใช้ร่วมกับเนื้อหาใหม่ วิธีการสอนที่ใช้เป็นประจำคือการบรรยาย สื่อและอุปกรณ์การสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นประจำ คือ เอกสารประกอบการสอน และแผ่นใส ส่วนปัญหาที่พบคือห้องเรียนมีสภาพไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอกับความต้องการ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้บริการห้องสมุด ห้องสื่อและอุปกรณ์การสอนและห้องปฏิบัติการ คือ ขาดตำรา สื่อและอุปกรณ์การสอนที่จะได้รับบริการ

กิติพร โชติประการ และ กฤตยา ไชยศิริวงศา (2546: 56) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องความคิดเห็นของบัณฑิตมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีต่อวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ พบว่า บัณฑิตมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน คือ ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์ และเสนอแนะมากกว่าการฟังอาจารย์บรรยายเท่านั้น ควรให้มีการทัศนศึกษานอกสถานที่ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีประสบการณ์จริง อีกทั้งเกิดความเข้าใจสภาพสังคมที่แท้จริงโดยเฉพาะชุมชนรอบมหาวิทยาลัยและท้องถิ่น นอกจากนี้ ควรมีกิจกรรมการทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมมากขึ้น จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและมีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เครื่องใช้ในห้องเรียนควรมีความพร้อมอยู่เสมอซึ่งการที่ไม่โครโฟนหรือเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะขัดข้องอาจส่งผลเสียต่อความสนใจในการเรียน ควรมีแบบเรียนสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์เพื่อความสะดวกตามความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ เอกสารประกอบการเรียนควรเป็นเนื้อหาที่อาจารย์ใช้บรรยาย รวมถึงมีเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่ทันเหตุการณ์และเป็นปัจจุบัน

ปัทมาสน์ บุญทรง (2555: 127-129) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนการสอนนิเทศศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า

1. ด้านอาจารย์ นักศึกษามีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีการจัดผู้สอนที่มีความรู้และประสบการณ์ในการสอนนิเทศศึกษาทั่วไปมาสอนในแต่ละรายวิชา สามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนได้ตามลักษณะเนื้อหาวิชาที่สอน มีการวางแผนการสอนและกำหนดหัวข้อการเรียนอย่างมีระบบ รวมถึงมีเทคนิคการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ทำให้สามารถอธิบายเนื้อหาและวิชาความรู้ต่างๆ ให้นักศึกษาเข้าใจได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ นักศึกษาได้มีข้อเสนอแนะว่าแต่ละรายวิชามีนักศึกษาจำนวนมากเกินไปทำให้อาจารย์ดูแลไม่ทั่วถึง และอาจารย์ควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียน

2. ด้านวิธีการสอน นักศึกษามีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้สอนได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดของเนื้อหาวิชาให้ผู้เรียนรับทราบก่อนสอน ทำให้ผู้เรียนทราบขอบข่ายของรายวิชาและสามารถเตรียมตัวก่อนเรียนได้ รวมทั้งผู้สอนได้จัดทำเอกสารและตำราประกอบการเรียนการสอน ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายตามลักษณะของเนื้อหาวิชาเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ มีการสอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในการเรียนการสอน และยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามหัวข้อที่สนใจภายในขอบข่ายของเนื้อหาวิชา นอกจากนี้ นักศึกษาได้มีข้อเสนอแนะว่าควรสร้างกลยุทธ์และวิธีการสอนที่เสริมสร้างความเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างชัดเจนและควรจัดทำเอกสารการสอนให้เป็นเล่มที่สมบูรณ์ มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนการจัดทำตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษามีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายสอดคล้องกับกับเนื้อหาวิชาทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ตรงและทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น รวมถึง มีการเชิญวิทยากรภายนอกที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงมาบรรยายพิเศษได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกการคิดวิเคราะห์เพื่อแสวงหาคำตอบหรือสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ นักศึกษาได้มีข้อเสนอแนะว่าควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ก่อให้เกิดประสบการณ์จริง มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้อาจารย์มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะและประสบการณ์ จัดให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง

4. ด้านสื่อ และอุปกรณ์การสอน นักศึกษามีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้สอนเลือกสื่อ และอุปกรณ์การสอนมาใช้ในการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา โดยสื่อและอุปกรณ์การสอน หนังสือ ตำรา วารสารทางวิชาการที่ให้นักศึกษาใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมมีความทันสมัย ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและเข้าใจในบทเรียนได้ลึกซึ้ง นอกจากนั้น นักศึกษาได้มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีหนังสือประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา จึงควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาหนังสือ ตำรา วารสารทางวิชาการที่ทันสมัย รวมถึงคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นข้อมูลให้มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน

จันทิพร ยะบุญวัน (2554: 60-61) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า ด้านการบริหารจัดการ นักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก รวมถึงมีการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยให้บริการ ตำรา วารสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมถึงมีเทคโนโลยีที่ช่วยในการสืบค้นข้อมูล ที่สำคัญอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการสอน มีการแนะนำและกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป นอกจากนี้ นักศึกษาได้มีข้อเสนอแนะว่ามหาวิทยาลัยควรสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ส่วนด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก เนื่องจากนักศึกษารับทราบวัตถุประสงค์และรายละเอียดของแต่ละรายวิชา การทำกิจกรรมกลุ่ม การทำรายงาน การทำโครงงาน การนำเสนอผลงาน เป็นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดี เกิดการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม รู้จักเสียสละ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคม กระตุ้นให้เกิดการค้นคว้า พัฒนาศักยภาพให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มีกิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละรายวิชา

นอกจากนี้ นักศึกษาได้มีข้อเสนอแนะว่ามหาวิทยาลัยควรวางแผนการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาใฝ่ศึกษาหาความรู้อย่างอิสระ จัดให้มีการค้นคว้าหาความรู้ พัฒนาความคิด เน้นความเข้าใจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับความรู้ความชำนาญในวิชาชีพเพื่อการดำรงชีวิตในสังคม เทคนิคการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะและประสบการณ์จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนที่จะได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน อาจารย์ผู้สอนควรที่มีความรู้ความสามารถ มีการใช้เทคนิคการสอน การจัดการเรียนรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอน สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน ควรเลือกสื่อให้เหมาะสม ทันสมัย เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนวิธีการสอนควรมีการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับรายวิชาและผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนกลุ่มย่อยนิสิตสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ ควรมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ รวมทั้ง การจัดอุปกรณ์การสอนให้มีความเหมาะสม

ด้านอาคารสถานที่

สุเทพ ทองประดิษฐ์ (2551: 22) ได้ให้ความหมายของอาคารสถานที่ไว้ดังนี้ อาคารหมายถึง สิ่งก่อสร้างภายในโรงเรียนอันเป็นที่ที่ใช้ในการเรียนการสอน และการปฏิบัติกิจกรรมอื่นๆ แบ่งเป็นอาคารเรียน และอาคารประกอบ ส่วนสถานที่ หมายถึง สถานที่ที่ใช้กระทำอย่างอื่นนอกเหนือจากการเรียนการสอน

สุปรีชา หิรัญโร (ม.ป.ป.: 1) ได้ให้ทัศนะด้านอาคารสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์การสอนไว้ว่า ช่วยทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึที่ดีต่อการเรียนรู้ ก่อให้เกิดความจงรักภักดี และความภาคภูมิใจต่อสถาบัน ซึ่งจะมีผลไปถึงความพยายามที่จะสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และการสร้างชื่อเสียงเกียรติยศให้กับตนเองและสถาบัน

ความสำคัญของการวางแผนสถานที่และสภาพแวดล้อม

1. การวางแผนช่วยให้ทราบถึงความต้องการอาคารสถานที่ทางการศึกษาในท้องถิ่นนั้น และสามารถสนอง ความต้องการได้อย่างดีที่สุดเท่าที่ทรัพยากรจะอำนวย
2. การวางแผนช่วยให้ได้สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เทคนิคการสอน และรูปแบบการจัดการศึกษา
3. การวางแผนจะช่วยให้ได้สถานศึกษาที่สวยงาม มีสภาพแวดล้อมที่ดี
4. การวางแผนจะช่วยให้สถานศึกษารู้จักการประหยัด นับตั้งแต่ประหยัดในการก่อสร้าง ประหยัดในการบำรุงรักษา
5. การวางแผนจะช่วยให้ทราบระยะเวลาที่สมบูรณ์เต็มรูปแบบของโครงการ และงบประมาณค่าใช้จ่ายทั้งหมด
6. การวางแผนจะช่วยให้การดำเนินงาน บรรลุวัตถุประสงค์อย่างรวดเร็วแน่นอน เนื่องจากการกำหนดจุดมุ่งหมาย ขั้นตอนการทำงานและระบบควบคุมงานชัดเจน

ประดิษฐ์ คุณรัตน์ (2539: 3) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานเกี่ยวกับสถานที่ และสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. อาคารเรียน ควรเป็นอาคารถาวรใช้ได้ทุกฤดูกาล ถูกลักษณะ จำนวน และขนาดอาคารเรียนควรเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน
2. ห้องเรียนควรอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ เป็นสัดส่วนเรียบร้อย มีอุปกรณ์ครุภัณฑ์ประจำห้องครบครัน และอยู่ในสภาพดี ควรปราศจากเสียง ฝุ่น กลิ่น คว้น และมลภาวะอื่นๆ แสงสว่างพอเหมาะ และขนาดห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน
3. สถานศึกษาควรต้องมีอาคารประกอบและห้องพิเศษ เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล โดยห้องเหล่านี้ต้องมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามหลักสูตรและกิจกรรมพิเศษ

4. บริเวณสถานศึกษา ควรคำนึงถึงสภาพความปลอดภัยของผู้เรียน ตกแต่งบริเวณให้สวยงามร่มรื่น เหมาะในการจัดกิจกรรม และเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของผู้เรียน

5. การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาต้องให้สอดคล้องกับความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ และความต้องการทางด้านการศึกษา

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนด้านอาคารสถานที่ที่มีดังนี้

เนิร์นซุ ภาชนะทิพย์ และ คนอื่นๆ (2550: 232) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการติดตามผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ปัญหาอุปสรรคที่พบส่วนใหญ่คือขนาดห้องเรียนและจำนวนนิสิตต่อชั้นเรียนที่มากเกินไป จึงควรเปิดหมู่เรียนเพิ่ม ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรจัดการเตรียมอาคารสถานที่และบุคลากรเพื่อรองรับการปรับจำนวนนิสิตต่อชั้นเรียนเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จันทิพร ยะบุญวัน (2554: 60) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่า มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน สถานที่เรียน และห้องเรียนให้เหมาะสม ห้องสมุดให้บริการ ตำรา วารสาร สิ่งพิมพ์ แหล่งสารสนเทศและเทคโนโลยีที่ช่วยในการสืบค้นข้อมูลได้รวดเร็วและทันสมัย

ปัทมาสน์ บุญทรง (2555: 127-129) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาพบว่า ด้านอาคารสถานที่ นักศึกษามีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งมหาวิทยาลัยยังให้ความสำคัญกับการจัดอาคารสถานที่ โดยมีการจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา

สรุปได้ว่า อาคารสถานที่ ควรมีการจัดขนาดของห้องเรียน สภาพห้องเรียน ห้องปฏิบัติการให้เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน มีบรรยากาศ มีแสงสว่าง และอุณหภูมิที่เหมาะสมและถ่ายเทอากาศได้ดี ปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก นอกจากนี้ หอสมุดควรมีหนังสือ ตำรา วารสารทางวิชาการ และคอมพิวเตอร์ที่ใช้ศึกษาค้นคว้าในแต่ละรายวิชาอย่างเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน มีการจัดสภาพแวดล้อมปรับภูมิทัศน์และพัฒนาสุนทรียภาพโดยรวมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการรักษาความสะอาดของอาคารสถานที่ จัดเก็บขยะอย่างเป็นระเบียบ ห้องน้ำและอุปกรณ์ต่างๆ สะอาด อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ตลอดจน จัดสถานที่สำหรับการติดต่อและนั่งพักผ่อนที่เพียงพอ มีป้ายบอกทาง มีจุดให้บริการต่างๆ ที่ชัดเจน

ด้านการวัดและประเมินผล

ไพศาล หวังพานิช (2545: 3) ได้กล่าวถึงด้านการวัดและประเมินผลไว้ว่า การวัดเป็นกระบวนการสืบค้นหารายละเอียดหรือจำนวน ปริมาณเกี่ยวกับสมบัติ หรือ คุณลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยวิธีการ หรือเครื่องมือเป็นหลักในการวัดส่วนการประเมินผล เป็นกระบวนการพิจารณาตัดสิน สรุปเกี่ยวกับสมบัติ หรือ คุณลักษณะของสิ่งต่างๆ โดยใช้ผลที่ได้จากการวัด และอาศัยเกณฑ์ในการตัดสินพิจารณา การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการต่อเนื่องกัน โดยเริ่มด้วยการวัดแล้วนำผลจากการวัดไปทำการประเมินตัดสินตามเกณฑ์และดุลยพินิจต่อไป

หลักการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาว่า ผู้สอนดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนในรายวิชาของตนได้อย่างอิสระ ทั้งในด้านวิธีการ การจัดการ การสรุปผล แต่ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ ดังนี้

1. ผู้สอนควรแจ้งวิธีการประเมินผลในรายวิชาที่รับผิดชอบให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้า เพื่อใช้เป็นข้อตกลงและการวางแผนการเรียนของผู้เรียน
2. ผู้สอนควรประเมินผลการเรียนโดยใช้การวัดหลายครั้งและหลายวิธี เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการตัดสินผล (กำหนดเกรด) เช่น ประเมินผลรวมจากการทดสอบ (สอบย่อย กลางภาค ปลายภาค) การปฏิบัติ งานค้นคว้า หรือคะแนนเก็บอื่นๆ
3. ผู้สอนควรดำเนินการวัด และประเมินผลอย่างเป็นระบบ ไม่ควรดำเนินการโดยยึดเพียงความสะดวกตามใจตนเอง แต่ควรดำเนินการอย่างพิถีพิถัน โดยมีการวางแผน และกำหนดกรอบงานอย่างชัดเจน ได้แก่
 - 3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ในการวัด และประเมินผลแต่ละครั้ง
 - 3.2 กำหนดคุณลักษณะ ความสามารถ พฤติกรรม เนื้อหาที่ต้องการจะวัดในแต่ละครั้ง
 - 3.3 กำหนดวิธีการหรือรูปแบบของเครื่องมือที่จะใช้
 - 3.4 กำหนดเวลา เงื่อนไขต่างๆ ในการวัด
 - 3.5 เตรียมการอย่างตั้งใจ เป็นขั้นตอน
4. ผู้สอนควรใช้ผลการวัดและประเมินให้คุ้มค่า มิใช่เพียงมุ่งกำหนดระดับคะแนน (Grade) ของผู้เรียนเพียงประการเดียว แต่ควรใช้ผลเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน
5. ผู้สอนควรดำเนินการวัดและประเมินผลอย่างถูกต้องตามหลักการทั้งในด้านวิธีการคุณภาพเครื่อง และความยุติธรรม เพื่อให้ผลการวัด และประเมินมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทุกทาง

อุทุมพร จามรมาน (2541: 13) ได้กล่าวถึงด้านการวัดและประเมินผลไว้ว่า การวัดผลเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับสู่ทั้งตัวนักศึกษาและอาจารย์ว่านักศึกษายังบกพร่องในจุดใดบ้าง

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 22) ได้แบ่งประเภทของวิธีการวัดผลการเรียน ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การวัดโดยใช้การทดสอบ (Testing Technique) เป็นการวัดโดยมีแบบทดสอบ (Test) เป็นเครื่องมือในการวัด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่

1.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test) เป็นข้อสอบที่มุ่งวัดคุณลักษณะทางด้านความรู้คิดและความสามารถ

1.2 แบบทดสอบวัดความถนัดและเชาว์ปัญญา (Aptitude and Intelligence Test)

1.3 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ (Personality Test) เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดคุณลักษณะด้านความรู้สึกหรือจิตพิสัยและวัดบุคลิกภาพของบุคคล

2. การวัดโดยไม่ใช้การทดสอบ (Non-Testing Technique) ได้แก่

2.1 การสอบถาม (Questioning) ใช้สอบถามข้อเท็จจริงและความคิดเห็นต่างๆ

2.2 การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการพูดคุยสนทนาหรือซักถามความคิดเห็น หรือความรู้สึกนึกคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2.3 การสังเกต (Observation) เป็นการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าศึกษาพฤติกรรมต่างๆ ของผู้เรียน

2.4 การวัดผลงาน (Product Evaluation) เป็นการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านรูปธรรมมากกว่านามธรรม

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผลมีดังนี้

บัณฑิต ถนอมชาติ (2547: 96) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวโน้มรูปแบบหลักสูตร วิชาศึกษาทั่วไปในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในทศวรรษหน้า พบว่า การวัดและประเมินผลนั้น อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญว่าจะใช้แบบทดสอบเป็นส่วนใหญ่และใช้การวัดด้วยวิธีอื่นๆ ประกอบ โดยวัดผลตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้มากขึ้นและยังคงใช้ระบบเกรดในการวัดผล

ชุติมา สุวรรณทะ (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนกระบวนวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ผู้สอน วิชาศึกษาทั่วไปมีจุดมุ่งหมายในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อตัดสินผลการเรียน โดยได้เกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนจากผู้สอนร่วมกันกำหนด แบ่งอัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคต้น และปลายภาคกำหนดที่ 60 : 40 ซึ่งประเมินโดยใช้วิธีอิงกลุ่ม ส่วนจุดเน้นของการวัด

และประเมินผลที่สำคัญคือ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ กระบวนการคิด ความรู้ ความจำ ผู้สอนแจ้งวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนให้ผู้เรียนรับทราบก่อนทำการสอบตอนต้นภาคการศึกษา การประเมินผลจากผลการสอบปลายภาคได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรก โดยได้นำผลการประเมินไปใช้เมื่อสิ้นภาคการศึกษาและนำมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของผู้สอน รูปแบบของแบบทดสอบที่ใช้เป็นประจำคือข้อสอบแบบอัตนัย ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนคือไม่สามารถวัดผลได้อย่างสม่ำเสมอ ผู้สอนออกข้อสอบไม่ตรงตามเนื้อหากระบวนการวิชาที่ทำการสอนและไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

ปัทมาสน์ บุญทรง (2555: 128-129) ได้ศึกษาเรื่องมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า นักศึกษาให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าอาจารย์ควรมีมาตรฐานในการตรวจข้อสอบ มีหลักฐานการให้คะแนนและตรวจข้อสอบได้ ควรปรับเกณฑ์การวัดและประเมินผลวิชาศึกษาทั่วไปให้มีมาตรฐานเดียวกัน และมีการแจ้งผลการเรียนที่รวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรกำหนดมาตรฐานการให้คะแนนเพื่อให้ผู้สอนทุกท่านถือปฏิบัติ รวมถึง ควรมีการพิจารณาตรวจสอบและทบทวนเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดและประเมินผลของการประเมินในแต่ละปีการศึกษา เพื่อกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมและชัดเจน นอกจากนี้ ระบบการวัดและประเมินผลต้องมีความยุติธรรมและตรวจสอบได้

จันทิพร ยะบุญวัน (2554: 61) ได้ศึกษาเรื่องมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่ามหาวิทยาลัยควรจัดอบรมให้ผู้สอนมีความรู้ เทคนิค และวิธีประเมินกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเดียวกันเพื่อความยุติธรรม อีกทั้งควรมีการพิจารณา ตรวจสอบ และทบทวนเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลจากผลของการประเมินในแต่ละปีการศึกษา เพื่อกำหนดเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลที่เหมาะสมและชัดเจน รวมถึงการประชุมสัมมนาเพื่อสื่อสารให้อาจารย์ผู้สอนเข้าใจ

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญของการจัดการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของการวัดและประเมินผลการศึกษา และทำให้สามารถติดตามผลการปฏิบัติว่าได้ผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้น หลักสูตร การสอน การวัดผล จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนการสอน และมีความเกี่ยวข้องกันโดยตลอด นอกจากนั้นการวัดผลการศึกษาจะช่วยชี้ให้เห็นข้อบกพร่องหรือปัญหาต่างๆ ในการเรียนการสอนก่อให้เกิดการแก้ไขเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การเรียนการสอนได้ผลเต็มที่ ซึ่งจำเป็นต้องมีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมิน การใช้ระบบการวัดและประเมินผล การตรวจสอบคุณภาพการเรียนการสอน ลักษณะของข้อสอบ วิธีการที่ผู้สอนใช้ในการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การแจ้งผลการประเมินให้นิสิตทราบ รวมทั้ง การประเมินสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของการเรียนการสอน

ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป

เพศ

โสภภาพรรณ ต้นตยาคม และ สมบัติ วัจนะสาธิตากุล (2523: 71) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปด้านเพศไว้ว่า ชายและหญิงได้รับการอบรมและปฏิบัติคล้ายคลึงกันมีโอกาสในการแสดงออกเท่ากัน จึงส่งผลให้ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

อรวิวัฒนา ชินพันธ์ (2548: 66) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนระบบกลุ่มใหญ่วิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนระบบกลุ่มใหญ่วิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาโดยรวมและแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า ชายและเพศหญิงได้รับการอบรมและปฏิบัติคล้ายคลึงกันมีโอกาสในการแสดงออกเท่ากันจึงส่งผลให้ความคิดเห็นโดยรวมทุกด้านและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

กลุ่มสาขาวิชา

วิชัย ดิสสระ (2535: 103) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปด้านกลุ่มสาขาวิชาไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนควรจัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ ระบบการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างของแต่ละบุคคลจำเป็นต้องอาศัยกลวิธีการเรียนการสอนหลายรูปแบบอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530: 59-60) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านการเรียนการสอน ความรู้ของผู้สอน บรรยากาศต่อการเรียนการสอนจะเป็นตัวสนับสนุนพัฒนาการของนักศึกษาให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นบุคลิกภาพและอุปนิสัยของนักศึกษาแต่ละคนมีส่วนทำให้นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกัน นอกจากนี้บางรายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่มย่อย จะมีอาจารย์ผู้สอนหลายคน อาจารย์แต่ละท่านย่อมมีบุคลิกภาพ คุณลักษณะ เทคนิควิธีการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์การสอน วิธีการวัดและประเมินผล การดูแลเอาใจใส่นักศึกษาที่แตกต่างกัน นักศึกษาแต่ละกลุ่มจึงได้รับความรู้และประสบการณ์ต่างๆ จากอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกัน รวมถึงสภาพห้องเรียนแต่ละห้องที่แตกต่างกัน ซึ่งบางห้องอาจอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ อุปกรณ์ภายในห้องอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี บางห้องอาจมีอุปกรณ์บางอย่างภายในห้องเรียนอยู่ในสภาพชำรุด จึงส่งผลให้นักศึกษามีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป

สภาการศึกษาอเมริกา (สำเนา จขรศิลป์. 2543: 16; อ้างอิงจาก American Council on Education. 1949) กล่าวว่า นักศึกษามีความแตกต่างกันแต่ละคนมีเอกลักษณ์ของตนเอง จึงควรปฏิบัติต่อนักศึกษาตามลักษณะที่มีความแตกต่างกัน

วรรณิ ลิ้มอักษร (2551: 6) กล่าวว่า ในทุกห้องเรียนมีผู้เรียนที่มีสติปัญญาดี มีแรงจูงใจในการเรียนสูง อารมณ์มั่นคง ปรับตัวเข้ากับเพื่อนๆ ได้ดี สุขภาพแข็งแรง และมีความรับผิดชอบสูง และอาจมีผู้เรียนที่ไม่มีลักษณะดังกล่าวร่วมชั้นเรียนอยู่ด้วย นอกจากนั้น ผู้เรียนแต่ละคนยังมาจากพื้นฐานการเลี้ยงดู วัฒนธรรม สังคม ศาสนาที่แตกต่างกัน ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้มีผลต่อบุคลิกลักษณะของผู้เรียนทั้งในด้านความสนใจ ความต้องการ และระดับความมุ่งมั่น ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องหาวิธีการหลายวิธีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

สุทัศน์ย์ ขอมธิดา (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดของนักศึกษาสาขาวิชาปฐมวัย และสาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นที่มีต่อการเรียนการสอนระดับอนุปริญญาของวิทยาลัยชุมชนอุทัยธานี พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับอนุปริญญาของวิทยาลัยชุมชนอุทัยธานี โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

อรวัฒนา ชินพันธ์ (2548: 70) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนระบบกลุ่มใหญ่วิชาศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีทัศนะต่อการเรียนการสอนระบบกลุ่มใหญ่วิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยรวมและแต่ละด้านแตกต่างกัน

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มสาขาวิชา มีดังนี้

กิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม (2542: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี ตามทัศนะของนักศึกษาใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีทัศนะต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนควรจัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ระบบการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างของแต่ละบุคคลจำเป็นต้องอาศัยกลวิธีการเรียนการสอนหลายรูปแบบอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ทองเรียน อมรัชกุล (2525: 39) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชาศึกษาทั่วไปด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า นิสิตเมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยเพื่อความสำเร็จในเชิงวิชาการ มีความสนใจศึกษาหาความรู้ ความคิดต่างๆ ทำให้นิสิตสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพทางวิชาการและอาจารย์ผู้สอนได้ง่าย สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีดังนี้

ปัทมาสน์ บุญทรง (255: 126-127) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับนักศึกษาทุกคนเท่าเทียมกันไม่ว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง ระดับปานกลาง หรือระดับต่ำ

สรุปได้ว่า นิสิตเมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยเพื่อความสำเร็จในเชิงวิชาการ มีความสนใจศึกษาหาความรู้ ความคิดต่างๆ ทำให้นิสิตสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพทางวิชาการและอาจารย์ผู้สอนได้ง่าย สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับนักศึกษาทุกคนเท่าเทียมกันไม่ว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง ระดับปานกลาง หรือระดับต่ำ

สถานที่ที่ศึกษา

วิจิตร วรุตบางกูร (2542: 45) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมด้านสถานที่ไว้ว่า มีผลต่อการรับรู้และการพัฒนาในด้านต่างๆ ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ถ้านักศึกษาเห็นสภาพแวดล้อมดีและเหมาะสมจะก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อสถาบัน โดยจะมีความพยายามและตั้งใจศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ต่างๆ อยู่ในสถาบันต่อไปจนสำเร็จการศึกษา

ซีเกอร์ (จันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง. 2545: 40; อ้างอิงจาก Seager. 1961: 5-6) ได้กล่าวถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานศึกษาว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. ต้องมีขนาดกว้างขวางพอเหมาะกับโครงการปัจจุบัน และสามารถขยายตัวได้ในอนาคต
2. ตั้งอยู่ใกล้ชุมชนสามารถติดต่อกับหน่วยงานอื่นได้สะดวก
3. ตั้งอยู่ในที่ปลอดภัย สวยงาม และสามารถใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด

4. การวางผังให้สามารถดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงสังคมในอนาคตได้

5. ส่วนที่มีเสียงอีกที และเสียงสงบ ควรแยกจากกัน ฝ่ายวิชาการและฝ่ายบริหาร ควรแยกจากกันอย่างเป็นสัดส่วน

6. ตั้งอยู่ในที่ที่ก่อให้เกิดปัญหาจราจรน้อยที่สุด

7. จราจรภายในสถาบันควรแยกทางรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และทางเท้าออกจากกัน

8. การระบายอากาศ และแสงสว่างควรเป็นไปตามธรรมชาติในสัดส่วนของการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในสถาบัน

วิจิตร วรุตบางกูร (2542: 150-157) ได้กล่าวถึงการวางแผนและการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ว่าต้องคำนึงความสมดุลของปัจจัย 4 ประการ ดังนี้

1. การจัดบริเวณและความงามของบริเวณ การจัดบริเวณเพื่อการเรียนรู้ เริ่มมีการตื่นตัวและมีความหมายมากขึ้น อาคารเรียนที่ไม่สวยงามเป็นตัวทำลายสภาพภายนอกและภายในอาคารให้หมดไป นอกจากนี้ อาคารเรียนยังมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาการรับรู้เกี่ยวกับความรักสวยรักงามอยู่มาก เพราะศึกษาจะต้องใช้เวลาอยู่ในสถานศึกษาเป็นเวลานานถึง 4 ปี ในช่วงเวลานี้ นักศึกษาจะซาบซึ้งต่อความงดงามของสถาบัน หากสภาพแวดล้อมของสถาบันไม่ได้รับการดูแลเอาใจให้เกิดความงามแล้ว นักศึกษาจะเฉยเมยไม่ยินดียินร้ายกับสภาพของสถาบันที่ไม่สวยงาม เมื่อจบการศึกษาไปแล้ว นักศึกษาจะสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมของตนเองโดยอาศัยประสบการณ์ที่ได้รับจากสถาบันเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุนี้ สถาบันจึงควรให้การดูแลเอาใจใส่ให้เกิดความงดงาม สะอาดเรียบร้อย เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นและพัฒนาความต้องการและความซาบซึ้งในสิ่งสวยงามของนักศึกษาทุกคน

2. แสง สี การมองเห็น และแสงสว่าง เนื่องจากแสงสว่างมีบทบาทสำคัญในการสื่อความรู้ จึงจำเป็นต้องจัดให้แสงสว่างในอาคารเรียนและห้องเรียนมีระดับที่มองเห็นได้ดี สบายตา และชัดเจน การพิจารณาความจ้าของแสงและความเด่นหรือตัดกันระหว่างวัตถุกับสีพื้นจะช่วยให้มองเห็นชัดเจนและสบายตาได้เช่นเดียวกัน

3. เสียง เสียงภายในห้องเรียนเป็นสิ่งจำเป็นมาก เสียงดังรบกวนจากบริเวณรอบๆ หรือภายนอกห้องเรียน จึงทำให้รู้สึกรำคาญ หงุดหงิด เครียด กระวนกระวายใจและเหน็ดเหนื่อย เสียงรบกวนจะเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจในการสื่อความหมายระหว่างอาจารย์และนักศึกษา การพูดให้ดังเพื่อแข่งกับเสียงรบกวนต่างๆ อาจทำให้เหนื่อยและเครียดได้

4. อุณหภูมิและการถ่ายเทอากาศ ในกระบวนการปัจจัยแวดล้อมในสถานศึกษาทั้งหมด สิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดความสะดวกสบายทางร่างกาย คือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับอุณหภูมิและความชื้นในอากาศ แต่ในปัจจุบันมนุษย์เราก็สามารถควบคุมอากาศและปรับระดับอุณหภูมิความร้อนหนาวได้ตามความต้องการ

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปเกี่ยวกับสถานที่ที่ศึกษามีดังนี้

อนินา สิมพา (2553: 26) ได้ศึกษา ทักษะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย และกล่าวถึง สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ไว้ว่า สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับลักษณะและสภาพของอาคารสถานที่ต่างๆ มีอิทธิพลต่อนักศึกษาทุกคน การสร้างสภาพแวดล้อมภายในสถาบันมีส่วนสัมพันธ์กับทัศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษา

สรุปได้ว่า สถานที่ที่ศึกษามีอิทธิพลต่อนิสิตทุกคน เนื่องจากมีส่วนสัมพันธ์กับทัศนคติและพฤติกรรมของนิสิต การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในสถาบันการศึกษา เช่น ความสะดวกสบาย บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก ประเภทต่างๆ การจัดภูมิทัศน์ที่เป็นระเบียบ สวยงาม เป็นแรงจูงใจให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในสถาบัน จะเป็นผลต่อเนื่องไปในทางสร้างสรรค์คุณภาพชีวิตต่อไปในอนาคต

การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จากทิศทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) กำหนดขึ้นบนพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศ ทั้งทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง โดยยึด "คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา" และอัญเชิญ "ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง" มาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่ "สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน" ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคมไทยจึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับ "การพัฒนาคุณภาพคน" การประเมินสถานะการพัฒนาคนและสังคมไทยพบว่าคนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แต่ก็มีประเด็นสำคัญหลายประการที่ต้องเร่งแก้ไขและเสริมสร้างให้เข้มแข็ง โดยเฉพาะการพัฒนาการศึกษาซึ่งมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว คนไทยได้รับโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตมากขึ้น แต่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การใช้ประโยชน์เท่าที่ควร รวมทั้งปัญหาวิกฤติ ค่านิยม จริยธรรม และพฤติกรรม ซึ่งเชื่อมโยงถึงการดำเนินชีวิต ความประพฤติ ความคิด ทัศนคติและคุณธรรมของคนในสังคม อันเป็นผลกระทบจากการเลือนไหลของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้าสู่ ประเทศไทยผ่าน สื่อและ

เทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อสร้างสรรค์ยังมีน้อย สื่อที่เป็นภัยและผิดกฎหมาย มีการเผยแพร่มากขึ้น ในขณะที่คนไทยโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ประกอบกับสถาบันทางสังคม อาทิ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา มีบทบาทน้อยลงในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของคนไทยโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนจากประเด็นปัญหาดังกล่าว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะที่เป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับสูง มีพันธกิจที่สำคัญในการสร้างบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรมจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนควบคู่กับการเสริมสร้างความรู้พื้นฐานและทักษะในการดำรงชีวิตตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียงโดยเน้นการปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ อุดมทุน ขยันหมั่นเพียร มีจิตสำนึกในการแบ่งปันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถคิดวิเคราะห์/สังเคราะห์ได้แบบบูรณาการ หรือแบบองค์รวม และก้าวสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง ดังจะเห็นได้จากแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์หลัก (Super Strategic Action Plan, SSAP) ในแผนยุทธศาสตร์ 15 ปี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (พ.ศ. 2553-2567) ซึ่งได้กำหนดอัตลักษณ์ของนิสิต มศว ไว้ 9 ประการคือ 1) ใฝ่รู้ตลอดชีวิต 2) คิดเป็นทำเป็น 3) หนักเอาเบาสู้ 4) รู้กาลเทศะ 5) เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ 6) มีทักษะสื่อสาร 7) อ่อนน้อมถ่อมตน 8) งามด้วยบุคลิก 9) พร้อมด้วยศาสตร์และศิลป์

เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความพร้อมในการเป็นกำลังคนที่สำคัญของ ประเทศชาติต่อไปเพื่อให้พันธกิจในการพัฒนานิสิตบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผน ยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยจึงกำหนดให้หลักสูตรต่าง ๆ ในระดับปริญญาตรี นอกจากการเรียนวิชาชีพเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบสัมมาชีพแล้วนิสิต ทุกคนยังต้องเรียน "วิชาศึกษาทั่วไป" ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ไม่น้อยกว่า 9 กิจกรรม เพื่อให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติของตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และ สังคมอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งสามารถใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต เพื่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม ภายใต้ภาวะวิกฤติและพลวัตของกระแสโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาผู้เรียนจำนวนมากในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้ และทักษะความสามารถ เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรมและมีอัตลักษณ์ตามที่กำหนดในแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์หลักฯ ภายใต้ทรัพยากรและเวลาที่จำกัดนั้น จำเป็นจะต้องใช้นวัตกรรม

เรียนรู้ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งในด้านหลักสูตร/เนื้อหา อาจารย์ผู้สอน สื่อ อุปกรณ์ ทักษะกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมี "หน่วยงานกลาง" ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการสร้างบัณฑิตที่เป็นคนดี คนเก่ง คิดเป็น ทำเป็น รักการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีศักดิ์ศรีและมีความสุข อันเป็นลักษณะของปราชญ์ผู้ทรงศีล ตามปรัชญาของมหาวิทยาลัย

บทบาทหลักของหน่วยงานที่ขอจัดตั้งนี้ ได้แก่ การพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อเป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้แบบบูรณาการ การพัฒนาอาจารย์ให้เป็นผู้รู้และสามารถสร้างหรือใช้วัตกรรมการเรียนรู้ที่ ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป และหลักสูตรการ ฝึกอบรมต่าง ๆ ในลักษณะบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปให้นิสิตรดับปริญญา ตรีทุกคน อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ การผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบ ต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และการบริการวิชาการ เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็น สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ตามแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์หลักของมหาวิทยาลัย คือ การเป็น แหล่งความเป็นเลิศทางด้านวัตกรรมการเรียนรู้ (Learning Innovation การพัฒนาและเสริมสร้าง ปัญญา (Wisdom) ของนิสิตและบุคลากร และการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยโดยใช้หลัก Cost Effectiveness (Lean Management) ในการนี้ จึงเสนอให้มีการจัดตั้งหน่วยงานดำเนินการโดยใช้ชื่อว่า สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ (สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้. 2558: ออนไลน์)

วิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2552: 1-6) มุ่งเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียน โดยมีวัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตรที่สำคัญ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป

1. ให้ผู้เรียนได้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจ ธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล มีทักษะสื่อสาร มีความ สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทยและนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี
2. ให้ผู้เรียนได้มีอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีปัญญาและ ความสามารถที่จะสร้างสรรค์ความรู้ มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ความจริง และ สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. ให้ผู้เรียนรู้เท่าทันที่มาของความรู้ในศาสตร์ต่างๆ รวมทั้งการเข้าถึงความรู้ที่มี ความสัมพันธ์กับธรรมชาติ คน และสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และสุนทรียะในการดำรงชีวิต

โครงสร้างของวิชาศึกษาทั่วไป

หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีหน่วยกิตโดยรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มวิชา ดังนี้

1. กลุ่มวิชาภาษา	9	หน่วยกิต
1.1 ภาษาไทย	3	หน่วยกิต
1.2 ภาษาต่างประเทศ	6	หน่วยกิต
2. กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี	6	หน่วยกิต
3. กลุ่มวิชาศิลปศาสตร์	15	หน่วยกิต
รวมไม่น้อยกว่า	30	หน่วยกิต

การบริหารของวิชาศึกษาทั่วไป

วิชาศึกษาทั่วไป สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2552: 1-6) บริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งแต่งตั้งโดยมหาวิทยาลัยมีหลักการให้ทุกหน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารวิชาศึกษาทั่วไป เพื่อเชื่อมโยงการศึกษาในวิชาศึกษาทั่วไปกับวิชาเอกได้อย่างกลมกลืนและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะที่เป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับสูงมีพันธกิจที่สำคัญในการสร้างบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม เสริมสร้างความรู้พื้นฐานและทักษะในการดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ อดทน ขยันหมั่นเพียร มีจิตสำนึกในการแบ่งปันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้เป็นผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป ตามแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์หลัก (Super Strategic Action Plan, SSAP) ในแผนยุทธศาสตร์ 15 ปี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (พ.ศ. 2553-2567) ซึ่งได้กำหนดอัตลักษณ์ของนิสิต มศว เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความพร้อมในการเป็นกำลังคนที่สำคัญของประเทศชาติและพัฒนานิสิตให้บรรลุตามแผนยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ลักษณะของเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และ 2 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งหมด 9,506 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และ 2 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2559 ได้มาโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณของยามาเน (Yamane. 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($\alpha = .05$) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 383 คน จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครอบคลุมทุกช่วงชั้น โดยการเลือกแบบอิงสัดส่วน รายละเอียดดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่นิสิตระดับปริญญาตรี

ชั้นปีที่ศึกษา	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	4,864	195
2	4,642	188
รวม	9,506	383

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา คู่มือ ระเบียบหลักเกณฑ์ งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา วิชาศึกษาทั่วไป และการสัมภาษณินิสิตเพิ่มเติม ในด้านเนื้อหารายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางในการ สร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาหลักการและการสร้างแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการสร้างแบบสอบถามของลิเคิร์ต (Likert. 1932: 1-55)

3. นำข้อมูลจากข้อ 1 และ ข้อ 2 มาสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และ อุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล ได้ข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ

4. นำแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้อง โดยพิจารณาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาสาระ จากนั้น ผู้วิจัยจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ทำการ พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เลือกค่าความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหามากกว่า 0.5 เป็นข้อคำถาม (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543: 248) ได้ข้อคำถาม 40 ข้อ

6. นำผลการตรวจสอบแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง แล้วทำการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

7. นำแบบสอบถามได้ทดลองใช้ (Try Out) กับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และ 2 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่า อำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้ร้อยละ 25 ของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ แล้วเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละข้อโดยใช้การทดสอบที (t-test) คัดเลือกข้อ คำถามที่มีค่าที ตั้งแต่ 1.761 ขึ้นไป (Edward. 1987: 152) ได้ข้อคำถาม 40 ข้อ

8. หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาค (Alpha Coefficient) (Cronbach. 1984: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.974

9. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบคุณภาพแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท พิจารณาก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตชั้นปีที่ 1 และ 2 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2559 แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาเกี่ยวกับ เพศ กลุ่มสาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และสถานที่ที่ศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามเป็นรายข้อและรายด้านและโดยรวม เป็นดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 0.00-1.50 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อทราบความคิดเห็นเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำไปขอความอนุเคราะห์การสำรวจข้อมูล
2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากนิสิตในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามคืน 383 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องของแบบสอบถาม
4. นำแบบข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์ และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป
2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยนำมาหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
3. ตามความมุ่งหมายการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อให้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน ใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล วิเคราะห์โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) (Ferguson. 1981: 79) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (Ferguson. 1981: 68)
4. ตามความมุ่งหมายการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม เพศ และสถานที่ที่ศึกษา วิเคราะห์โดยการทดสอบที (t-test) (Ferguson. 1981: 180) ส่วนตัวแปรกลุ่มสาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method) (Ferguson. 1981: 308)
5. รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยจัดลำดับจากการแจกแจงความถี่ จากนั้นนำเสนอผลสรุปในเชิงบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) (Ferguson. 1981: 49)

1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Ferguson. 1981: 68)

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) (ลิ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543: 248)

2.2 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยทดสอบที (t – test) (Ferguson. 1981: 180)

2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1984 : 161)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ และ สถานที่ที่ศึกษา วิเคราะห์โดยการทดสอบที (t-test for Independent) (Ferguson. 1981: 180)

3.2 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's method) (Ferguson. 1981: 308)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อให้การแปลความหมายข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ระดับขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
f	แทน	ค่าความถี่
p	แทน	ความน่าจะเป็นของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามกับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และ 2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 383 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 383 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน ใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมิน วิเคราะห์โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านจำแนกตามตัวแปรเพศ และสถานที่ที่ศึกษา วิเคราะห์โดยการทดสอบที (t-test for Independent) (Ferguson. 1981: 180) ส่วนตัวแปรกลุ่มสาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method) (Ferguson. 1981: 308)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิดในตอนท้ายของแบบสอบถามของนิสิตต่อความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยนำมาสรุปและนำเสนอโดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนสมบูรณ์ จำนวน 383 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน) n=383	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	125	32.64
หญิง	258	67.36
รวม	383	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน) n=383	ร้อยละ
2. กลุ่มสาขาวิชา		
กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	80	20.89
กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	154	40.21
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	149	38.90
รวม	383	100.00
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย		
คะแนนเฉลี่ยสะสมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.00	62	16.19
คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.01-3.00	127	33.16
คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.01-4.00	194	50.65
รวม	383	100.00
4. สถานที่ที่ศึกษา		
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	201	52.48
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์	182	47.52
รวม	383	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นนิสิตเพศหญิง จำนวน 258 คน ร้อยละ 67.36 และเป็นนิสิตเพศชาย จำนวน 125 คน (ร้อยละ 32.64) เป็นกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 154 คน (ร้อยละ 40.21) รองลงมาเป็นนิสิตกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 149 คน (ร้อยละ 38.90) และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 80 คน (ร้อยละ 20.89) และเมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.01-4.00 จำนวน 194 คน (ร้อยละ 50.65) รองลงมาเป็นคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.01-3.00 จำนวน 127 คน (ร้อยละ 33.16) และคะแนนเฉลี่ยสะสมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.00 จำนวน 62 คน (ร้อยละ 16.19) สำหรับสถานที่ที่ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 201 คน (ร้อยละ 52.48) และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จำนวน 182 คน (ร้อยละ 47.52)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษา วิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน ใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมิน วิเคราะห์โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังแสดงในตาราง 3-11

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน ใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมิน

การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นิสิต (n=383)		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{x}$	S.D.	
1. ด้านเนื้อหารายวิชา	3.40	0.45	ปานกลาง
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน	3.35	0.51	ปานกลาง
3. ด้านอาคารสถานที่	3.35	0.53	ปานกลาง
4. ด้านการวัดและประเมินผล	3.39	0.54	ปานกลาง
รวม	3.37	0.44	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า นิสิตเห็นด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านเนื้อหารายวิชามีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านการวัดและประเมินผล และด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน และด้านอาคารสถานที่ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับ
ปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านเนื้อหารายวิชา เป็นรายชื่อ

การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นิสิต (n=383)		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{x}$	S.D.	
ด้านเนื้อหารายวิชา			
1. วิชาศึกษาทั่วไปในแต่ละหมวดวิชามีรายวิชาที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ	3.28	0.63	ปานกลาง
2. จุดมุ่งหมายของรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปกำหนดไว้ อย่างชัดเจน	3.38	0.62	ปานกลาง
3. มีการชี้แจงรายละเอียดของรายวิชาในหมวดวิชาศึกษา ทั่วไปและแผนการเรียนให้ผู้เรียนทราบ	3.38	0.60	ปานกลาง
4. รายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจถึง สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคม และทางวัฒนธรรม	3.48	0.64	ปานกลาง
5. รายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนัก ถึงความสัมพันธ์เกี่ยวโยงของวิทยาการในด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และภาษา	3.54	0.74	มาก
6. มีการกำหนดจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาในหมวดวิชา ศึกษาทั่วไปมีความเหมาะสม	3.49	0.72	ปานกลาง
7. มีการกำหนดเนื้อหาแต่ละรายวิชาศึกษาทั่วไปอย่าง เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต ของวิชานั้นๆ	3.48	0.71	ปานกลาง
8. มีการกำหนดเนื้อหาแต่ละรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ที่มีความทันสมัย	3.44	0.72	ปานกลาง
9. มีการกำหนดเนื้อหาแต่ละรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้	3.26	0.56	ปานกลาง
10. มีการกำหนดเนื้อหารายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่มี ลักษณะเป็นการบูรณาการกับเนื้อหาจากรายวิชาอื่นๆ	3.29	0.56	ปานกลาง
รวม	3.40	0.45	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า นิสิตเห็นด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านเนื้อหารายวิชา โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อที่ 5 ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยรายวิชาในหมวดวิทยาศาสตร์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสัมพันธ์เกี่ยวโยงของวิทยาการในด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และภาษา มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด และในข้อที่ 9 ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีการกำหนดเนื้อหาแต่ละรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้ มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน

การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นิสิต (n=383)		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{x}$	S.D.	
ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน			
1. มีการกำหนดผู้สอนที่มีความรู้และความสามารถเหมาะสมกับรายวิชาที่สอน	3.33	0.58	ปานกลาง
2. ผู้สอนมีการเรียบเรียงเนื้อหาของรายวิชาที่สอนอย่างชัดเจน	3.30	0.58	ปานกลาง
3. ผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชา	3.36	0.64	ปานกลาง
4. มีการใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจและส่งเสริมให้นิสิตเกิดการเรียนรู้	3.41	0.78	ปานกลาง
5. มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการฝึกทักษะการแก้ปัญหาและการแสวงหาความรู้ตามหลักทฤษฎี	3.40	0.77	ปานกลาง
6. มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของนิสิต	3.40	0.81	ปานกลาง
7. มีการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความแตกต่างของนิสิต	3.32	0.75	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นิสิต (n=383)		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{x}$	S.D.	
8. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการเรียนรู้นอกสถานที่ เพื่อให้ นิสิตมีความรู้และประสบการณ์ตรงในเรื่องที่ศึกษา	3.30	0.72	ปานกลาง
9. มีสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เหมาะสมและทันสมัย กับเนื้อหาของรายวิชา	3.36	0.71	ปานกลาง
10. มีจำนวนคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นข้อมูลเพียงพอกับ จำนวนผู้เรียน	3.29	0.73	ปานกลาง
รวม	3.35	0.51	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า นิสิตเห็นด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจ และส่งเสริมให้นิสิตเกิดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายข้อ ด้านอาคารสถานที่

การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นิสิต (n=383)		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{x}$	S.D.	
ด้านอาคารสถานที่			
1. ขนาดของห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในแต่ละ รายวิชา	3.34	0.67	ปานกลาง
2. การจัดสภาพห้องเรียนในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม	3.34	0.67	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นิสิต (n=383)		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{x}$	S.D.	
3. มีการจัดห้องปฏิบัติการที่เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวน ผู้เรียน	3.35	0.67	ปานกลาง
4. ห้องเรียนมีแสงสว่างและอุณหภูมิที่เหมาะสมและถ่ายเท อากาศได้ดี	3.36	0.68	ปานกลาง
5. ห้องเรียนมีระบบการเก็บเสียงที่ดีปราศจากเสียงรบกวนจาก ภายนอก	3.31	0.65	ปานกลาง
6. หอสมุดมีหนังสือ ตำรา วารสารทางวิชาการที่ใช้ในการศึกษา ค้นคว้าในแต่ละรายวิชาอย่างเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	3.25	0.59	ปานกลาง
7. มีการจัดสภาพแวดล้อม ปรับภูมิทัศน์ และพัฒนา สุนทรียภาพโดยรวมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	3.30	0.65	ปานกลาง
8. มีการรักษาความสะอาดของอาคาร และจัดเก็บขยะอย่าง เป็นระเบียบเรียบร้อย	3.47	0.80	ปานกลาง
9. มีการดูแลรักษาความสะอาดของห้องน้ำและอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน	3.45	0.82	ปานกลาง
10. มีการจัดสถานที่ให้นิสิตหรือผู้มาติดต่อนั่งพักผ่อนดีเพียงพอ และมีป้ายบอกตำแหน่งสถานที่และจุดให้บริการต่างๆ ชัดเจน	3.38	0.79	ปานกลาง
รวม	3.35	0.53	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า นิสิตเห็นด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการรักษาความสะอาดของอาคาร และจัดเก็บขยะอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี
เกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เป็นรายข้อ ด้านการวัดและประเมินผล

การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นิสิต (n=383)		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{x}$	S.D.	
ด้านการวัดและประเมินผล			
1. ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดและประเมินผล ก่อนการเรียนการสอน	3.37	0.72	ปานกลาง
2. มีการออกข้อสอบวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชา ที่ครอบคลุมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	3.33	0.70	ปานกลาง
3. มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชามีความชัดเจน	3.35	0.71	ปานกลาง
4. มีวิธีการวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชาสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชานั้น	3.40	0.71	ปานกลาง
5. มีการวัดและประเมินผลการเรียนโดยใช้ข้อสอบแบบอัตนัย เพื่อวัดการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน	3.41	0.75	ปานกลาง
6. มีการวัดและประเมินผลการเรียนโดยใช้ข้อสอบแบบปรนัย เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมตามเนื้อหาวิชา	3.45	0.74	ปานกลาง
7. ปริมาณข้อสอบในแต่ละรายวิชาเหมาะสมกับเวลาที่ กำหนดให้ในการสอบ	3.43	0.74	ปานกลาง
8. มีวิธีการให้คะแนนเพื่อวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชา	3.37	0.70	ปานกลาง
9. มีหลักฐานการให้คะแนนและเกณฑ์การวัดและประเมินผล ที่ตรวจสอบได้	3.40	0.73	ปานกลาง
10. มีการประกาศเกรด/ผลการเรียนเป็นไปตามวัน เวลา ที่กำหนด	3.41	0.73	ปานกลาง
รวม	3.39	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่า นิสิตเห็นด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการวัดและประเมินผลการเรียนโดยใช้ข้อสอบแบบปรนัยเพื่อครอบคลุมตามเนื้อหาวิชามีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ

การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	เพศ (n=383)					
	ชาย (n=125)			หญิง (n=258)		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านเนื้อหารายวิชา	3.48	0.44	ปานกลาง	3.36	0.45	ปานกลาง
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน	3.38	0.53	ปานกลาง	3.33	0.49	ปานกลาง
3. ด้านอาคารสถานที่	3.48	0.57	ปานกลาง	3.29	0.51	ปานกลาง
4. ด้านการวัดและประเมินผล	3.45	0.58	ปานกลาง	3.36	0.53	ปานกลาง
รวม	3.45	0.46	ปานกลาง	3.34	0.42	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงเห็นด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสาขาวิชา

การจัดการศึกษาวิชา ศึกษาทั่วไป ของสำนัก นวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร- วิโรฒ	สาขาวิชา (n=383)								
	กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สุขภาพ n=80)			กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (n=154)			กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (n=149)		
	ระดับ ความคิดเห็น			ระดับ ความคิดเห็น			ระดับ ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.		$\bar{x}$	S.D.		$\bar{x}$	S.D.	
1. ด้านเนื้อหาวิชา	3.63	0.42	มาก	3.39	0.52	ปานกลาง	3.29	0.33	ปานกลาง
2. ด้านการจัดการเรียน การสอน สื่อ และอุปกรณ์ การสอน	3.59	0.48	มาก	3.39	0.53	ปานกลาง	3.17	0.44	ปานกลาง
3. ด้านอาคารสถานที่	3.50	0.52	ปานกลาง	3.49	0.62	ปานกลาง	3.14	0.35	ปานกลาง
4. ด้านการวัดและ ประเมินผล	3.69	0.52	มาก	3.44	0.60	ปานกลาง	3.18	0.40	ปานกลาง
รวม	3.60	0.45	มาก	3.43	0.50	ปานกลาง	3.20	0.26	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่า นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เห็นด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง และนิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี
เกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การจัดการศึกษาวิชาศึกษา ทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการ เรียนรู้ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (n=383)								
	ระดับต่ำ (n=62)			ระดับปานกลาง (n=127)			ระดับสูง (n=194)		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านเนื้อหาวิชา	3.44	0.33	ปานกลาง	3.35	0.46	ปานกลาง	3.43	0.48	ปานกลาง
2. ด้านการจัดการเรียน การสอน สื่อ และอุปกรณ์ การสอน	3.31	0.44	ปานกลาง	3.28	0.55	ปานกลาง	3.40	0.49	ปานกลาง
3. ด้านอาคารสถานที่	3.34	0.37	ปานกลาง	3.23	0.51	ปานกลาง	3.44	0.58	ปานกลาง
4. ด้านการวัดและ ประเมินผล	3.37	0.41	ปานกลาง	3.32	0.58	ปานกลาง	3.45	0.55	ปานกลาง
รวม	3.36	0.29	ปานกลาง	3.30	0.45	ปานกลาง	3.43	0.46	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับต่ำ
ระดับปานกลาง และระดับสูง เห็นด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี
เกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสถานที่ที่ศึกษา

การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	สถานที่ที่ศึกษา (n=383)					
	มศว ประสานมิตร (n=201)			มศว องครักษ์ (n=182)		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านเนื้อหาวิชา	3.39	0.49	ปานกลาง	3.42	0.39	ปานกลาง
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และ อุปกรณ์การสอน	3.37	0.49	ปานกลาง	3.33	0.53	ปานกลาง

ตาราง 11 (ต่อ)

การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	สถานที่ศึกษา (n=383)					
	มศว ประสานมิตร (n=201)			มศว องครักษ์ (n=182)		
	ระดับ ความคิดเห็น			ระดับ ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.		$\bar{x}$	S.D.	
3. ด้านอาคารสถานที่	3.44	0.57	ปานกลาง	3.26	0.47	ปานกลาง
4. ด้านการวัดและประเมินผล	3.40	0.56	ปานกลาง	3.38	0.53	ปานกลาง
รวม	3.40	0.46	ปานกลาง	3.35	0.42	ปานกลาง

จากตาราง 11 แสดงว่า นิสิตที่ศึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ เห็นด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามเพศ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบที (t-test) ส่วนตัวแปรชั้นปี กลุ่มสาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method) ดังแสดงในตาราง 12-22

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ

การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	เพศ (n=383)				t	p
	ชาย 1 (n=125)		หญิง (n=258)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านเนื้อหารายวิชา	3.48	0.44	3.36	0.45	2.46	0.014
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และ อุปกรณ์การสอน	3.38	0.53	3.33	0.49	1.00	0.320

ตาราง 12 (ต่อ)

การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	เพศ (n=383)				t	p
	ชาย 1 (n=125)		หญิง (n=258)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
3. ด้านอาคารสถานที่	3.48	0.57	3.29	0.51	3.07	0.002
4. ด้านการวัดและประเมินผล	3.45	0.58	3.36	0.53	1.52	0.130
รวม	3.45	0.46	3.34	0.42	2.35	0.019

จากตาราง 12 แสดงว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา วิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านเนื้อหา รายวิชา ด้านอาคารสถานที่ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการจัดการ เรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน และด้านการวัดและประเมินผล ที่ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษา วิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสาขาวิชา

การจัดการศึกษาวิชาศึกษา ทั่วไป	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ						
1. ด้านเนื้อหา รายวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	5.89	2.94	15.75	0.001
	ภายในกลุ่ม	380	71.00	0.19		
	รวม	382	76.89			
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	9.60	4.80	20.59	0.001
สื่อ และอุปกรณ์การสอน	ภายในกลุ่ม	380	88.64	0.23		
	รวม	382	98.25			
3. ด้านอาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	2	11.22	5.61	21.88	0.001
	ภายในกลุ่ม	380	97.47	0.26		
	รวม	382	108.69			

ตาราง 13 (ต่อ)

การจัดการศึกษาวิชาชีพ						
ทั่วไป	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ						
4. ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	13.893	6.95	26.45	0.001
	ภายในกลุ่ม	380	99.734	0.26		
	รวม	382	113.626			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	9.25	4.63	27.129	0.001
	ภายในกลุ่ม	380	64.18	0.17		
	รวม	382	74.03			

จากตาราง 13 แสดงว่า นิสิตกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาชีพทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 14-19

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาชีพทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านเนื้อหารายวิชา จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา เป็นรายคู่

กลุ่มสาขาวิชา	$\bar{x}$	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
		3.63	3.39	3.29
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	3.63		*	*
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.39	*		
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.29			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านเนื้อหาวิชา แตกต่างจากนิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และนิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา เป็นรายคู่

กลุ่มสาขาวิชา	$\bar{x}$	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
		3.59	3.39	3.17
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	3.59		*	*
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.39	*		
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.17			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน แตกต่างจากนิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และนิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี
เกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ด้านอาคารสถานที่ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา เป็นรายคู่

กลุ่มสาขาวิชา	$\bar{x}$	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
		3.50	3.49	3.14
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	3.50			*
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.49			
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.14	*	*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอาคารสถานที่ แตกต่างจากนิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และนิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา เป็นรายคู่

กลุ่มสาขาวิชา	$\bar{x}$	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
		3.69	3.44	3.18
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	3.69	*	*	*
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.44			
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.18			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างจากนิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และนิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา เป็นรายคู่

กลุ่มสาขาวิชา	$\bar{x}$	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
		3.60	3.43	3.20
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	3.60	*	*	*
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.43			
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.20			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม 4 ด้าน แตกต่างจากนิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และนิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 19 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

วิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การจัดการศึกษาวิชาศึกษา ทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านเนื้อหารายวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.543	0.27	1.35	0.260
	ภายในกลุ่ม	380	76.34	0.20		
	รวม	382	76.89			
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.20	0.60	2.35	0.097
	ภายในกลุ่ม	380	97.05	0.26		
	รวม	382	98.25			
3. ด้านอาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	2	3.25	1.622	5.85	0.003
	ภายในกลุ่ม	380	105.45	0.28		
	รวม	382	108.70			
4. ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.349	0.674	2.283	0.103
	ภายในกลุ่ม	380	112.28	0.295		
	รวม	382	113.63			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.36	0.68	3.56	0.029
	ภายในกลุ่ม	380	72.66	0.19		
	รวม	382	74.03			

จากตาราง 19 แสดงว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 20-22

ตาราง 20 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับการจัดการศึกษาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอาคารสถานที่ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา เป็นรายคู่

กลุ่มสาขาวิชา	$\bar{x}$	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง
		3.34	3.23	3.44
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ	3.34			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง	3.23			*
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง	3.44		*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลางมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอาคารสถานที่ แตกต่างจากนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 21 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี
เกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โดยรวม 4 ด้าน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา เป็นรายคู่

กลุ่มสาขาวิชา	— x	ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ระดับต่ำ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับปานกลาง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับสูง
		3.36	3.30	3.43
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับต่ำ	3.36			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับปานกลาง	3.30			*
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับสูง	3.43		*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลางมีความคิดเห็น
ต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โดยรวม 4 ด้าน แตกต่างจากนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนระดับสูง มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 22 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
วิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสถานที่ที่ศึกษา

การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	สถานที่ที่ศึกษา (n=383)				t	p
	มศว ประสานมิตร		มศว องครักษ์			
	(n=201)		(n=182)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านเนื้อหารายวิชา	3.39	0.49	3.42	0.39	-0.83	0.410
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์การสอน	3.37	0.49	3.33	0.53	0.74	0.457

ตาราง 22 (ต่อ)

การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	สถานที่ที่ศึกษา (n=383)				t	p
	มศว ประสานมิตร		มศว องครักษ์			
	(n=201)		(n=182)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
3. ด้านอาคารสถานที่	3.44	0.57	3.26	0.47	3.30	0.001
4. ด้านการวัดและประเมินผล	3.40	0.56	3.38	0.53	0.39	0.696
รวม	3.40	0.46	3.35	0.42	1.11	0.267

จากตาราง 22 แสดงว่า นิสิตที่ศึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยวิธีการแจกแจงความถี่ และนำเสนอในเชิงบรรยาย ดังแสดงในตาราง 23

ตาราง 23 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

วิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล จากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ความถี่ (f)
<u>ด้านเนื้อหาวิชา</u>	
1. รายวิชาขาดความหลากหลาย ท้าสมัย และน่าสนใจ	10
2. รายวิชาที่มีความคล้ายคลึงกันควรบูรณาการเข้าด้วยกัน	7
3. ควรเน้นรายวิชาที่นิสิตสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	5

ตาราง 23 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ความถี่ (f)
<u>ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน</u>	
1. รายวิชาเดียวกันควรมีการสอนและการตัดเกรดที่มีมาตรฐานเดียวกัน	10
2. ในการสอนควรมีสื่อ และอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัยเพื่อดึงดูดความสนใจ	8
3. ควรปรับปรุงซ่อมแซมสื่อ และอุปกรณ์การสอนให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน	4
<u>ด้านอาคารสถานที่</u>	
1. ควรจัดลิฟต์ที่ให้บริการให้เพียงพอกับความต้องการของนิสิต	15
2. ควรจัดห้องเรียนให้เพียงพอกับจำนวนนิสิต	10
3. ควรปรับปรุงห้องน้ำให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและเพียงพอกับจำนวนนิสิต	9
<u>ด้านการวัดและประเมินผล</u>	
1. ควรจัดทำเกณฑ์มาตรฐานในการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน	18
2. ควรมีมาตรฐานในการวัดและประเมินผล และยุติธรรม	12

จากตาราง 23 แสดงว่า นิสิตมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านเนื้อหาหารายวิชา ควรเน้นรายวิชาขาดความหลากหลาย ทันสมัย และน่าสนใจ (f = 10) รายวิชาที่มีความคล้ายคลึงกันควรบูรณาการเข้าด้วยกัน (f = 7) และรายวิชาที่นิสิตสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (f = 5) ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน รายวิชาเดียวกันควรมีการสอนและการตัดเกรดที่มีมาตรฐานเดียวกัน (f = 10) ในการสอนควรมีสื่อ และอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัยเพื่อดึงดูดความสนใจ (f = 8) และควรปรับปรุงซ่อมแซมสื่อ และอุปกรณ์การสอนให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน (f = 4) ด้านอาคารสถานที่ ควรจัดลิฟต์ที่ให้บริการให้เพียงพอกับความต้องการของนิสิต (f = 15) ควรจัดห้องเรียนให้เพียงพอกับจำนวนนิสิต (f = 10) และควรปรับปรุงห้องน้ำให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและเพียงพอกับจำนวนนิสิต (f = 9) และด้านการวัดและประเมินผล ควรจัดทำเกณฑ์มาตรฐานในการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน (f = 18) และควรมีมาตรฐานในการวัดและประเมินผล และยุติธรรม (f = 12)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน วิธีการวิจัย และได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังการสรุปและการอภิปรายผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ กลุ่มสาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และสถานที่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และ 2 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2559 รวมจำนวน 383 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแจงแบบสอบถามกับนิสิต จำนวน 383 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 383 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมข้อคำถามทั้งสิ้นจำนวน 40 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท และตอนท้ายของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.974
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ติดต่อของหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำไปขอความอนุเคราะห์การสำรวจข้อมูลนิสิตชั้นปีที่ 1 และ 2 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อได้รับการอนุมัติจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืน จำนวน 383 ฉบับ จากนั้นจึงตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมดตรวจสอบความถูกต้อง และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยนำมาหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

4.3 ตามความมุ่งหมายการวิจัย ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล วิเคราะห์โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.4 ตามความมุ่งหมายการวิจัย ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม เพศ และสถานที่ที่ศึกษา วิเคราะห์โดยการทดสอบที (t-test) ส่วนตัวแปรกลุ่มสาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

4.5 รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด ในตอนท้ายของแบบสอบถามของนิสิตต่อความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยนำมาสรุปและนำเสนอโดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเห็นด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านเนื้อหารายวิชา และด้านอาคารสถานที่ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน และด้านการวัดและประเมินผล ที่ไม่พบความแตกต่าง

3. นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

5. นิสิตที่ศึกษาสถานที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

การอภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นด้านการเรียนการสอนเป็นสำคัญ มีการเปิดหลักสูตรที่หลากหลายทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งแต่ละสาขาวิชาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปเองได้ และในการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปให้กับนิสิตทุกคนะ ในบางรายวิชามีการจัดอาจารย์ที่หลากหลายรูปแบบ ดังนั้น อาจมีการบริหารจัดการด้านเนื้อหาวิชา

ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์ ด้านสถานที่ และด้านการวัดประเมินผลไม่ตรงตามความต้องการของนิสิต ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับปริญญาตรีได้จัดการเรียนการสอนตามแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์หลัก (Super Strategic Action Plan, SSAP) ในแผนยุทธศาสตร์ 15 ปี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (พ.ศ. 2553-2567) และอัตลักษณ์ของนิสิต มศว เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความพร้อมในการเป็นกำลังคนที่สำคัญของประเทศชาติและพัฒนานิสิตให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2558: ออนไลน์) ดังที่ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 (ราชกิจจานุเบกษา. 2558ก: 5) ได้ให้ความหมายของวิชาศึกษาทั่วไปไว้ว่า เป็นหมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง เข้าใจ และเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น สังคม ศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ ใส่ใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม พร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อมนุษย์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลกซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาผลการวิจัยของ จันทิพร ยะบุญวัน (2554: 61) เรื่องความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดลพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรีด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านเนื้อหารายวิชา จากการศึกษาพบว่านิสิตระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามหาวิทยาลัยได้มีการจัดรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสัมพันธ์เกี่ยวโยงของวิทยาการหลายศาสตร์ ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และภาษา แต่เนื้อหาวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนดอาจขาดความหลากหลาย ไม่ตรงตามความต้องการของนิสิต นิสิตบางส่วนไม่สามารถนำเนื้อหาวิชาดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรกำหนดรายวิชาที่หลากหลายให้นิสิตสามารถเลือกตามความต้องการของนิสิตดังที่ อารัง บัวศรี (2531: 6) กล่าวถึงหลักสูตร ไว้ว่า หมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบขึ้นเพื่อแสดงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้ เช่นเดียวกับ สุมิตร คุณานุภกร (2532: 2) กล่าวถึงหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง โครงการให้การศึกษ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะสอดคล้องกับความต้องการทางการศึกษาที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาผลการวิจัยของ จันทิพร ยะบุญวัน (2554: 61) เรื่องความ

คิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก เช่นเดียวกับ ปัทมาสน์ บุญทรง (2555: 127) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน จากการศึกษาพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยมีการใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจและส่งเสริมให้นิสิตเกิดการเรียนรู้และฝึกทักษะการแก้ปัญหาและการแสวงหาความรู้ตามหลักทฤษฎี เน้นการสอนที่ให้นิสิตมีส่วนร่วม แต่กิจกรรมที่มหาวิทยาลัยกำหนดอาจขาดความหลากหลายและไม่ตรงความต้องการของนิสิต ขาดความทันสมัย ดังที่ ทิศนา แหมมณี (2545: 4-5) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ของการเรียนการสอนที่ได้รับการจัดไว้ให้มีความสัมพันธ์และส่งเสริมกันอย่างเป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เช่นเดียวกับ สุภานี ธรรมเมธา (2539: 29) ได้กล่าวถึงสื่อการสอน หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยนำและถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนหรือแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียนทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนที่ตั้งใจ เช่นเดียวกับ อุทุมพร จามรมาน (2541: 1-2) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนไว้ว่า การเรียนการสอนเป็นงานที่ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ การสอนที่ดีคือการสอนที่นักศึกษาเรียนได้ดี มีวินัยในการเรียน มีกระบวนการคิดวิเคราะห์และสามารถสื่อสารกับคนอื่นได้ อีกทั้งรับรู้ข่าวสาร ความรู้ กรองข่าวสาร และความรู้เหล่านั้นได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาผลการวิจัยของ จันทิพร ยะบุญวัน (2554: 60-61) เรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในด้านการบริหารจัดการมีความเหมาะสมในระดับมาก เช่นเดียวกับ ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2549: 73) เรื่อง การประเมินหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในด้านการบริหารจัดการมีความเหมาะสมในระดับมาก

1.3 ด้านอาคารสถานที่ จากการศึกษาพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยมีการจัดระบบการรักษาความสะอาดของอาคาร ห้องน้ำ และอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานแล้ว แต่หอสมุดยังมีหนังสือ ตำรา วารสาร

ทางวิชาการสำหรับให้นิสิตศึกษาค้นคว้าไม่ความหลากหลายและไม่เพียงพอกับความต้องการของ นิสิต ดังที่ สุเทพ ทองประดิษฐ์ (2551: 22) ได้กล่าวถึงอาคารสถานที่ไว้ว่า อาคาร หมายถึง สิ่งก่อสร้างภายในโรงเรียนอันเป็นที่ที่ใช้ในการเรียนการสอน และการปฏิบัติกิจกรรมอื่นๆ แบ่งเป็น อาคารเรียน และอาคารประกอบ ส่วนสถานที่ หมายถึง สถานที่ที่ใช้กระทำอย่างอื่นนอกเหนือจาก การเรียนการสอน เช่นเดียวกับ ประดิษฐ์ คุณรัตน์ (2539: 3) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญเกี่ยวกับการ ดำเนินงานเกี่ยวกับสถานที่ และสิ่งแวดล้อม ไว้ว่าอาคารเรียน ควรเป็นอาคารถาวรใช้ได้ทุก ฤดูกาล ถูกลักษณะ จำนวน และขนาดอาคารเรียนควรเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน ห้องเรียนควรอยู่ ในสภาพที่ใช้การได้ เป็นสัดส่วนเรียบร้อย มีอุปกรณ์ครุภัณฑ์ประจำห้องครบครัน และอยู่ในสภาพดี ควรปราศจากเสียง ฝุ่น กลิ่น คว้น และมลภาวะอื่นๆ แสงสว่างพอเหมาะ และขนาดห้องเรียน เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน สถานศึกษาควรต้องมีอาคารประกอบและห้องพิเศษ เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล โดยห้องเหล่านี้ต้องมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามหลักสูตรและกิจกรรมพิเศษ บริเวณ สถานศึกษา ควรคำนึงถึงสภาพความปลอดภัยของผู้เรียน ตกแต่งบริเวณให้สวยงามร่มรื่น เหมาะใน การจัดกิจกรรม และเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาต้องให้ สอดคล้องกับความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ และความต้องการทางด้านการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ ศึกษาผลการวิจัยของ ปัทมาสน์ บุญทอง (2555: 127-129) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนการ สอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามความคิดเห็นของ นักศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในด้านอาคาร สถานที่มีความเหมาะสมในระดับมาก เช่นเดียวกับ จันทิพร ยะบุญวัน (2554: 60) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในด้านการบริหารจัดการ มีความเหมาะสมในระดับมาก

1.4 ด้านการวัดและประเมินผล จากการศึกษาพบว่านิสิตระดับปริญญาตรีมีความเห็น ด้วยกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยมีการวัดและประเมินผลการเรียนโดยใช้ข้อสอบ แบบอัตนัยและแบบปรนัยเพื่อวัดการคิดวิเคราะห์และให้ครอบคลุมตามเนื้อหาวิชาที่เรียน แต่นิสิตมี ความคิดเห็นว่าเกณฑ์การวัดและประเมินผลในแต่ละด้านยังขาดความชัดเจน ดังที่ อุทุมพร จามรมาน (2541: 13) ได้กล่าวถึงด้านการวัดและประเมินผลไว้ว่า การวัดผลเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับสู่ทั้งตัว นักศึกษาและอาจารย์ว่านักศึกษายังบกพร่องในจุดใดบ้าง เช่นเดียวกับ ไพศาล หวังพานิช (2545: 3) ได้กล่าวถึงด้านการวัดและประเมินผลไว้ว่า การวัดเป็นกระบวนการสืบค้นหารายละเอียดหรือจำนวน ปริมาณเกี่ยวกับสมบัติ หรือ คุณลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยวิธีการ หรือเครื่องมือเป็นหลัก ในการวัดส่วนการประเมินผล เป็นกระบวนการพิจารณาตัดสิน ลงสรุปเกี่ยวกับสมบัติ หรือ คุณลักษณะ

ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ผลที่ได้จากการวัด และอาศัยเกณฑ์ในการตัดสินพิจารณา การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการต่อเนื่องกัน โดยเริ่มด้วยการวัดแล้วนำผลจากการวัดไปทำการประเมินตัดสินตามเกณฑ์ และดูผลพินิจต่อไป ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาผลการวิจัยของ จันทิพร ยะบุญวัน (2554: 55) เรื่องความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในด้านการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมในระดับมาก เช่นเดียวกับ มณี ช้างเผือก (3539: 63) เรื่อง การจัดการเรียนการสอนวิชา พื้นฐานทั่วไปในหลักสูตรปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ตามทัศนะของอาจารย์และ นักศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในด้านการวัดและ ประเมินผลมีความเหมาะสมในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชา ศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปี กลุ่มสาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และสถานที่ที่ศึกษา พบว่า

2.1 นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านการจัดการ เรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล และ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนิสิตชายและนิสิตหญิงมีความต้องการความรู้ด้านเนื้อหารายวิชา และ ความ ต้องการด้านอาคารสถานที่ที่ต่างกัน ซึ่งมหาวิทยาลัยวางแผนให้นิสิตชายและนิสิตหญิงทุกคนต้องเข้า เรียนวิชาศึกษาทั่วไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดในแต่ละภาคและแต่ละปีการศึกษา การเข้าเรียน การ ทำกิจกรรมการเรียนการสอน การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม ทำรายงาน โครงการการนำเสนองานเหมือนกัน ดังที่ โสภภาพรรณ ตันตยาคม และสมบัติ วัจนะสาลิกากุล (2523: 71) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อ การจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปด้านเพศไว้ว่า ชายและหญิงได้รับการอบรมและปฏิบัติ คล้ายคลึงกันมีโอกาสในการแสดงออกเท่ากัน จึงส่งผลให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ธวัชรัตน์ พลเจริญ (2546: 78) เรื่องการศึกษาทัศนะของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขา ศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ พบว่า นิสิตชาย และนิสิตหญิงมีทัศนะต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมทุกด้านและในแต่ละด้านแตกต่างกัน เช่นเดียวกับ อรุณวัฒนา ชินพันธ์ (2548: 66) เรื่องการศึกษาทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนระบบกลุ่มใหญ่วิชา การศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีทัศนะต่อการเรียน การสอนระบบกลุ่มใหญ่วิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาโดยรวมและแต่ละ ด้านแตกต่างกัน

2.2 นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา วิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 โดยธรรมชาติของนิสิต แต่ละกลุ่มสาขาวิชา มีคุณลักษณะและความถนัดที่แตกต่างกัน บางกลุ่มสาขาวิชา มีความถนัดด้าน การคิดวิเคราะห์ บางกลุ่มสาขาวิชา มีความถนัดด้านภาษา บางกลุ่มสาขาวิชา มีความถนัดด้านศิลปะ นิสิตแต่ละกลุ่มสาขาวิชา มีความสนใจและความถนัดที่แตกต่างกัน แต่เนื้อหารายวิชากำหนดให้นิสิต ทุกคนต้องเรียนในรายวิชาเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน ทำให้นิสิตมีมุมมองที่แตกต่างกัน ดังที่ วิชัย ดิษฐระ (2535: 103) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปด้านกลุ่ม สาขาวิชาไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนควรจัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นความ แตกต่างของแต่ละบุคคลจำเป็นต้องอาศัยกลวิธีการเรียนการสอนหลายรูปแบบอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะ ช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530: 59-60) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านการเรียนการสอน ความรู้ของผู้สอน บรรยากาศต่อ การเรียนการสอนจะเป็นตัวสนับสนุนพัฒนาการของนักศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นบุคลิกภาพและอุปนิสัยของนักศึกษาแต่ละคนมีส่วนทำให้นักศึกษามีความคิดเห็น แตกต่างกันไป นอกจากนี้บางรายวิชา มีการจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่มย่อยจะมีอาจารย์ผู้สอนหลายคน อาจารย์แต่ละท่านย่อมมีบุคลิกภาพ คุณลักษณะ เทคนิควิธีการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์การสอน วิธีการวัดและประเมินผล การดูแลเอาใจใส่นักศึกษาที่แตกต่างกัน นักศึกษา แต่ละกลุ่มจึงได้รับความรู้และประสบการณ์ต่างๆ จากอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกัน รวมถึงสภาพ ห้องเรียนแต่ละห้องที่แตกต่างกัน ซึ่งบางห้องอาจอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ อุปกรณ์ภายในห้องอยู่ใน สภาพที่ใช้งานได้ดี บางห้องอาจมีอุปกรณ์บางอย่างภายในห้องเรียนอยู่ในสภาพชำรุด จึงส่งผลให้ นักศึกษามีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสอดคล้องกับ กิ่งแก้ว เขี่ยมแจ่ม (2542: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุขมหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษาใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและ ประเมินผล พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีทัศนะต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนของ คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุขมหาเมฆ โดยรวมและในแต่ละ ด้านแตกต่างกัน

2.3 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 3 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนิสิตมีความรู้พื้นฐานจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่เท่ากัน ทำให้นิสิตมีความรู้ความสามารถ และความถนัดไม่เท่ากัน ทำให้นิสิตมีมุมมองที่แตกต่างกัน ดังที่ ทองเรียน อมรัชกุล (2525: 39) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า นิสิตเมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยเพื่อความสำเร็จในเชิงวิชาการ มีความสนใจศึกษาหาความรู้ ความคิดต่างๆ ทำให้นิสิตสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพทางวิชาการและอาจารย์ผู้สอนได้ง่าย สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาผลการวิจัยของ ปัทมาสน์ บุญทรง (2555: 126-127) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมพัทธ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับนักศึกษาทุกคนเท่าเทียมกันไม่ว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง ระดับปานกลาง หรือระดับต่ำ

2.4 นิสิตที่ศึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 4 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยมีการจัดการเรียนการสอนทั้งที่ประสานมิตร และองครักษ์ ซึ่งนิสิตที่เรียนอยู่ที่ องครักษ์ อาจจะมีปัญหาเรื่องการเดินทาง และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มีไม่เพียงพอ จึงทำให้เกิดความคิดที่แตกต่างกันระหว่างนิสิตที่เรียนที่ ประสานมิตร และองครักษ์ ดังที่ วิจิตร วรุตบางกูร (2542: 45) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมด้านสถานที่ไว้ว่า มีผลต่อการรับรู้และการพัฒนาในด้านต่างๆ ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ถ้านักศึกษาเห็นสภาพแวดล้อมดีและเหมาะสมจะก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อสถาบัน โดยจะมีความพยายามและตั้งใจศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ต่างๆ อยู่ในสถาบันต่อไปจนสำเร็จการศึกษา เช่นเดียวกับ วิจิตร วรุตบางกูร (2542: 150-157) ได้กล่าวถึงการวางแผนและการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ว่าต้องคำนึงความสมดุลของปัจจัย 4 ประการ คือ การจัดบริเวณเพื่อการเรียนรู้ แสง สี การมองเห็น และแสงสว่าง เนื่องจากแสงสว่างมีบทบาทสำคัญในการสื่อความรู้ เสียง เสียงภายในห้องเรียนเป็นสิ่งจำเป็นมาก เสียงดังรบกวนจากบริเวณรอบๆ หรือ ภายนอกห้องเรียน จึงทำให้รู้สึกรำคาญ หงุดหงิด เครียด กระวนกระวายใจและเหน็ดเหนื่อย เสียงรบกวนจะเป็นอุปสรรคต่อ

ความเข้าใจในการสื่อความหมายระหว่างอาจารย์และนักศึกษา การพูดให้ดังเพื่อแข่งกับเสียงรบกวนต่างๆ อาจทำให้เหนื่อยและเครียดได้ และอุณหภูมิและการถ่ายเทอากาศ ในกระบวนการปัจจัยแวดล้อมในสถานศึกษาทั้งหมด สิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดความสะดวกสบายทางร่างกาย คือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับอุณหภูมิและความชื้นในอากาศ แต่ในปัจจุบันมนุษย์เราก็สามารถควบคุมอากาศและปรับระดับอุณหภูมิความร้อนหนาวได้ตามความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ อโนชา สิมพา (2553: 26) ได้ศึกษา ทักษะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย และกล่าวถึง สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ไว้ว่า สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับลักษณะและสภาพของอาคารสถานที่ต่างๆ มีอิทธิพลต่อนักศึกษาทุกคน การสร้างสภาพแวดล้อมภายในสถาบันมีส่วนสัมพันธ์กับทัศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านเนื้อหารายวิชา จากผลการศึกษาพบว่า วิชาศึกษาทั่วไปในแต่ละหมวดควรมีรายวิชาที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีการทบทวนเนื้อหาวิชาของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ควรสอดแทรกรายวิชาที่มีลักษณะเป็นการบูรณาการกับเนื้อหาวิชาอื่นๆ ตามความสนใจของนิสิตที่เป็นประโยชน์และนิสิตสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน จากผลการศึกษาพบว่า มีจำนวนคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้นข้อมูลให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน มีการเรียนรู้นอกสถานที่ มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อคอมพิวเตอร์ตลอดจนสนับสนุนให้มีการวางระบบอินเทอร์เน็ตไร้สายสำหรับเชื่อมต่อกับมือถือหรือคอมพิวเตอร์แบบพกพาของนิสิตให้เพียงพอกับความต้องการ เพื่อให้นิสิตสามารถสืบค้นข้อมูลต่างๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว และสนับสนุนงบประมาณการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการเรียนรู้นอกสถานที่ที่จะสร้างประสบการณ์ใหม่ๆ ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียนให้กับนิสิต

3. ด้านอาคารสถานที่ จากผลการศึกษาพบว่า หอสมุดมีหนังสือ ตำรา วารสารทางวิชาการที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในแต่ละรายวิชาอย่างเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อหนังสือ ตำรา วารสารทางวิชาการเพิ่มเติมให้เพียงพอกับความต้องการของนิสิต และสนับสนุนให้มีการสร้างห้องสมุดเฉพาะตามคณะต่างๆ เพื่อเป็นทางเลือกให้นิสิตมีแหล่งสืบค้นข้อมูลได้หลากหลาย

4. ด้านการวัดและประเมินผล จากผลการศึกษาพบว่า มีการออกข้อสอบวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชาที่ครอบคลุมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน และมีเกณฑ์การวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชามีความชัดเจน มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีการวางนโยบายหรือหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาให้ครอบคลุมเนื้อหาและให้มีมาตรฐานเดียวกัน โดยมีการประกาศใช้และเผยแพร่อย่างชัดเจนและแจ้งให้นิสิตรับทราบหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป ตามบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน
2. ควรศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและเอกชน เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมมาปรับใช้กับหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บรรณานุกรม

- กิ่งแก้ว เอี่ยมแฉล้ม. (2542). สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุขมหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2540). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- กิตติพร ไชยประการ; และ กฤตยา ไชยศิริมงคล. (2546). ความคิดเห็นของบัณฑิตมหาวิทยาลัย
อุบลราชธานีต่อวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. สืบค้นเมื่อวันที่
10 ธันวาคม 2558, จาก http://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php
- จันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง. (2545). สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทิพร ยะบุญวัน. (2554). ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป
หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: อลิ้นแอส.
- ชมพันธุ์ ญูชรรณ. (2530). เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชุติมา สุวรรณทะ. (2540). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนกระบวนวิชาในหมวดวิชาศึกษา
ทั่วไปของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). เชียงใหม่:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ฐานิย์ ธรรมเมธา. (2539). สื่อการศึกษาเบื้องต้น. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2532). ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ
ปริญญาตรี พ.ศ. 2532. กรุงเทพฯ: กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย.
- (2538). รายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง วิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรระดับ
ปริญญาตรี. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.
- (2543). การวัดและประเมินผลระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- (2544). การเสริมสร้างความเข้มแข็งสู่คุณภาพการจัดการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
ครั้งที่ 2. ใน เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ:
สำนักกิจการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.

- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2546). รายงานการวิจัยติดตามผลการดำเนินการจัดการศึกษา
 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ:
 สำนักกึ่งกลางสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.
- ทองเรียน อมรัชกุล. (2525). การบริหารกิจการนิสิต: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:
 จงเจริญการพิมพ์.
- ทัศนีย์ ศรีธาร. (2544). ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
 หลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
 สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
 ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2535). หลักสูตรและการจัดการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
 วิทยาลัยครูธนบุรี.
- ทศนา เขมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
 พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- (2548). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:
 สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชรัตน์ พลเจริญ. (2546). ทัศนะของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาศิลปศึกษา
 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา).
 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธำรง บัวศรี. (2531). ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ: เอร่าวันการพิมพ์.
- (2542). ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- นาราวดี ศิริโรจน์. (2543). ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของ
 วิทยาลัยนาฏศิลป์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิพนธ์ คันทะเสวี. (2537). ปรัชญาเชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับวิชาศึกษาทั่วไป. ใน เอกสารประกอบการ
 สัมมนาวิชาศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2559. (2560, 27 พฤษภาคม).
 สัมภาษณ์โดย เบญจวรรณ เกสร ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- นินรุช ภาชนะทิพย์; และ คนอื่นๆ. (2550). การติดตามผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอน
 วิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สืบค้นเมื่อวันที่
 10 ธันวาคม 2558, จาก http://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php

- บวร เทศารินทร์. (2554). *การศึกษา: นานาวิธีสอน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2559, จาก <http://school.obec.go.th>
- บัณฑิต ถนอมชาติ. (2547). *แนวโน้มรูปแบบหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในทศวรรษหน้า*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ปทีป เมธาคุณวุฒิ. (2544). *หลักสูตรอุดมศึกษา: การประเมินและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: นิชินแอต เวอร์ไทซิง กรุ๊ป.
- ประดิษฐ์ คุณรัตน์. (2539). *การวางแผนอาคารสถานที่*. กรุงเทพฯ: ศูนย์เอกสารตำรา คณะศึกษาศาสตร์ (บางเขน) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประดิษฐ์ มีสุข. (2535). *หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ใน *เอกสารประกอบการประชุมสภาวิชาการ และประชุมอาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไป*. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้.
- ปริศนา ชัยดวง; และ คนอื่นๆ. (2551, เมษายน-มิถุนายน). *การประเมินหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 14(2): 289-306.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2545). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปัทมาสน์ บุญทรง. (2555). *การจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เปรมจิตต์ แทนสถิตร์; และ เรวัติ วัฒนานุกุลกิจ. (2540). *เทคนิคการสอนแบบ Participatory Problem-Based Approach กับวิชาการศึกษาทั่วไปซึ่งมีลักษณะสหศาสตร์*. ใน *เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาศึกษาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2535). *การศึกษาในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยกำลังอำนาจแห่งชาติ*. ใน *เอกสารประกอบการบรรยาย*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- พนม หวัดสว่าง. (2542). *ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- พระพรหมคุณาภรณ์. (2550). *การศึกษาเพื่อสร้างบัณฑิตหรือการศึกษาเพื่อเพิ่มผลผลิต*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์; และ คณะ. (2543). *การปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา: การพัฒนาการเรียนรู้อยู่ในระดับปริญญาตรี*. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.

- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2549). รายงานการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป
ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานจัดการศึกษาทั่วไป
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2550). หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป หลักการและวิธีดำเนินการ. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล หวังพานิช. (2545). การวัดและประเมินผลการเรียน. ใน เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ.
กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มณี ช้างเผือก. (2539). การจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นบ้านทั่วไปในหลักสูตรปริญญาตรีของ
สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา. ปรินญาณพนธ์
กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2530). หลักสูตรและคู่มือการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2530.
กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- (2542). คู่มือหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป (พ.ศ. 2542). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2558). ประวัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2558,
จาก <http://www.swu.ac.th/history.php>
- ราชกิจจานุเบกษา. (2548). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ
ปริญญาตรี พ.ศ. 2548. เล่มที่ 122 ตอนพิเศษ 39ง. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- (2558ก). เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- (2558ข). แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา 2558. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- ล้วน สายยศ; และ อังคนา สายยศ. (2543). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
ชมรมเด็ก.
- วรรณ ลิ้มอักษร. (2551). จิตวิทยาการศึกษา. สงขลา: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วรารักษ์ สามโกศล. (2551, มกราคม-เมษายน). บทสรุปสำหรับผู้บริหาร การสัมมนาเรื่อง ศึกษาทั่วไป
เพื่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม. วารสารศึกษาทั่วไป ม.ขอนแก่น. 1(1): 8-12.

- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). *อุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2544). *การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตร วรุตบางกูร. (2542). *การวางแผนผังพัฒนาและพัฒนาสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ขนิษฐการพิมพ์.
- วิจิตร ศรีธำณ. (2518). *หลักการอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วิชัย ดิสสระ. (2535). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- วิทย์ วิศทเวทย์. (2542). *แนวการจัดหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- วินุ ทองพวง. (2542). *การศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพ ตามทัศนะของอาจารย์
และนักศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีเพ็ญ ศุภพิทยาตุล. (2551, มกราคม-เมษายน). ศาสตร์ในการสร้างคนดีให้แผ่นดิน.
วารสารศึกษาทั่วไป ม.ขอนแก่น. 1(1): 10.
- ศรีลา บุญระหงส์. (2544). *ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพต่อรายวิชาในหมวดวิชา
ศึกษาทั่วไป*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2525). *ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- สมบุญ สมนวนาติ. (2534). *เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน ตำราเอกสารวิชาการ ฉบับที่ 41*.
กรุงเทพฯ: ภาควิชาพัฒนาตำราและเอกสารทางวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฝึกหัดครู.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการจัดทำ
แนวทางปฏิรูปการศึกษา
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *อภิธานศัพท์การประกันคุณภาพการศึกษา*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- . (2556). *แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2543). *ประมวลเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัย
และหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2543*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานวัดกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2552). *หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานวัดกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- (2557, ตุลาคม-กันยายน). รายงานประจำปี สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีงบประมาณ 2557. กรุงเทพฯ: สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2558). ความเป็นมาของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2558, จาก <http://ilc.swu.ac.th/Default.aspx?tabid=6942>
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา. (2549). มาตรฐานอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2543). ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา. ส่วนวิจัยและพัฒนาสำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สีปพนธ์ เกตุทัต. (2543). แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ: ปรัชญาหลัก กรอบความคิดและเจตนารมณ์. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุทัศน์ย์ ขอมธิดา. (2552). ความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยและสาขาวิชา การปกครองท้องถิ่นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตปริญญาของวิทยาลัยชุมชน อุทัยธานี. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุเทพ ทองประดิษฐ์. (2551). การบริหารโรงเรียนเชิงปฏิบัติ. มหาสารคาม: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สุปรียา หิรัญโร. (ม.ป.ป.) การวางแผนด้านอาคารและสภาพแวดล้อม. (เอกสารประกอบคำสอน). ชลบุรี: ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาพ ณ นคร; และ จินตนา กนกปรารถ. (2551). ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตร พ.ศ. 2548 ที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2549. รายงานการวิจัย. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาพ ณ นคร. (2551, มกราคม-เมษายน). ศาสตร์ในการสร้างคนดีให้แผ่นดิน. วารสารศึกษาทั่วไป ม.ขอนแก่น. 1(1): 10.
- สุมิตร คุณานุกร. (2532). หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์. (2537). การศึกษาทั่วไป: เรียนอะไร-ทำไมต้องเรียน. ใน เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2541). การศึกษาทั่วไป: เรียนอะไร-ทำไมต้องเรียน. ชลบุรี: วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสริมศรี ไชยศร. (2539). พื้นฐานการสอน. เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

โสภภาพรรณ ตันตยาคม; และ สมบัติ วัจนะสาธิตากุล. (2523). *ลักษณะนิสัยระดับอุดมศึกษาและแนวโน้ม*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

อโนชา สิมพา. (2553). *ทักษะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย*. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อรวัฒนา ชินพันธ์. (2548). *การศึกษาทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนระบบกลุ่มใหญ่ วิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮาส์.

อุทุมพร จามรมาน. (2541). *สอนไปทำไม?: เทคนิคการสอนและวัดผลระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุไรพรรณ เจนาณิชยานนท์; วุฒิพลษ์ ทองก้อน; และ สิริสรณ์ ทิพทวี. (2549). *การประเมินหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

Cronbach, Lee J. (1984). *Essentials of Psychological Testing*. 3th ed. New York: McGraw-Hill.

Edward, Allen L. (1987). *Statistical Analysis*. 2th ed New York: Rinehart.

Ferguson, George A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. 5th ed. Tokyo: McGraw Hill.

Likert, R.A. (1932). *Technique for the Measurement of Attitudes*. Archiver of Psychological. Publisher not identified.

Mayhew Lewis B. (1967). *Higher Education in the Revolutionary Decade*. Berkley: Mc Cutchan Publishing Corporation.

The Carnegie Foundation for the Advancement of Teaching. (1978). *Missions of the College Curriculum*. A Contemporary Review with Suggestions. San Francisco: Jossey-Bass.

Yamane Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd. New York: Haper; & Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำสั่งแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่ ๔๑๗/๒๕๕๙
เรื่อง แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

เพื่อให้การทำปริญญาโทดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 และมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2541 และคำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ 3457/2558 ลงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2558 เรื่อง การมอบอำนาจของอธิการบดีให้ผู้บริหารปฏิบัติราชการแทน

แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท ดังนี้

อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

โดยมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและควบคุมดูแลการทำปริญญาโท นางสาวเบญจวรรณ เกษร ระดับปริญญาโท รหัสประจำตัว 55199130306 หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา)

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 18 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2559 เป็นต้นไปจนสิ้นสุดสำเร็จการศึกษา

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2559

ดร.สุวิทย์ โยเหลา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ โยเหลา)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพัฒนศึกษาศาสตร์

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา/สอบเค้าโครงปริญญานิพนธ์

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ 454/2559

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา/สอบเค้าโครงปริญญานิพนธ์

เพื่อให้การทำปริญญานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 และมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2541 และคำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ 3457/2558 ลงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2558 เรื่อง การมอบอำนาจของอธิการบดีให้ผู้บริหารปฏิบัติราชการแทน แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา/สอบเค้าโครงปริญญานิพนธ์ของ นางสาวเบญจวรรณ เกษรหัสประจักษ์ ประจําตัว 55199130306 หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) ดังนี้

1. อาจารย์ ดร.สุพร	ตั้งสมรพงษ์	ประธาน
2. อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์	โปณะทอง	กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)
3. อาจารย์ ดร.จุฑาพล	ยงศรี	กรรมการ
4. อาจารย์ ดร.ราชันย์	บุญธิมา	กรรมการ
5. อาจารย์ ดร.ประวิศรา	ธโนศวรย์	กรรมการและเลขานุการ

กำหนดพิจารณาสอบเค้าโครงปริญญานิพนธ์ วันที่ 29 มีนาคม 2559 เวลา 09.30 น. สถานที่สอบ อาคาร 14 ชั้น 3 ห้องประชุมสาขาวิชาการอุดมศึกษา

คณะกรรมการมีหน้าที่ดังนี้

1. พิจารณาความรู้ความสามารถของนิสิตในการเสนอเค้าโครงปริญญานิพนธ์ โดยประเมิน ความสำคัญ และที่มาของการทำวิจัย การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ความเหมาะสมของกระบวนการทำวิจัย ความเป็นไปได้ของการทำวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตลอดจน การนำเสนอและตอบคำถาม
2. ประธานกรรมการทำหน้าที่ควบคุมการสอบให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2554 สรุปผลการพิจารณาตามมติของคณะกรรมการสอบ พร้อมส่งรายงานผลการพิจารณาฯ (บว.412)และเค้าโครงปริญญานิพนธ์ที่ได้รับการแก้ไขตาม คำแนะนำของกรรมการ (ถ้ามี) ให้กับบัณฑิตวิทยาลัยภายใน 15 วันทำการหลังสอบ
3. ประธานกรรมการ และกรรมการ ติดตามการแก้ไขเค้าโครงปริญญานิพนธ์ตามคำแนะนำของกรรมการสอบ (ถ้ามี) และควบคุมการจัดทำรูปเค้าโครงปริญญานิพนธ์ให้เป็นไปตามรูปแบบที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 24 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2559 เป็นต้นไปจนเสร็จสิ้นหน้าที่ของกรรมการเมื่อนิสิตสำเร็จ การศึกษา

สั่ง ณ วันที่ ๘ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2559

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุจฎิ โยเหลา)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป
สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารและอาจารย์ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยให้เหมาะสมและตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามรูปแบบของ ไคเคิร์ท และในส่วนท้ายของข้อคำถาม แต่ละด้านเป็นคำถามปลายเปิดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3. กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามสภาพความเป็นจริง ตามความคิดเห็นของท่านและโปรดตอบข้อคำถามทุกข้อ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้

นางสาวเบญจวรรณ เกษร

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. คณะที่ศึกษา

กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

☐ คณะมนุษยศาสตร์

☐ คณะสังคมศาสตร์

☐ คณะศึกษาศาสตร์

☐ คณะศิลปกรรมศาสตร์

☐ วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย

กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

☐ คณะวิทยาศาสตร์

☐ คณะวิศวกรรมศาสตร์

☐ วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม

☐ วิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน

☐ คณะเศรษฐศาสตร์

☐ คณะเทคโนโลยีนวัตกรรมการผลิตภัณฑ์

☐ คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม

กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

☐ คณะพยาบาลศาสตร์

☐ คณะแพทยศาสตร์

☐ คณะเภสัชศาสตร์

☐ คณะทันตแพทยศาสตร์

☐ คณะกายภาพบำบัด

☐ คณะพลศึกษา

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

☐ คะแนนเฉลี่ยสะสมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.00

☐ คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.01-3.00

☐ คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.01-4.00

4. สถานที่ที่ศึกษา

☐ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

☐ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียวเท่านั้น โดยพิจารณาจากค่าน้ำหนักคะแนนดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหาวิชา					
1. วิชาศึกษาทั่วไปในแต่ละหมวดวิชามีรายวิชาที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ					
2. จุดมุ่งหมายของรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปกำหนดไว้อย่างชัดเจน					
3. มีการชี้แจงรายละเอียดของรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและแผนการเรียนให้ผู้เรียนทราบ					
4. รายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจถึงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคมและทางวัฒนธรรม					
5. รายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสัมพันธ์เกี่ยวโยงของวิทยาการในด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และภาษา					
6. การกำหนดจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีความเหมาะสม					
7. มีการกำหนดเนื้อหาแต่ละรายวิชาศึกษาทั่วไปอย่างเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิตของวิชานั้นๆ					
8. มีการกำหนดเนื้อหาแต่ละรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่มีความทันสมัย					

ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
9. มีการกำหนดเนื้อหาแต่ละรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้					
10. มีการกำหนดเนื้อหาวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่มีลักษณะเป็นการบูรณาการกับเนื้อหาจากรายวิชาอื่นๆ					
ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน					
1. มีการกำหนดผู้สอนที่มีความรู้และความสามารถเหมาะสมกับรายวิชาที่สอน					
2. ผู้สอนเรียบเรียงเนื้อหาของรายวิชาที่สอน อย่างชัดเจน					
3. ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชา					
4. มีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจและส่งเสริมให้นิสิตเกิดการเรียนรู้					
5. มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการฝึกทักษะการแก้ปัญหาและการแสวงหาความรู้ตามหลักทฤษฎี					
6. มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของนิสิต					
7. มีการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความแตกต่างของนิสิต					
8. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการเรียนรู้นอกสถานที่ เพื่อให้นิสิตมีความรู้และประสบการณ์ตรงในเรื่องที่ศึกษา					
9. มีสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เหมาะสมและทันสมัยกับเนื้อหาของรายวิชา					
10. มีจำนวนคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นข้อมูลเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน					
ด้านอาคารสถานที่					
1. ขนาดของห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา					
2. การจัดสภาพห้องเรียนในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม					
3. มีการจัดห้องปฏิบัติการที่เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน					

ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
4. ห้องเรียนมีแสงสว่างและอุณหภูมิที่เหมาะสมและถ่ายเทอากาศได้ดี					
5. ห้องเรียนมีระบบการเก็บเสียงที่ดีปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก					
6. หอสมุดมีหนังสือ ตำรา วารสารทางวิชาการและคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในแต่ละรายวิชาอย่างเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน					
7. มีการจัดสภาพแวดล้อม ปรับภูมิทัศน์ และพัฒนาสุนทรียภาพโดยรวมที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
8. มีการรักษาความสะอาดของอาคาร และจัดเก็บขยะอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย					
9. มีการดูแลรักษาความสะอาดของห้องน้ำและอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน					
10. มีการจัดสถานที่สำหรับการติดต่อและนั่งพักผ่อนที่เพียงพอ มีป้ายบอกทาง และมีจุดให้บริการต่างๆ ที่ชัดเจน					
ด้านการวัดและประเมินผล					
1. ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดและประเมินผลก่อนการเรียนการสอน					
2. มีการออกข้อสอบวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชาที่ครอบคลุมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน					
3. เกณฑ์การวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชามีความชัดเจน					
4. มีวิธีการวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชาสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชานั้น					
5. มีการวัดและประเมินผลการเรียนโดยใช้ข้อสอบแบบอัตนัยเพื่อวัดการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน					
6. มีการวัดและประเมินผลการเรียนโดยใช้ข้อสอบแบบปรนัยเพื่อวัดความครอบคลุมตามเนื้อหาวิชา					
7. ปริมาณข้อสอบในแต่ละรายวิชาเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้ในการสอบ					
8. มีวิธีการให้คะแนนเพื่อวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชา					

ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพศึกษาทั่วไป	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
9. มีหลักฐานการให้คะแนนและเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ตรวจสอบได้					
10. มีการประกาศเกรด/ผลการเรียนเป็นไปตามวัน เวลาที่กำหนด					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

***** ขอขอบคุณค่ะ *****

ภาคผนวก ง

หนังสือเชิญและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15644

ที่ ศธ 0519.12/ 5 ๓ 4 5 วันที่ ๒1 กันยายน 2559

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวเบญจวรรณ เกษร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.จตุพล ยงคร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 096 151 6424

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวเบญจวรรณ เกษร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

พิตรัง ๑ -

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15644

ที่ ศธ 0519.12/ 5 ๖๔๔

วันที่ ๙ กันยายน 2559

เรื่อง ขออนุญาตลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้

เนื่องด้วย นางสาวเบญจวรรณ เกษร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 096 151 6424

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวเบญจวรรณ เกษร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ศาสตราจารย์ ดร. จิตต์ภิญญา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 6918/ 06.35

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

16 กุมภาพันธ์ 2560

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

เนื่องด้วย นางสาวเบญจวรรณ เกษร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.ประภาศรี พรหมประกาย เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวเบญจวรรณ เกษร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 096 151 6424

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. ชื่อ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จตุพล ยงศรี
ตำแหน่ง: อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการอุดมศึกษา
สังกัด: สาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตต์วิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา
ตำแหน่ง: รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้
สังกัด: สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ: อาจารย์ ดร. ประภาศรี พรหมประกาย
ตำแหน่ง: อาจารย์ประจำ สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา
สังกัด: สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ภาคผนวก จ

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

อำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม “ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาชีพศึกษาทั่วไป ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ”

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	5.34	21	2.84
2	4.08	22	3.61
3	4.60	23	7.30
4	3.19	24	6.25
5	3.22	25	3.47
6	2.00	26	7.28
7	2.96	27	3.87
8	9.30	28	6.39
9	6.09	29	6.39
10	13.00	30	4.18
11	4.48	31	7.12
12	4.03	32	3.53
13	4.75	33	2.37
14	2.69	34	6.49
15	4.05	35	6.32
16	5.19	36	3.05
17	4.41	37	3.43
18	5.66	38	3.71
19	6.32	39	3.60
20	3.31	40	3.35

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .974

ภาคผนวก จ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			รวม	เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านเนื้อหาวิชา					
1. วิชาศึกษาทั่วไปในแต่ละหมวดวิชามีรายวิชาที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ	1	1	1	3	1.00
2. จุดมุ่งหมายของรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปกำหนดไว้อย่างชัดเจน	1	1	1	3	1.00
3. มีการชี้แจงรายละเอียดของรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและแผนการเรียนให้ผู้เรียนทราบ	1	1	1	3	1.00
4. รายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจถึงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคมและทางวัฒนธรรม	1	0	1	2	0.67
5. รายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสัมพันธ์เกี่ยวโยงของวิทยาการในด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และภาษา	1	0	1	2	0.67
6. การกำหนดจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีความเหมาะสม	1	1	1	3	1.00
7. มีการกำหนดเนื้อหาแต่ละรายวิชาศึกษาทั่วไปอย่างเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิตของวิชานั้นๆ	1	-1	1	2	0.67
8. มีการกำหนดเนื้อหาแต่ละรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่มีความทันสมัย	1	0	1	2	0.67
9. มีการกำหนดเนื้อหาแต่ละรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้	1	0	1	2	0.67
10. มีการกำหนดเนื้อหาวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่มีลักษณะเป็นการบูรณาการกับเนื้อหาจากรายวิชาอื่นๆ	1	1	1	3	1.00
ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การสอน					
1. มีการกำหนดผู้สอนที่มีความรู้และความสามารถเหมาะสมกับรายวิชาที่สอน	1	1	1	3	1.00
2. ผู้สอนเรียบเรียงเนื้อหาของรายวิชาที่สอน อย่างชัดเจน	0	1	1	2	0.67
3. ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชา	1	1	1	3	1.00
4. มีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจและส่งเสริมให้นิสิตเกิดการเรียนรู้	1	1	1	3	1.00

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			รวม	เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
5. มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการฝึกทักษะการแก้ปัญหาและการแสวงหาความรู้ตามหลักทฤษฎี	1	1	1	3	1.00
6. มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของนิสิต	1	1	1	3	1.00
7. มีการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความแตกต่างของนิสิต	1	0	1	2	0.67
8. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการเรียนรู้นอกสถานที่เพื่อให้ให้นิสิตมีความรู้และประสบการณ์ตรงในเรื่องที่ศึกษา	0	1	1	2	0.67
9. มีสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เหมาะสมและทันสมัยกับเนื้อหาของรายวิชา	1	1	1	3	1.00
10. มีจำนวนคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นข้อมูลเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	1	1	1	3	1.00
ด้านอาคารสถานที่					
1. ขนาดของห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา	1	1	1	3	1.00
2. การจัดสภาพห้องเรียนในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม	1	1	1	3	1.00
3. มีการจัดห้องปฏิบัติการที่เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	1	-1	1	2	0.67
4. ห้องเรียนมีแสงสว่างและอุณหภูมิที่เหมาะสมและถ่ายเทอากาศได้ดี	1	1	1	3	1.00
5. ห้องเรียนมีระบบการเก็บเสียงที่ดีปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก	1	1	1	3	1.00
6. หอสมุดมีหนังสือ ตำรา วารสารทางวิชาการและคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในแต่ละรายวิชาอย่างเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	1	1	1	3	1.00
7. มีการจัดสภาพแวดล้อม ปรับภูมิทัศน์ และพัฒนาสุนทรียภาพโดยรวมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	-1	1	1	2	0.67
8. มีการรักษาความสะอาดของอาคาร และจัดเก็บขยะอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย	1	1	1	3	1.00
9. มีการดูแลรักษาความสะอาดของห้องน้ำและอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน	1	1	1	3	1.00
10. มีการจัดสถานที่สำหรับการติดต่อและนั่งพักผ่อนที่เพียงพอ มีป้ายบอกทาง และมีจุดให้บริการต่างๆ ที่ชัดเจน	-1	1	1	2	0.67
ด้านการวัดและประเมินผล					
1. ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดและประเมินผลก่อนการเรียนการสอน	1	1	1	3	1.00

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			รวม	เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
2. มีการออกข้อสอบวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชาที่ครอบคลุมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	0	1	1	2	0.67
3. เกณฑ์การวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชามีความชัดเจน	1	1	1	3	1.00
4. มีวิธีการวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชานั้น	1	1	1	3	1.00
5. มีการวัดและประเมินผลการเรียนโดยใช้ข้อสอบแบบอัตนัยเพื่อวัดการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน	1	1	1	3	1.00
6. มีการวัดและประเมินผลการเรียนโดยใช้ข้อสอบแบบปรนัยเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมตามเนื้อหาวิชา	1	1	1	3	1.00
7. ปริมาณข้อสอบในแต่ละรายวิชาเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้ในการสอบ	1	1	1	3	1.00
8. มีวิธีการให้คะแนนเพื่อวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชา	1	0	1	2	0.67
9. มีหลักฐานการให้คะแนนและเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ตรวจสอบได้	1	1	1	3	1.00
10. มีการประกาศเกรด/ผลการเรียนเป็นไปตามวัน เวลาที่กำหนด	1	0	1	2	0.67

ภาคผนวก ช

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาโท

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่ 1024/2560
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

เพื่อให้การทำปริญญานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 29 และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2559 และคำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ 2410/2559 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2559 เรื่อง การมอบอำนาจของอธิการบดีให้ผู้บริหารปฏิบัติการแทนแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ (สอบปากเปล่า) ของ นางสาวเบญจวรรณ เกษร นิสิตระดับปริญญาโท รหัสประจำตัว 55199130306 หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล	ยงศรี	ประธาน (กรรมการบริหารหลักสูตร)
2. อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์	โปณะทอง	กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)
3. อาจารย์ ดร.ประกาศรี	พรหมประกาย	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย)

กำหนดวันสอบปริญญานิพนธ์วันที่ 12 กรกฎาคม 2560 เวลา 09.30 น. สถานที่สอบ ห้อง ประชุมสาขาวิชาการอุดมศึกษา ชั้น 3 อาคารคณะศึกษาศาสตร์

- พิจารณาความรู้ความสามารถของนิสิตในการทำปริญญานิพนธ์ โดยประเมินความรู้พื้นฐานในสาขาวิชา ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตลอดจนการนำเสนอและตอบคำถาม
- ประธานกรรมการทำหน้าที่ควบคุมการสอบให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วย การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2554 และสรุปผลการสอบตามมติของคณะกรรมการสอบ พร้อมส่ง รายงานผลการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์ (บว.432) ให้กับบัณฑิตวิทยาลัยภายใน 30 วัน หลังสอบ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายในวันสุดท้ายของการส่งเล่มปริญญานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ตามปฏิทิน การศึกษาที่ประกาศโดยบัณฑิตวิทยาลัย
- ประธานกรรมการ และกรรมการ ติดตามการแก้ไขปริญญานิพนธ์ตามคำแนะนำของกรรมการสอบ (ถ้ามี) และควบคุมการจัดทำรูปเล่มปริญญานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ให้เป็นไปตามรูปแบบที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 12 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป จนเสร็จสิ้นหน้าที่กรรมการเมื่อนิสิตสำเร็จการศึกษา

สั่ง ณ วันที่ 22 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2560

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท โกสลากร เพิ่มพูนวิวัฒน์)
รองคณบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ซ

รายละเอียดของโครงสร้างของวิชาศึกษาทั่วไป

รายละเอียดของโครงสร้างของวิชาศึกษาทั่วไป

1. กลุ่มวิชาภาษา

กำหนดให้เรียน ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต ดังนี้

1.1 ภาษาไทย กำหนดให้เลือกเรียน ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต

มศว111	ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	3(2-2-5)
SWU111	Thai for Communication	
มศว112	วรรณกรรมไทยปริทรรศน์	3(2-2-5)
SWU112	Thai Literary Review	

1.2 ภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เลือกเรียน ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

มศว121	ภาษาอังกฤษเพื่อประสิทธิภาพการสื่อสาร 1	3(2-2-5)
SWU121	English for Effective Communication I	
มศว122	ภาษาอังกฤษเพื่อประสิทธิภาพการสื่อสาร 2	3(2-2-5)
SWU122	English for Effective Communication II	
มศว123	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติ 1	3(2-2-5)
SWU123	English for International Communication I	
มศว124	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติ 2	3(2-2-5)
SWU124	English for International Communication II	
มศว131	ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร 1	3(2-2-5)
SWU131	French for Communication I	
มศว132	ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร 2	3(2-2-5)
SWU132	French for Communication II	
มศว133	ภาษาเยอรมันเพื่อการสื่อสาร 1	3(2-2-5)
SWU133	German for Communication I	
มศว134	ภาษาเยอรมันเพื่อการสื่อสาร 2	3(2-2-5)
SWU134	German for Communication II	
มศว135	ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1	3(2-2-5)
SWU153	Chinese for Communication I	
มศว136	ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2	3(2-2-5)
SWU136	Chinese for Communication II	

มศว137	ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสาร 1	3(2-2-5)
SWU137	Japanese for Communication I	
มศว138	ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสาร 2	3(2-2-5)
SWU138	Japanese for Communication II	

2. กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี

กำหนดให้เรียน ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ดังนี้

มศว141	ทักษะการรู้สารสนเทศ	3(2-2-5)
SWU141	Information Literacy Skills	
มศว142	วิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม	3(2-2-5)
SWU142	Science for Life Quality Development and Environment	
มศว143	พลังงานทางเลือก	3(2-2-5)
SWU143	Alternative Energy	
มศว144	คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน	3(2-2-5)
SWU144	Mathematics in Daily Life	
มศว145	สุขภาวะและวิถีชีวิตเชิงสร้างสรรค์	3(2-2-5)
SWU145	Wellness and Healthy Lifestyle	
มศว341	วิทยาศาสตร์ฟิสิกส์ กฎของธรรมชาติ พลังงาน และจิต	3(2-2-5)
SWU341	Physical Science, Laws of Nature, Energy and Spirit	

3. กลุ่มวิชาศิลปศาสตร์

กำหนดให้เรียน ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต

3.1 วิชาบังคับ กำหนดให้เรียน 9 หน่วยกิต

มศว151	การศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์	3(2-2-5)
SWU151	General Education for Human Development	
มศว251	มนุษย์กับสังคม	3(2-2-5)
SWU251	Man and Society	
มศว252	สุนทรียวิทยาสำหรับชีวิต	3(2-2-5)
SWU252	Aesthetics for Life	

3.2 วิชาเลือก กำหนดให้เรียน ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

มศว351	การพัฒนาบุคลิกภาพ	3(2-2-5)
SWU351	Personality Development	
มศว352	ปรัชญาและกระบวนการคิด	3(2-2-5)
SWU352	Philosophy and Thinking Process	
มศว353	มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม	3(2-2-5)
SWU353	Man, Reasoning and Ethics	
มศว354	มนุษย์กับสันติภาพ	3(2-2-5)
SWU354	Man and Peace	
มศว355	พุทธธรรม	3(2-2-5)
SWU355	Buddhism	
มศว356	วรรณกรรมและพลังทางปัญญา	3(2-2-5)
SWU356	Literature for Intellectual Powers	
มศว357	ศิลปะและความคิดสร้างสรรค์	3(2-2-5)
SWU357	Art and Creativity	
มศว358	ดนตรีและจิตวิญญาณมนุษย์	3(2-2-5)
SWU358	Music and Human Spirit	
มศว361	ประวัติศาสตร์และพลังขับเคลื่อนสังคม	3(2-2-5)
SWU361	History and Effects on Society	
มศว362	มนุษย์กับอารยธรรม	3(2-2-5)
SWU362	Man and Civilization	
มศว263	มนุษย์กับการเมือง การปกครอง และกฎหมาย	3(2-2-5)
SWU263	Man and Politics, Government and Law	
มศว364	เศรษฐกิจในกระแสโลกาภิวัตน์	3(2-2-5)
SWU364	Economy in Globalization	
มศว365	หลักการจัดการสมัยใหม่	3(2-2-5)
SWU365	Principles of Modern Management	
มศว366	จิตวิทยาสังคม	3(2-2-5)
SWU366	Social Psychology	

มศว367	กฎหมายทั่วไป	3(2-2-5)
SWU367	Legal Studies	
มศว371	ความคิดสร้างสรรค์กับนวัตกรรม และเทคโนโลยี	3(2-2-5)
SWU371	Creativity, Innovation and Technology	
มศว372	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3(2-2-5)
SWU372	Local Wisdom	
มศว373	ภูมิลักษณะชุมชน	3(2-2-5)
SWU373	Man and Community	
มศว374	สัมมาชีพเพื่อชุมชน	3(2-2-5)
SWU374	Ethical Careers for Community	
มศว375	ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการชุมชน	3(2-2-5)
SWU375	Good Governance in Community Management	

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวเบญจวรรณ เกษร
 วันเดือนปีเกิด 12 เมษายน พ.ศ. 2527
 สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 79/60 หมู่บ้านฟ้าปิยมย์ เฟส 9
 ลำลูกกาคลอง 7 ถนนลำลูกกา
 ตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา
 จังหวัดปทุมธานี 12150

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2545 ระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6
 จาก โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา
 พ.ศ. 2549 ระดับปริญญาตรี คศ.บ. (อาหารและโภชนาการ-ธุรกิจอาหาร)
 จาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี
 พ.ศ. 2560 ระดับปริญญาโท กศ.ม. (การบริหารและการจัดการการศึกษา)
 จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ